

آشنایی با

بازار بورس و سایر بازارهای جهانی

و بعضی از احکام فقهی مرتبط با آنها

مطابق فتاوی آیت الله سیستانی مدّ ظلّه العالی

دفتر آیت الله العظمی سیستانی مشهد

فهرست

- ۹..... آشنایی با بورس
- ۱۰..... جدول بورس های بین المللی
- ۱۱..... «ابزارهای تأمین سرمایه در بورس»
- ۱۱..... ۱. اوراق بهادار:
- ۱۱..... الف. اوراق مالکیتی بدون مدّت: سهام عادی و سهام ممتاز
- ۱۱..... ب. اوراق مالکیتی مدّتدار:
- ۱۱..... ۲. کالا
- ۱۱..... ۳. ارز
- ۱۲..... نکات فقهی پیرامون خرید سهام در بورسهای داخل و خارج کشور
- ۱۲..... ۱. شرکت در اعیان باشد نه منافع:
- ۱۲..... تبصره ۲. نباید مجرّد شخصیت حقوقی شرکت سهامی در بورس فروخته شود.
- ۱۳..... ۲. معامله روی نوسانات قیمت سهام یا شاخص سهام صورت نگیرد:
- ۱۴..... ۳. قیمت سهام معلوم باشد:
- ۱۴..... ۴. خصوصیات و اوصاف سهام معلوم باشد:
- ۱۵..... ۵. فروش سهام به صورت زمانی و موقت نباشد:
- ۱۵..... ۶. خرید سهام مربوط به فعالیت های نامشروع و حرام نباشد.
- ۱۶..... ۷. قوانین و مقررات شرکت سهامی خلاف شرع نباشد:
- ۱۶..... ۸. سود سهام علی الحساب پرداخت گردد:

۹. سهام مربوط به کفار در حال جنگ با مسلمانان مثل دولت اسرائیل و شرکتهای صهیونیستی نباشد: ۲۶
۱۰. از شرکت هایی که اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی مینمایند نباشد: ۱۷
۱۱. منع قانونی نداشته باشد. ۱۷
۱۲. شرکت دو معنا دارد: ۱۷
- استفتائات پیرامون شرکت های سهامی ۱۹
- نکات فقهی پیرامون خرید کالا یا داراییهای پایه در بورسهای داخل و خارج کشور..... ۲۳
۱. معامله روی نوسانات قیمت ارز، طلا، نفت و مانند آن صورت نگیرد: ۲۳
۲. معامله از مصادیق بیع کالی به کالی نباشد: ۲۴
۳. کالا وزنی یا حجمی نباشد: ۲۴
۴. قیمت معلوم باشد: ۲۴
۵. خصوصیات و اوصاف کالا، طلا، ارز و مانند آن معلوم باشد: ۲۴
۶. کالا از محرّمات شرعی یا اشیائی که استعمال آنها حرام است نباشد: ۲۵
۷. کالاها مربوط به کفار در حال جنگ با مسلمانان مثل دولت اسرائیل و شرکتهای صهیونیستی نباشد: ۲۵
۸. از شرکت هایی که اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی مینمایند نباشد: ۲۵
۹. منع قانونی نداشته باشد. ۲۵
- فعالیت باینری آپشن Binary Options ۲۷
- استفتاء فقهی پیرامون فعالیت باینری آپشن ۲۷
- معرفی فعالیت تجاری باینری آپشن Binary Options ۲۷
- طریقه فعالیت در باینری آپشن Binary Options ۲۸
- پاسخ استفتاء فقهی پیرامون فعالیت باینری آپشن ۳۰
- فارکس ۳۲
- موضوع شناسی فارکس forex ۳۲

- ۳۵ چگونگی معامله در فارکس:
- ۳۶ نرم افزارهای معاملاتی:
- ۳۷ خلاصه روند معاملات فارکس:
- ۳۷ روشهای معاملاتی در بازار فارکس
- ۳۸ ۱. روش بنیادی:
- ۳۸ ۲. روش تکنیکی:
- ۳۹ معایب بازار فارکس
- ۳۹ ۱. عدم اعتماد به کارگزاری های فارکس
- ۴۰ بعضی از انواع کلاهبرداریها در بروکرهای فارکس
- ۴۱ تذکرفقهی
- ۴۱ ۲. ریسک های بازار فارکس:
- ۴۱ میزان بالای اعتبار اهرمی High Leverage در فارکس
- ۴۴ به مخاطرات ذیل فکر کنید
- ۴۵ ۳. ربوی بودن بعضی از انجای اعتبار دادن فارکس
- ۴۶ ۴. قمار و اکل مال به باطل بودن معاملات صوری فارکس
- ۴۶ ۵. ممنوعیت قانونی فارکس
- ۴۶ مستندات منع قانونی بازار فارکس در ایران
- ۴۶ الف. اطلاعیه سازمان بورس و اوراق بهادار
- ۴۷ ب. قانون بازار اوراق بهادار:
- ۴۷ ۶. خروج ارز از کشور
- ۴۸ ۷. استفاده از ارزهای دیجیتال یا رمزینه
- ۴۸ ۸. عدم پاسخگویی و نظارت بر فعالیت بازار فارکس

- ۴۸ ۹. فقدان اطلاعات جامع تأثیر گذار در روند بازار و عدم دانش و آگاهی و مهارت لازم افراد:
- ۴۹ ۱۰. حساب دمو طعمه ای برای جذب سرمایه گذاران
- ۵۰ ۱۱. عدم شفافیت کامل در نرم افزارهای معاملاتی
- ۵۲ استناد قانونی:
- ۵۳ ربات تریدر یا ربات های معامله گر چیست؟
- ۵۳ فوائد و ضررهای ربات های تریدر
- ۵۴ ربات های فارکس:
- ۵۵ انواع سبکهای معاملاتی فارکس
- ۵۵ ۱. معاملات روزانه:
- ۵۵ ۲. معاملات اسکالپ:
- ۵۵ ۳. معامله پوزیشن:
- ۵۵ ۴. معامله نوسانی:
- ۵۶ نوسانات قیمت جفت ارزها:
- ۵۶ حکم فقهی مبادلات واقع شده روی نوسانات قیمت جفت ارزها
- ۵۷ معاملات آتی (فیوچرز futures) ارز
- ۵۹ معاملات آپشن (options) ارز
- ۶۱ حکم سایر انواع مبادلات ارزی
- ۶۲ فعالیتهای جانبی فارکس
- ۶۲ الف. سرمایه گذاری ربوی
- ۶۲ ب. ارائه حساب های رایگان
- ۶۲ خرید و فروش کالاهای دیگر در فارکس
- ۶۲ ممنوعیت فروش کالاهای وزنی یا حجمی با سود قبل از قبض و تحویل

- تذکار: ۶۳
- حکم فقهی بازار فارکس forex ۶۳
- فارکس مبادلات آسان ارز یا راه آسان از دست دادن دارایی ۶۶
- ماجرای یک شهروند آمریکایی پیرامون معاملات فارکس ۶۶
- ضریب اهرم زیاد، حجم معاملات زیاد ۶۶
- مشتریان در اختیار بروکرها ۶۷
- بازار غیر شفاف و پراز منفذ و حفره برای کلاهبرداری ۶۸
- لطیفه در مورد بازار فارکس پینو کیوو درخت پول ۷۰
- شباهت های پوکربازی با معامله گری فارکس !! ۷۲
- کلاهبرداری به روش «پانزی» (Ponzi) ۷۵
- شرکت های پانزی (Ponzi) ۷۷
- ویژگی های مشترک شرکت های پانزی ۷۹
- شرکت یونیک فایننس (unique finance) ۸۴
- کلاه برداری به نام (unique finance یونیک فایننس) ۸۶
- شرکت های سرمایه گذاری با نام HYIP ۹۱
- کلاهبرداری های میلیاردی اینترنتی در شرکت های هایپ ۹۳
- شیوه های معمول این شرکت ها جهت اخذی ۹۴
- نشانه های سلامت اقتصادی شرکت ها ۹۷
- کشف و شناسایی عامل وب سایت سرمایه گذاری بین المللی با کلاهبرداری ۹۵ هزار دلاری به شیوه پانزی ۱۰۰
- ارزهای دیجیتال یا رمزینه (پول مجازی) ۱۰۴
- تصاویر چند ارز دیجیتال ۱۰۴
- آشنایی با ارزهای دیجیتال ۱۱۰

۱۱۰	سیرتاریخی پیدایش پول
۱۱۳	بعضی از اقسام پول های مجازی
۱۱۴	بیت کوین Bitcoin
۱۱۵	مزایا و مفاصد بیت کوین
۱۱۶	ریسک و مخاطرات مالی
۱۱۷	نوسانات و تغییرات قیمت بیت کوین
۱۲۰	طراح بیت کوین
۱۲۰	اعتبار پول های مجازی
۱۲۵	روش های کسب بیت کوین
۱۲۶	ساختار بیت کوین
۱۲۷	انواع کیف پول بیت کوین
۱۳۰	دستگاه های استخراج بیت کوین (ASIC)
۱۳۴	مصرف برق مایونرها
۱۳۵	تراکنش بیت کوین
۱۳۷	بیت کوین و ارزهای دیجیتال از منظر قانون سایر کشورها
۱۳۹	قوانین ارزهای دیجیتال در ایران
۱۴۳	حکم شرعی بیت کوین و معامله با ارزهای دیجیتال از نظر مراجع تقلید
۱۴۶	متن مصوبه هیأت ویزان
۱۴۸	ماجرای شوک بیت کوین

احكام فقہی

بورس ہامی داخلی و خارجی

بسم الله الرحمن الرحيم
و صلی الله علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم

آشنایی با بورس

واژه **بورس** از نام خانوادگی شخصی به نام **واندر بورس** گرفته شده است، وی اوائل قرن ۱۵ در شهر بروژ بلژیک زندگی می کرده و صرافان شهر در مقابل خانه او به داد و ستد کالا و پول و اوراق مختلف می پرداختند. بورس در اصطلاح نوعی بازار خرید و فروش و مبادله می باشد که در آن اسناد و اوراق مالی، پول کشورهای مختلف (ارز)، کالایی مثل فلزات، طلا، نقره و ... مبادله می شود. سایت ویژوآل کاپیتالیست، اینفوگرافی ۲۰ بورس بزرگ دنیا را منتشر کرد.^۱ براین اساس، بورس های بزرگ دنیا از لحاظ ارزش بازار، شرکت های ثبت شده، و قدمت فعالیت مورد ارزیابی قرار گرفته اند.

بورس اوراق بهادار نیویورک با ارزش بازاری معادل ۲۰ تریلیون دلار بزرگترین بازار بورس دنیا از لحاظ ارزش بازار محسوب می شود.

پس از بورس نیویورک بورس نزدک با ارزش بازاری معادل ۷ تریلیون دلار، بورس لندن با ارزش بازاری معادل ۶ تریلیون دلار، بورس توکیو ۴ تریلیون دلار، شانگهای ۴ تریلیون دلار و هنگ کنگ ۳ تریلیون دلار بزرگترین بورس های دنیا از لحاظ ارزش بازار هستند. براین اساس، تنها ۱۶ بازار، ارزش بازاری بالاتر از ۱ تریلیون دلار دارند.

^۱ . گزارش گروه اقتصادی باشگاه خبرنگاران جوان

جدول بورس های بین المللی

تعداد شرکت های ثبت شده	قدمت	ارزش بازار	بورس اوراق بهادار
2400	224 سال	19223 میلیارد دلار	بورس نیویورک
3058	45 سال	6832 میلیارد دلار	نزدک
3041	215 سال	6187 میلیارد دلار	بورس لندن
2292	138 سال	4485 میلیارد دلار	بورس توکیو
1041	26 سال	3986 میلیارد دلار	بورس شانگهای
1866	125 سال	3325 میلیارد دلار	بورس هنگ کنگ
1299	16 سال	3321 میلیارد دلار	یورونکست
1524	155 سال	2781 میلیارد دلار	بورس تورنتو
1420	29 سال	2285 میلیارد دلار	بورس شن ژن
3769	431 سال	1766 میلیارد دلار	بورس فرانکفورت
5749	141 سال	1862 میلیارد دلار	بورس بمبئی
1696	24 سال	1642 میلیارد دلار	بورس ملی هند
262	21 سال	1516 میلیارد دلار	بورس سوئیس
2166	29 سال	1272 میلیارد دلار	بورس استرالیا
2030	11 سال	1251 میلیارد دلار	بورس کره جنوبی
564	13 سال	1212 میلیارد دلار	نزدک نوردیک
472	128 سال	951 میلیارد دلار	بورس زوهانسبورگ
175	185 سال	942 میلیارد دلار	بورس مادرید
758	55 سال	861 میلیارد دلار	بورس تایوان
365	126 سال	824 میلیارد دلار	بورس برزیل

«ابزارهای تأمین سرمایه در بورس»

۱. اوراق بهادار:

۱. **بورس اوراق بهادار:** این اوراق به دو دسته تقسیم می‌شود:

الف. اوراق مالکیتی بدون مدّت: سهام عادی و سهام ممتاز

که نشانه دهنده مالکیت صاحبان سهام در یک شرکت سهامی به طور مشاع می‌باشد. ویژگی‌های سهام ممتاز ممکن است نسبت به تفاوت در میزان سود، اولویت در دریافت آن و ... باشد.

ب. اوراق مالکیتی مدّت دار:

۱. اوراق مشارکت ۲. اوراق اجاره ۳. اوراق سفارش ساخت (استصناع) ۴. اوراق مضاربه ۵. اوراق بدهی

۶. اوراق مرابحه ۷. اوراق جعاله ۸. اوراق خزانه و ...؛ و اوراق قرضه (در کشورهای غربی)

۲. کالا

۲. **بورس کالا:** مکانی است که در آن کالاهای مختلف مورد معامله قرار می‌گیرد، این کالا می‌تواند شامل کالاهای کشاورزی (گندم، پنبه، کنجاله، ...)، فلزات (فولاد، مس، روی) فلزات گران قیمت (طلا، پلاتین، نقره) کالاهای پتروشیمی (نفت، پلی اتیلن و ...) باشد.

۳. ارز

بورس ارز: خرید و فروش ارز در آن صورت می‌گیرد.

* و نیز قراردادهای آتی (**فیوچرز futures**) و قراردادهای اختیار معامله (**آپشن options**) از ابزارهای مالی رایج

بورس محسوب می‌شود؛

تذکر: غالباً خرید و فروش از طریق ابزارهای مالی در بازار بورس به دلیل تعداد زیاد سرمایه گذاران، عدم آشنایی

با تمام قوانین و مقررات، توسط کارگزاران صورت می‌پذیرد.

کارگزاران واسط بین خریدار و فروشنده است، و به نوعی نقش دلالان یا حق العمل کارانی را ایفاء می‌کنند، که

به صورت قانونمند و حرفه‌ای عمل می‌کنند.

نکات فقهی پیرامون خرید سهام در بورس های داخل و خارج کشور

اگر فرد قصد خرید سهام شرکت های سهامی عام در بورس های داخل و خارج کشور دارد، لازم است به نکات فقهی ذیل توجه نماید^۲:

۱. شرکت در اعیان باشد نه منافع:

مبیع و کالای مورد معامله در فروش سهام شرکت های سهامی «دارایی های شرکت» هستند، بدین صورت که شرکت سهامی عام، کلیه دارایی های خود - اعم از دارایی های ثابت مانند زمین، ساختمان، ابزار آلات و همین طور دارایی های در گردش مانند مواد اولیه و محصولات تولید شده، دارایی های حقیقی و اعتباری خود - را به طور مشاع سهم بندی می کند و هر سهم مشاع را به مبلغ معینی به متقاضیان از طریق عرضه در بورس یا فرابورس می فروشد.

تبصره ۱. به لحاظ فقهی «مشارکت در منافع» در مقابل «مشارکت در عین یا اعیان» بکار می رود، حال اگر بنای قرارداد خرید سهام بر این باشد که خریداران، تنها در منافع حاصله شریک باشند ولی در عین پروژه ها شریک نباشند، این نوع قرارداد صحیح نیست، بلکه قرارداد مذکور عرفاً برگشت به قرض می کند که در حقیقت خریداران سهام به شرکت سهامی قرض می دهند مشروط به اینکه مقداری از سود و منافع حاصله را دریافت نمایند که در این صورت، قرض ربوی و حرام محسوب می شود.

و اگر گفته شود که مراد از مشارکت در منافع عبارتی تسامحی است و مراد همان مشارکت در عین است که به تبع شرکاء در منافع هم سهمیم خواهند شد اشکال ندارد لکن این امر نیاز به دلیل اطمینان آوری دارد.

تبصره ۲. نباید مجرد شخصیت حقوقی شرکت سهامی در بورس فروخته شود.

گروهی از کارشناسان و حقوق دانان معتقدند: در خرید سهام «مبیع، کلی در مشاع و اعتباری» است، و متعلق این کلی در مشاع شرکت سهامی عام (شخصیت حقوقی) است که خود، یک موجود اعتباری محسوب می شود.

^۲ . این نوشتار اختصاص به بررسی احکام سهام دارد و شامل سایر اوراق بهادار مثل اوراق مشارکت، احاره، مراهجه و ... نمی شود.

و موضوع مالکیت سهامداران، مال عینی و ملموس نیست، بلکه شرکت به عنوان «یک مفهوم ذهنی و اعتباری» موضوع مالکیت قرار می‌گیرد، و هر یک از اعضاء یا سهامداران شرکت به نسبت میزان سهام خود در این مالکیت سهیم و شریک هستند.

بنابراین سهامداران هیچ گونه رابطه مالکانه و حق عینی نسبت به اموال و دارایی شرکت ندارند، و دارندگان سهام صرفاً مالک شرکت به عنوان یک بنگاه تجاری دارای شخصیت حقوقی هستند.

لکن این نظریه صحیح نیست و فروش سهام بدین صورت باطل است؛ بلکه شخصیت حقوقی شرکت سهامی منحل در اعضاء و سهامداران آن است و سهامداران با خرید سهام حقیقه مالک دارایی شرکت به صورت مشاع می‌گردند.^۳

۲. معامله روی نوسانات قیمت سهام یا شاخص سهام صورت نگیرد:

اگر معاملات سهام صوری بوده و تنها نوسانات قیمت سهام و تفاضل قیمت آنها یا شاخص سهام مورد معامله قرار گیرد، این فعالیت نوعی شرط بندی طرفینی و از مصادیق «قمار و برد و باخت مالی» و نیز نوعی «اکل مال به باطل» محسوب شده و حرام است، این نوع معامله در بورس های خارجی رایج است. مثل اینکه معامله روی «شاخص سهام» انجام شود، فرض کنید شاخص سهام الان ۱۰۰ است، فرد (الف) پیش بینی می‌کند در هفته آینده شاخص سهام ۱۰۲ می‌شود و فرد (ب) پیش بینی می‌کند شاخص سهام ۹۸ خواهد شد

^۳ . در قانون تجارت، مبحث شرکت های سهامی، بخش اول تعریف و تشکیل شرکت سهامی چنین مذکور است:

ماده ۱: شرکت سهامی شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آنها است. و در بخش دوم: سهام چنین ذکر شده است:

ماده ۲۴: سهم قسمتی است از سرمایه شرکت سهامی که مشخص میزان مشارکت و تعهدات و منافع صاحب آن در شرکت سهامی می باشد. ورقه سهم سند قابل معامله ای است که نماینده تعداد سهامی است که صاحب آن در شرکت سهامی دارد

روی شاخص معامله می‌کنند مثلاً ده هزار واحد شاخص برای هفته آینده فروخته می‌شود، در هفته بعد اگر شاخص ۱۰۲ شد فرد (ب) باید ۱۰۰۰۰ واحد ضرب در ۲ باید به فرد (الف) بدهد، و اگر شاخص سهام ۹۸ شد، فرد (الف) باید ۱۰۰۰۰ واحد ضرب در ۲ به فرد (ب) بدهد.

یا آنکه هر دو مثبت فکر می‌کنند، فرد (الف) پیش بینی می‌کند که در هفته آینده شاخص سهام ۱۰۲ می‌شود و فرد (ب) پیش بینی می‌کند شاخص سهام ۱۰۴ می‌شود.

روی شاخص معامله می‌کنند مثلاً ده هزار واحد شاخص برای هفته آینده فروخته می‌شود، در هفته بعد اگر شاخص ۱۰۲ شد فرد (ب) باید ۱۰۰۰۰ واحد ضرب در ۲ به فرد (الف) بدهد، و اگر شاخص سهام ۱۰۴ شد، فرد (الف) باید ۱۰۰۰۰ واحد ضرب در ۲ به فرد (ب) بدهد.

معامله می‌تواند روی شاخص کل بورس باشد یا روی شاخص های زیرمجموعه بورس مثل شاخص صنعت، یا شاخص های جزئی تر مثل شاخص صنعت سیمان.

اسمش خرید و فروش تعدادی شاخص سهام (کمیت معین از شاخص نه خود سهام) است با تحویل هفته آینده و منظور از تحویل هفته آینده زمان سررسید توافق است که قرار است تسویه حساب صورت گیرد.

۳. قیمت سهام معلوم باشد:

قیمت سهام در تمام بورس های دنیا به صورت آنلاین و لحظه ای معلوم است.

۴. خصوصیات و اوصاف سهام معلوم باشد:

از شرایط صحت خرید و فروش آن است که در زمان معامله اوصاف و خصوصیات چیزی که فروخته می‌شود برای دو طرف معلوم باشد.

بنابراین در معاملات سهام باید خصوصیات سهام برای فروشنده و خریدار یا وکیل آن دو در زمان معامله معلوم باشد^۴ و چنانچه نامعلوم باشد، معامله سهام باطل است.

^۴ منظور از اطلاع نسبت به اوصاف و خصوصیات سهام، دانستن اموری مانند مقدار و اوصاف دارایی های ثابت همچون زمین، ساختمان، ماشین آلات و وسائل نقلیه، و همین طور دارایی های در گردش مانند مواد اولیه و محصولات تولید شده و مقدار آنها، و نیز بدهکاری ها و مطالبات و ارزش پرند و مارک تجاری آنها در زمان خرید سهام می باشد.

البته در صورتی که قیمت بازاری سهام معلوم باشد و معامله بدین لحاظ غرری نباشد ولی دارایی‌های مورد معامله در فروش سهام یا مقدار و اوصاف آنها به تفصیل معلوم نباشد صحت آن محلّ اشکال است. شایان ذکر است چنانچه معاملات مذکور از طریق قرارداد مصالحه انجام شود، جهالت مذکور اشکالی ندارد و معامله سهام صحیح است لکن این امر در بورس به علت فقدان ساز و کار اجرایی آن ممکن نیست.

۵. فروش سهام به صورت زمانی و موقت نباشد:

فروش دارایی‌های شرکت از طریق اوراق سهام نباید برای مدت زمان به خصوصی باشد. از جمله شرایط صحت معامله آن است که فروش به نحو فروش زمانی برای مدت معین نباشد و گرنه مالکیت زمانی بدین گونه که فروشنده کالایی را تنها برای زمان موقت بفروشد و پس از سپری شدن زمان مذکور دیگر خریدار مالک آن نباشد باطل است و وجه شرعی ندارد، مگر آنکه مرجع آن این امر باشد که بیع مطلق باشد و مقید به زمان معین نشده باشد و در ضمن معامله شرط شده باشد که فروشنده مذکور حق فسخ معامله را در زمان معین داشته باشد یا وکیل در باز خرید کالا در زمان معین باشد.

۶. خرید سهام مربوط به فعالیت‌های نامشروع و حرام نباشد.

خرید سهام بانک‌های ربوی (بانک‌هایی که فعالیتشان مشتمل بر ربا است)، یا شرکت‌هایی که برای ادامه فعالیتشان اقدام به دریافت قرض یا تسهیلات ربوی از بانک‌ها می‌کنند یا اقدام به معاملات مشتمل بر ربا می‌نمایند، یا کارخانه‌های تولید شراب و مسکرات، مواد غذایی مشتمل بر گوشت خوک، شرکت‌هایی که اقدام به ساخت وسایل قمار مثل شطرنج و تخته نرد یا موسیقی لهوی، و مانند آن^۵ می‌نمایند جایز نیست، خصوصاً اگر سودهای حاصل از آن جزء سرمایه سهامداران قرار گیرد.

^۵ . یا ساخت مجسمه ذی روح مثل انواع مانکن و عروسک بنا بر احتیاط واجب

همچنین در مورد شرکت‌های سهامی که برای عرضه محصولات خویش و درآمد زایی از شیوه بازاریابی شبکه‌ای چند سطحی Network Marketing استفاده می‌نمایند، معظم له در مورد خرید سهام این شرکت‌ها توقف می‌نمایند.

۷. قوانین و مقررات شرکت سهامی خلاف شرع نباشد:

فرد با خرید سهام قوانین مربوط به شرکت‌های سهامی و نیز آنچه که قانون نیست ولی جزء مقررات شرکت سهامی است را می‌پذیرد، و خریداران سهام، به هیأت امناء و مدیرعامل شرکت وکالت یا اذن می‌دهند تا حسب قوانین عمومی شرکت‌های سهامی و مقررات مصوبه در مجمع عمومی یا هیأت مدیره شرکت عمل نمایند و شرکت را اداره نمایند، بنابراین در صورت فوق نباید این قوانین که مورد وکالت یا اذن می‌باشد خلاف شرع محسوب شود.

شایان ذکر است اگر فرد شرکت سهامی را وکیل نماید که مطابق عقود اسلامی بدون ربا با رعایت شرایط صحت هر یک از عقود اسلامی با سهام وی فعالیت اقتصادی انجام دهند و احتمال عقلایی دهد که معاملات شرکت سهامی بر اساس عقود اسلامی غیر ربوی انجام می‌شود، کافی است.

۸. سود سهام علی الحساب پرداخت گردد:

دریافت سود سهام پس از حصول آن مانعی ندارد و قبل از سودآوری شرکت نیز چنانچه به صورت «سود علی الحساب» باشد، و پرداخت چنین سودی از مبالغی باشد که تصرف در آن منع شرعی و قانونی نداشته باشد، اشکال ندارد و شرکت چنانچه وکالت از سهامداران داشته باشد می‌تواند پس از حصول سود، سهم سود سهامداران را در مقابل مبلغی که علی الحساب قبلاً به آنان داده شده، مصالحه کند.

۹. سهام مربوط به کفار در حال جنگ با مسلمانان مثل دولت اسرائیل و شرکت‌های صهیونیستی

نباشد:

خرید سهام مربوط به کفاری که در حال جنگ با مسلمین هستند مانند دولت اسرائیل و شرکت‌های صهیونیستی جایز نیست، و در غیر این صورت نیز اگر معلوم باشد که شرکت با پرداخت بخشی از درآمد خویش به عنوان مالیات و مانند آن به طور مؤثر و مؤکد از دولت اسرائیل حمایت و پشتیبانی می‌کند، خرید سهام آنها جایز نیست و نوعی اعانه بر ظلم محسوب می‌شود.

۱۰. از شرکت هایی که اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی می نمایند نباشد:

پس از آنکه فعالیت شرکت های هرمی سابق نافرجام شد و به حالت تعلیق یا رکود درآمد، بعضی از این شرکت ها با نام های جعلی اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی کرده و خود را شرکتی قانونی و مشغول فعالیت در بورس های خارجی و خرید و فروش سهام شرکت های مطرح دنیا معرفی می کنند. این شرکت ها اطلاعات معاملات بورس که همگی ساختگی و از اطلاعات لحظه ای بورس که در اختیار عموم قرار دارد را استخراج کرده و خود را فعال در حوزه سرمایه گذاری در بورس های خارجی معرفی می کنند، در صورتی که ماهیت واقعی این شرکت ها، هرمی است و در سیستم آن، چند صد نفر سرمایه خود را از دست می دهند تا اینکه عده محدودی به درآمد وعده داده شده شرکت دست یابند.

۱۱. منع قانونی نداشته باشد.

چنانچه خرید و فروش سهام شرکتی قانوناً ممنوع باشد، معظّم له اجازه مخالفت با قانون را نمی دهند و توقف می نمایند.

۱۲. شرکت دو معنا دارد:

الف. شیئی متعلّق به دو یا چند نفر باشد به گونه ای که سهم هریک از افراد، جدا و مجزّی از دیگری نباشد و مشاع محسوب شود؛ و فرق ندارد اسباب حصول آن قهری مثل ارث یا اختیاری مثل بیع باشد.

ب. قراردادی است که بین دو یا چند نفر صورت می گیرد مبنی بر اینکه آن افراد در سودی که از طریق تجارت و کسب و کار با اموالشان حاصل می شود، شریک باشند.

با توجّه به توضیح مذکور معلوم می شود که با خرید سهام، **شرکت به معنای اوّل** در دارایی های شرکت سهامی صورت می گیرد - به توضیحی که در نکته اول بیان شد - سپس فعالیت های اقتصادی به وکالت یا اذن سهامداران انجام می شود و محتمل است بعد از خرید سهام قرارداد **شرکت به معنای دوّم** - با رعایت شرایط شرعی آن - بین سهام داران به وکالت منعقد گردد.

بنابراین کسی که مثلاً یک سهم از ۱۰۰۰۰ سهم کارخانه‌ای را خریده، مالک یک ده هزارم دارایی‌های آن کارخانه بوده و با ترقی یا تنزل قیمت کارخانه و تولیدات آن چه از طریق انجام معاملات حاصل شود و چه بدون آن، سهم او نیز به نسبت ترقی یا تنزل می‌نماید.

متولیان شرکت وکیل یا مأذون هستند که طبق قرارداد با سهم‌آنان اقدام به تجارت و فعالیت‌های اقتصادی سود آور به طور مشاع، نموده و سهامداران به نسبت سهم خود در سود و زیان آن شریک می‌شوند؛ طوری که تعداد سهام هر فرد نشان دهنده میزان مالکیت هر فرد در دارایی‌های شرکت محسوب می‌شود.

پیوست (۱)

استفتائات پیرامون شرکت های سهامی

سؤال ۱. آیا قرارداد واگذاری سهام در شرکت های سهامی در بورس یا فرابورس عقد مستحدث و جدیدی محسوب می شود؟ شرایط عقود مستحدثه چیست؟

(شایان ذکر است شرکت های سهامی عام با شرکت عقدی تفاوت هایی دارد، از جمله آنها شخصیت حقوقی شرکت، مسئولیت محدود شرکاء، عدم قابلیت تقسیم شرکت به تقاضای برخی سهامداران و ورود و خروج شرکاء تنها از طریق خرید و فروش سهام، اداره شرکت توسط هیئت مدیره و براساس رأی اکثریت، عدم توقف فعالیت شرکت با فوت یا جنون برخی از سهامداران و مهمتر از همه اینها، لزوم رعایت برخی قوانین و مقررات حاکم بر شرکت های سهامی که توسط دولت ها و مجامع رسمی قانون گذاری ابلاغ می شود و شرکت ها موظف هستند اساسنامه خود را براساس آنها تنظیم کنند و در چهارچوب آن قوانین و مقررات فعالیت کنند می باشد)

جواب مطابق نظر آیت الله سیستانی :

خیر؛ عقد جدید و مستحدث محسوب نمی شود و نوعی عقد بیع - با شرایط ویژه - است.
پیرامون عقود مستحدثه و جدید مباحث فقهی مختلفی مطرح شده و جمعی قائل به عدم پذیرش عقد جدید شده اند و درصدد تخریج فقهی قراردادهای مستحدثه بر عقود قدیم هستند، و جمعی نیز قائل به پذیرش عقود جدید شده اند و برای آن شرایطی ذکر نموده اند.

به طور کلی هر قراردادی که دارای شرایط ذیل باشد، می تواند «عقد جدید و مستقل» محسوب گردد:
الف. در نزد عرف عقلاء، مقبول و رایج باشد.

ب. حقیقت آن، قابل انطباق بر عقود قدیم نباشد و متفاوت از آنها باشد.

ج. نهی و ردع عام یا خاصی از ناحیه شارع مقدّس نسبت به آن نرسیده باشد.

سؤال ۲. از آنجا که یکی از شرایط صحت معامله قدرت بر تسلیم است آیا در فروش سهام همین قدر که سهام به نام خریدار شود کافی است؛ زیرا تحویل دادن عین سهام شرکت سهامی به خریدار مقدور نیست؛ **جواب از آیت الله سیستانی:** در فرض سؤال اگر ثبت رسمی می شود کافی است.

سؤال ۳. با احترام، مستحضرید امروزه بسیاری از شرکت ها در دنیا، اقدام به تقسیم سرمایه شان به قطعات کوچک و برابر که سهام نامیده می شود، نموده و این سهام، در بازار خصوصاً بازار بورس اوراق بهادار مورد معامله و داد و ستد قرار می گیرد.

آیا در صحت بیع سهام شرکت ها آگاهی داشتن به اوصاف و خصوصیات شرکت مثل زمین، ساختمان، ماشین آلات و وسائل نقلیه و مواد اولیه و محصولات تولید شده و مقدار آنها و بدهکاری ها و مطالبات و ارزش بزند و مارک تجاری آنها در زمان خرید سهام لازم است، با توجه به اینکه در رساله عملیه از شرایط صحت بیع اطلاع از اوصاف و خصوصیات مثنی و کالای خریداری معرفی شده است.

اگر این امر لازم است می توان با قاطعیت اعلام کرد که هم اکنون این آگاهی در غالب موارد و در خصوص شرکت های بورسی، در نزدیک به تمامی موارد امکان پذیر نیست، چرا که اطلاعات منتشره توسط شرکت ها مربوط به گذشته بوده (مثلاً یک ماه قبل) و از آنجا که رویدادهای مالی در شرکت ها به طور مداوم در حال وقوع می باشند، بسیاری از اطلاعات شرکت خصوصاً دارایی های جاری از قبیل وجه نقد و مطالبات و بدهی ها نزدیک به قطع تغییر می نمایند، و دارایی های ثابت همچون زمین و ساختمان و ابزار آلات نیز امکان تغییر را دارند.

نکته دیگر این است که بسیاری از شرکت ها اقدام به خرید سهام سایر شرکت ها جهت سرمایه گذاری می نمایند و اطلاع از جزئیات این نوع سهام مستلزم مطالعه اطلاعات هر یک از شرکت های سرمایه گذاری شده می باشد که این خود مستلزم صرف وقت بسیار می باشد.

چنانچه راه اصلاح داد و ستد سهام را مصالحه می دانید، لازم به ذکر است هم اکنون این امکان در خصوص معاملات انجام شده از طریق بورس تقریباً امکان پذیر نمی باشد، چرا که دو طرف معامله یا وکلای آنان، در غالب

موارد همدیگر را ملاقات نمی‌کنند و این داد و ستد از طریق سیستم رایانه‌ای صورت می‌پذیرد. لذا انجام مصالحه در معاملات بوسیله تقریباً ناممکن است.

با توجه به موارد ذکر شده در بالا و با توجه به اینکه امکان آگاهی از جزئیات شرکت‌ها در زمان خرید سهام تقریباً ناممکن بوده، و با لحاظ عدم امکان مصالحه در غالب معاملات بورسی برای خریدار یا وکیل وی، خواهشمند است راه حلی را جهت اصلاح ارائه فرمایید.

جواب از آیت الله سیستانی:

در صورتی که قیمت بازاری سهام مربوطه معلوم باشد و معامله بدین لحاظ غری نباشد، احتمال صحت معامله وجود دارد، ولی مسأله خالی از اشکال نیست، و می‌توانید در این مسأله به مجتهد جامع الشرایط دیگر با رعایت الأعلم فالأعلم مراجعه نمایید.

سؤال ۳. با احترام، مستحضرید امروزه بسیاری از شرکت‌ها در دنیا، اقدام به تقسیم سرمایه شان به قطعات کوچک و برابر که سهام نامیده می‌شود، نموده و این سهام، در بازار خصوصاً بازار بورس اوراق بهادار مورد معامله و داد و ستد قرار می‌گیرد.

اینجانب قصد خرید سهام شرکتی که دارای درآمد مشروع بوده از طریق بازار بورس اوراق بهادار تهران و بازار فرابورس که براساس قوانین جمهوری اسلامی ایران فعالیت می‌نمایند را دارم لذا سؤالی از محضرتان دارم: در زمان خرید سهام (بیع سهام)، خریدار و فروشنده به چه مقدار از اوصاف سهام بایستی آگاه باشند؟ آیا همین که نام شرکت و نوع فعالیت آن را بدانند کافی است یا اینکه بایستی به اوصاف جزء شرکت از جمله زمین، ساختمان، ماشین آلات و وسائط نقلیه و مقدار آنها در زمان خرید سهام آگاهی داشته باشند؟

لازم به ذکر است چنانچه در صحت بیع سهام شرکت‌ها آگاهی داشتن به اوصاف جزء شرکت از جمله زمین، ساختمان، ماشین آلات و وسائط نقلیه و مقدار آنها در زمان خرید سهام لازم باشد، می‌توان با قاطعیت اعلام کرد که هم اکنون این آگاهی در غالب موارد و در خصوص شرکت‌های بورسی، در نزدیک به تمامی موارد امکان پذیر نیست، چرا که اطلاعات منتشره توسط شرکت‌ها مربوط به گذشته بوده و از آنجا که رویدادهای مالی در

شرکت‌ها به طور مداوم در حال وقوع می‌باشند، بسیاری از اطلاعات شرکت خصوصاً دارایی‌های جاری از قبیل وجه نقد و مطالبات نزدیک به قطع تغییر می‌نمایند و دارایی‌های ثابت همچون زمین و ساختمان نیز امکان تغییر را دارند.

* نکته دیگر این است که بسیاری از شرکت‌ها اقدام به خرید سهام سایر شرکت‌ها جهت سرمایه‌گذاری می‌نمایند و اطلاع از جزئیات این نوع سهام مستلزم مطالعه اطلاعات هر یک از شرکت‌های سرمایه‌گذاری شده می‌باشد که این خود مستلزم صرف وقت بسیار می‌باشد.

جواب از مقام معظم رهبری: به طور کلی فعالیت در بورس اگر بر طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی که به تأیید شورای محترم نگهبان قانون اساسی رسیده باشد انجام بگیرد محکوم به صحت و حلیت است. (و به طور شفاهی افزودند: و اطلاع و معرفت اجمالی به خصوصیات سهام کافی است)

آیت الله العظمی شبیری زنجانی: آگاهی به خصوصیات، لازم نیست. همین که خریدار بداند سهمی از سرمایه شرکت معینی را که شامل زمین، ساختمان و ماشین‌آلات است خریداری می‌کند، کافی است.

آیت الله العظمی مکارم شیرازی: اطلاع اجمالی کافی است، و هرگاه سهام، مربوط به کارخانه‌ها یا مراکز اقتصادی دیگر باشد که وجود خارجی دارد، و مقدار سهم و قیمت آن کاملاً روشن باشد، مانعی ندارد.

آیت الله العظمی وحید خراسانی: نسبت به شرط معلوم بودن خصوصیات و اوصاف سهام معرفت اجمالی به صورت متعارف که موجب رفع غرر باشد کافی است.

شایان ذکر است خرید سهام چنانچه این سهام ما به ازاء دارد یعنی با خریدن آن سهمی از سهام یک عین خارجی خریداری شود، و مشتمل بر فعالیت‌های نامشروع و حرام نباشد و شرائط خرید و فروش که در رساله عملیه آمده (مسأله ۲۱۰۹ و ۲۱۱۸) رعایت گردد اشکال ندارد.

نکات فقهی پیرامون خرید کالا یا دارایی‌های پایه در بورس‌های داخل و خارج کشور

اگر فرد قصد خرید کالا یا طلا یا ارز یا نفت و مانند آن را در بورس‌های داخلی یا خارجی دارد، لازم است به نکات فقهی ذیل توجه نماید:

۱. معامله روی نوسانات قیمت ارز، طلا، نفت و مانند آن صورت نگیرد:

اگر معاملات کالا یا طلا یا ارز و مانند آن صوری بوده و تنها نوسانات قیمت و تفاضل قیمت‌ها مورد معامله قرار گیرد، این فعالیت نوعی شرط بندی طرفینی و از مصادیق «قمار و برد و باخت مالی» و نیز نوعی «اکل مال به باطل» محسوب شده و حرام است، این نوع معامله در بورس‌های خارجی و فعالیت‌هایی مثل باینری آپشن رایج است.

مانند معاملاتی که روی «جفت ارزها» انجام می‌شود، بدین صورت که فرد یک جفت ارز برای معامله (ترید) انتخاب می‌کند، و مبلغ سرمایه گذاری و سود مورد توافق و بازه زمانی آن را برای معامله مشخص می‌کند. موقعی که زمان معامله به پایان رسید، اگر معامله گدرست پیش بینی کرده باشد، این معامله را برده است و گرنه بازنده خواهد بود.

به عنوان مثال معامله گدر ساعت ۱۲ ظهر یک معامله خرید یک روزه (۲۴ ساعته) باز می‌کند یعنی معامله در ساعت ۱۲ فردا ظهر بسته خواهد شد.

با قیمت ۱ دلار برای هر سهم مقدار ۱۰۰۰ سهم معادل ۱۰۰۰ دلار برای این معامله سرمایه گذاری می‌کند، و پیش بینی می‌کند که قیمت هر سهم تا ۲۴ ساعت آینده افزایش می‌یابد. بعد از آن دو اتفاق ممکن است بیافتد:

حالت اول: اگر ساعت ۱۲ ظهر روز بعد، قیمت هر سهم بالاتر از ۱ دلار باشد، معامله گرسود می‌کند، با توجه به ۹۰٪ بازگشت سرمایه، معامله گر ۹۰ دلار سود خالص خواهد داشت.

حالت دوم: اگر ساعت ۱۲ ظهر روز بعد، قیمت هر سهم پایین تر از ۱ دلار شده باشد، معامله گر ضرر خواهد کرد، و پولی که سرمایه گذاری کرده یعنی ۱۰۰ دلار را از دست می‌دهد.^۶

۶. در بازار طلای ایران نیز بعضی اقدام به توافق و معامله روی نوسانات قیمت طلا می‌نمایند که صورت شرعی ندارد.

۲. معامله از مصادیق بیع کالی به کالی^۷ نباشد:

اگر کالا و عوض آن هر دو در ذمه و مدت دار (مؤجل) باشد، خرید و فروش مذکور باطل است، بنابراین معاملات کالا، طلا، ارز و مانند آن در صورتی که مثنی و ثمن مدت دار و در ذمه خریدار و فروشنده باشد باطل می باشد.

۳. کالا وزنی یا حجمی نباشد:

اگر کالا وزنی یا کیلی (حجمی) باشد مثل طلا یا نفت و فرد بخواهد آن را به بیشتر از قیمت خرید در بورس بفروشد، فروش آن قبض از قبض و تحویل به شخص ثالث جایز نیست.^۸ بدیهی است در غالب مبادلات بورسی معاملات بدون آنکه قبض و تحویلی صورت بگیرد انجام می شود.

۴. قیمت معلوم نباشد:

قیمت کالا یا طلا یا ارز، نفت و مانند آن معلوم نباشد؛ البته قیمت مذکور در تمام بورس های دنیا به صورت آنلاین و لحظه ای معلوم است.

۵. خصوصیات و اوصاف کالا، طلا، ارز و مانند آن معلوم نباشد:

از شرایط صحّت خرید و فروش آن است که در زمان معامله اوصاف و خصوصیات چیزی که فروخته می شود برای دو طرف معامله معلوم باشد.

بنابراین در معاملات کالا، طلا، نفت، ارز و مانند آن باید خصوصیات آنها برای فروشنده و خریدار یا وکیل آن دو در زمان معامله معلوم باشد و چنانچه نامعلوم باشد، معامله باطل است.

مثل اینکه یک کیلوگرم طلا با تحویل سه روز دیگر به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان سه روزه معامله می شود و قصد طرفین معامله روی نوسانات قیمت طلا است و مراد از تحویل، سررسید قرارداد و زمان انقضای آن می باشد، چنانچه در روز سوم قیمت یک کیلو گرم طلا ۴۶۰ میلیون تومان شده باشد، فروشنده نمادین باید ده میلیون تومان به خریدار نمادین بدهد و اگر در روز سوم قیمت یک کیلو گرم طلا ۴۴۰ میلیون تومان شده باشد، خریدار نمادین باید ده میلیون تومان به فروشنده نمادین بدهد.

گاه نیز موقعی که سررسید قرار داد فرا می رسد و فرد خود را متضرّر می بیند تقاضای مهلت می نماید، مثلاً روز دیگر، اگر حسب اتّفاق سرروز دیگر قیمت یک کیلو گرم طلا ۴۷۰ هزار تومان باشد، فروشنده نمادین باید بیست میلیون تومان به خریدار نمادین بدهد.

۷. کالی در اصل کالی از کلاً به معنای (انتظر) است و معامله کالی به کالی معامله ای است که خریدار منتظر دریافت مبیع در آینده و فروشنده منتظر دریافت ثمن در آینده می باشد.

۸. مگر در میوه جات (ثمار).

۶. کالا از محرّمات شرعی یا اشیائی که استعمال آنها حرام است نباشد:

مثل مسکرات و شراب، مواد غذایی مشتمل بر گوشت خوک، وسایل قمار مثل شطرنج و تخته نرد، آلات موسیقی لهوی، و مانند آن.

۷. کالاها مربوط به کفار در حال جنگ با مسلمانان مثل دولت اسرائیل و شرکت های صهیونیستی نباشد:

خرید کالاها مربوط به کفّاری که در حال جنگ با مسلمین هستند مانند دولت اسرائیل و شرکت های صهیونیستی جایز نیست، و در غیر این صورت نیز اگر معلوم باشد که شرکت با پرداخت بخشی از درآمد خویش به عنوان مالیات و مانند آن به طور مؤثرو مؤکد از دولت اسرائیل حمایت و پشتیبانی می کند، خرید کالاها آنها جایز نیست و نوعی اعانه بر ظلم محسوب می شود.

۸. از شرکت هایی که اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی می نمایند نباشد:

پس از آنکه فعالیت شرکت های هرمی سابق نافرجام شد و به حالت تعلیق یا رکود درآمد، بعضی از این شرکت ها با نام های جعلی اقدام به کلاهبرداری و جذب سرمایه به شیوه هرمی کرده و خود را شرکتی قانونی و مشغول فعالیت در بورس های خارجی و خرید و فروش سهام شرکت های مطرح معرفی می کنند. این شرکت ها اطلاعات معاملات بورس که همگی ساختگی و از اطلاعات لحظه ای بورس که در اختیار عموم قرار دارد را استخراج کرده و خود را فعال در حوزه سرمایه گذاری در بورس های خارجی معرفی می کنند. در صورتی که ماهیت واقعی این شرکت ها، هرمی است و در سیستم آن، چند صد نفر سرمایه خود را از دست می دهند تا اینکه عدّه محدودی به درآمد وعده داده شده شرکت دست یابند.

۹. منع قانونی نداشته باشد.

چنانچه خرید و فروش موارد مذکور قانوناً ممنوع باشد، معظّم له اجازه مخالفت با قانون را نمی دهند و توقّف می نمایند.

فعالیت

باینری آپشن

Binary Options

فعالیت باینری آپشن Binary Options

استفتاء فقهی پیرامون فعالیت باینری آپشن

سؤال: حکم فقهی فعالیت باینری آپشن Binary Options چیست؟ خلاصه‌ای از این فعالیت محضران ارائه

می‌گردد:

معرفی فعالیت تجاری باینری آپشن Binary Options

باینری آپشن یک بازار جدید مالی و روشی برای کسب درآمد و تجارت آنلاین در اینترنت براساس حدس و پیش بینی همراه با ریسک است.

دلیل سادگی آن مشخص بودن مقدار سود و ضرر قبل از انجام معامله است.

کلمه باینری^۹ اینجا به معنای این است که معامله گران پس از پایان زمان معامله، یا موفق به گرفتن سرمایه خود به همراه سود از پیش تعیین شده می‌شوند یا هیچ چیز باز نمی‌گردد.

به صورت سنتی، یک قرارداد آپشن به صاحب آن این اختیار را می‌دهد که در صورت تمایل کالای با ارزی را با قیمتی که از پیش تعیین شده و برای یک دوره زمانی مشخص (تاریخ انقضای معین) بفروشد یا بخرد، به همین دلیل است که این گونه قراردادها را **آپشن (اختیار)** می‌نامند.

باینری آپشن می‌تواند در بروکرهای (کارگزاران) معتبر انجام شود، ولی متأسفانه اکثر کارگزاران نامطمئن هستند.

به طور کلی تجارت و داد ستد در اینترنت همراه با جعل و کلاهبرداری است، به همین دلیل انجمن تجارت

آمریکا و بعضی نهادهای کشورهای دیگر، به سرمایه گذاران در مورد باینری آپشن هشدار داده‌اند.

^۹ . باینری به معنای دو گانه، دو حالتی، دو فرضی می‌باشد.

^{۱۰} . آپشن به معنای اختیار، انتخاب، حق انتخاب، آزادی و ... می‌باشد.

طریقه فعالیت در باینری آپشن Binary Options

در کلّ تجارت در باینری آپشن Binary Options را در پنج مرحله می توان خلاصه کرد:

۱. ابتداء فرد بروکر (کارگزاری) مورد نظر خویش را انتخاب می کند، یک معامله گرموفق نیاز به تمرکزروی بیش از یک بروکر (کارگزاری) دارد.

۲. پس از انتخاب بروکر، فرد با پر کردن فرم ثبت نام، یک حساب در آن بروکر باز می کند، و مبلغی به حساب واریز می کند، در بسیاری از کارگزاران، مبلغ سرمایه گذاری حدود ۱۰۰ \$ است.

۳. فرد یک جفت ارز برای معامله (ترید) انتخاب می کند، و مبلغ سرمایه گذاری را برای هر معامله مشخص می کند.

۴. فرد قیمت جفت ارز را پیش بینی می کند، اگر حدس می زند که قیمت بالا می رود (CALL بالا) و اگر پایین می رود (PUT پایین) را انتخاب می کند.

و در بعضی از اقسام باینری آپشن، بروکر (کارگزاری) خود قیمت حدسی را به صورت حداقل و حداکثر معین می نماید، و معامله گر باید پیش بینی نماید که قیمت يك سهم به کداميك از دو سطح تعیین شده توسط بروکر (کارگزاری) قبل از زمان پایان معامله می رسد، و در این مورد فقط کافی است در اثنای مدت معامله يك بار قیمت به حدی که کارگزاری تعیین کرده و معامله گر آن را انتخاب نموده برسد.

شایان ذکر است مقدار سود برای هر معامله بسته به بروکر (کارگزاری) و نوع معامله از ۶۵٪ تا ۱۰۰٪ خواهد بود.

۵. موقعی که زمان معامله به پایان رسید، مثلاً بعد از ۶۰ ثانیه، اگر معامله گر درست پیش بینی کرده باشد، این معامله را برده است.

برای مثال با سرمایه گذاری \$ ۱۰ و ۹۰٪ سود، این معامله در صورت موفقیت، برای فرد ۹ دلار در چند دقیقه درآمد خواهد داشت.

مهمترین عوامل برای هر معامله باینری آپشن، زمان و قیمت شروع و پایان معامله و هنر حدس و تخمین معامله گر

هستند.

سرمایه گذاران حدس می‌زنند قیمت یک ارز در پایان زمان انقضا معامله (برای مثال ۵ دقیقه یا دو ساعت) بالاتر یا پایین تر از قیمت شروع معامله می‌باشد و جهت حرکت بازار در ترقی یا تنزل ارزش حدس می‌زنند.

مثال: معامله گر در ساعت ۱۲ یک معامله خرید یک ساعته باز می‌کند یعنی معامله در ساعت ۱۳ بسته خواهد شد.

با قیمت ۱ \$ برای هر سهم مقدار ۱۰۰ سهم معادل ۱۰۰ \$ برای این معامله سرمایه گذاری می‌کند، و پیش بینی می‌کند که قیمت هر سهم تا ساعت ۱۳ افزایش می‌یابد،

بعد از آن دو اتفاق ممکن است بیافتد:

حالت اول: اگر ساعت ۱۳ قیمت هر سهم بالاتر از ۱ \$ باشد، معامله گر کسب درآمد کرده و سود می‌کند، با توجه به ۸۵٪ بازگشت سرمایه، معامله گر ۸۵ \$ سود خالص خواهد داشت.

حالت دوم: اگر ساعت ۱۳ قیمت هر سهم پایین تر از ۱ \$ شده باشد، معامله گر ضرر خواهد کرد، و پولی که سرمایه گذاری کرده یعنی ۱۰۰ \$ را از دست می‌دهد.

تبصره: در بورس‌های متداول فرد به میزانی که سرمایه دارد می‌تواند سهام بخرد، اما کارگزاران باینری آپشن گاهی «**ضرایب اهرمی leverage**» که نوعی اعتبار برای معامله است ارائه می‌کنند.

مثلاً فرض کنید سرمایه اولیه فرد در بدو ورود به باینری آپشن ۱۰۰۰ \$ باشد، پس با فرض اینکه بروکر ضریب «صد» را به حساب سرمایه گذار اختصاص دهد، وی قادر خواهد بود تا سقف ۱۰۰,۰۰۰ \$ (سرمایه اولیه × ضریب) اقدام به معاملات مذکور با زوج ارزشی قابل معامله نماید.

پاسخ استفتاء فقهی پیرامون فعالیت باینری آپشن

جواب از آیت الله سیستانی: در فرض سؤال اساس فعالیت باینری آپشن **Binary Options** برپیش بینی سطح قیمت‌ها و تفاضل آنها با هم و نوسانات بازار ارزی باشد، در این نوع فعالیت به جای خرید و فروش واقعی ارز اقدام به معاملات صوری ارزی شود.

لذا این فعالیت نوعی شرط‌بندب طرفینی و از مصادیق «**قمار و برد و باخت مالی**» و نیز نوعی «**اکل مال به باطل**» محسوب شده و حرام است.

و در حرمت قمار فرقی بین اینکه بازنده کافریا مسلمان باشد نیست، البته اگر مُحرز است که طرف بازنده «**کافر غیر محترم المال**» است، تصرف در مالی که از این راه حرام بدست آمده جایز است، هر چند برفرد شرعاً واجب است از این شغل حرام انصراف داده و خارج شود؛ والله العالم.

فعالیت

در بازار فارکس

forex

فارکس

موضوع شناسی فارکس forex

سؤال: فارکس forex چیست ؟

جواب: فارکس forex یک بازار جدید مالی و روشی برای کسب درآمد و تجارت آنلاین در اینترنت بر اساس حدس و پیش بینی همراه با ریسک بالا است.

بورس فارکس بازاری است که در آن ارزهای مختلف (دلار، یورو، پوند، ین، دینار، یوهان، و...) مبادله می شوند.

دلیل اینکه این بازار به «فارکس forex» معروف شده آنست که تجارت ارزهای خارجی در برابر یکدیگر است؛ و کلمه «فارکس forex» در لغت اختصاری است از دو کلمه **Foreign Exchange** که همان تبدیل پولها و ارزهای خارجی به هم می باشد، مثل دلار به پوند یا ین به دلار و... ؛ و گاه به صورت مخفف **FX** نوشته می شود.

در بزرگترین دنیای مجازی معاملات ارزی فارکس نیاز به صرافی و بانک نیست، حتی نیاز نیست در این بین ارزی نیز وجود داشته باشد، و کافی است شخص وجهی را به کارگزار پرداخت نماید و کارگزار نیز با فراهم کردن امکان کار با یک نرم افزار این حس و حال را در مشتری به وجود آورد که او هم اکنون وارد بازار بزرگی شده است که روزانه ۴/۵ تریلیون دلار در آن معامله می شود!

تصور کسی که با پرداخت مبلغی به کارگزار وارد تجارت جهانی ارزهای خارجی شده است همانند فردی است که در جریان بازی با نرم افزار جنگی شبیه سازی شده تصور می کند او هم در کنار سربازان در دنیای واقعی در حال جنگ و ستیز است!

در این بازی فرد در جریان معاملات فارکس باید عوامل مؤثر در صحنه بازی را شبانه روزی رصد کند تا تأثیر آنها را در سرنوشت مالی خود ببیند.

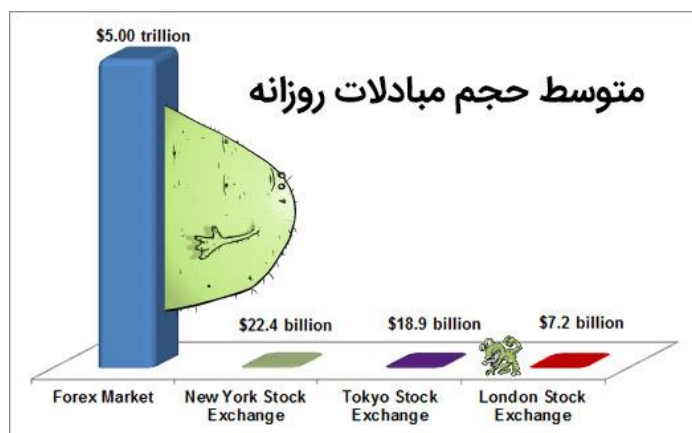
البته امکان کسب سود و درآمد در این معاملات وجود دارد لکن بسیار محدود است؛ در واقع کارشناسان معتقد هستند درصد ریسک معاملات فارکس بسیار بیشتر از ریسک شرکت در قمار و شرط بندی است. طبق آمار غیر رسمی تقریباً حدود ۹۰ درصد افرادی که وارد این گونه معاملات می شوند دچار ضررهای هنگفتی خواهند شد.

بعضی برای جلوه دادن بیشترین بازار چین می گویند: بازار فارکس یکی از بزرگترین بازارهای مالی و سرمایه دنیاست که چندی قبل حجم حدودی معاملات روزانه آن بیش از ۴٫۵ تریلیون دلار تا حدود ۵ تریلیون دلار بود که با رقم حدود ۲۳ میلیارد دلار در روز بازار سهام نیویورک (NYSE) قابل مقایسه نیست. اگر بخواهیم بازار سهام نیویورک (NYSE) را با بازار فارکس مقایسه کنیم، این شکلی می شود!!



NewBala.ir

و برای توضیح تصویر زیر را که گراف متوسط حجم معامله روزانه بازار فارکس و بازار سهام نیویورک، توکیو و لندن را ارائه می دهند:



این بازار ارزش در این نمودار ۲۰۰ برابر بزرگ تر است و سرمایه گذاری در آن بسیار وسوسه انگیز می باشد!!

اصل معاملات فارکس، خارج از بورس یعنی **Over the counter** است که به آن اختصاراً **OTC** می‌گویند و موقعیت فیزیکی برای این بازار تعریف نشده است و بانک‌ها، مؤسسات و معامله‌گران از طریق شبکه الکترونیکی، نوسانات یک ارز را در مقابل ارز دیگر معامله می‌کنند. لکن مراکز اصلی تجارت فارکس در لندن، نیویورک و توکیو... قرار دارد، و در حال حاضر بزرگ‌ترین کارگزاری‌های فارکس دنیا در آمریکای شمالی هستند. معامله در بازار فارکس عبارت از خرید یک ارز و همزمان، فروش ارز دیگر است. ارزها از طریق یک معامله گر یا کارگزار و به صورت جفت ارز معامله می‌شوند، برای مثال یورو و دلار (**EUR / USD**) یا پوند انگلیس و ین ژاپن (**GBP / JPY**).

بنابراین معاملات در بازار فارکس به صورت جفت ارز صورت می‌پذیرد؛ یعنی همواره ارزش یا قیمت هر ارز در بازار فارکس با ارز دیگری تعیین می‌شود.

مثلاً فرد دلار آمریکا می‌خرد و در مقابلش دلار کانادا را می‌فروشد و در این بین از مابه‌التفاوت قیمت این ارزها ممکن است سود کند و در این بازار لازم نیست فرد مقدار ارز مورد معامله را به طور فیزیکی دارا باشد. در فارکس خرید یا فروش هر جفت ارز به معنای تصاحب اعتباری آن در زمان مورد نظر می‌باشد، و جنس واقعی جابجا نمی‌شود.

معامله در فارکس را می‌توان در دو هدف خلاصه کرد:

۱. ابتدا در نرخ بالا بفروشید و سپس در نرخ پایین بخرید
۲. ابتدا در نرخ پایین بخرید و سپس در نرخ بالا بفروشید.

از خصوصیات منحصر به فرد فارکس کارکرد ۲۴ ساعته و ساختار غیر متمرکز آن است و امکان تبادلات شبانه‌روزی ارز وجود دارد. فعالیت این بازار ۵ روز در هفته می‌باشد، از روز دوشنبه تا پایان روز جمعه، امکان تبادلات شبانه‌روزی وجود دارد.

حجم تبادلات در زمان‌های مختلف بستگی به ساعت کاری مشارکت‌کنندگان در فارکس دارد، هرگاه بازار در ایالات متحده بسته شود، مبادلات مالی به سمت دیگر مراکز مالی سراسر جهان سپرده می‌شود و روز کاری در توکیو و هنگ‌کنگ و... شروع می‌شود.

در بازار مبادلات ارز گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاران فعالیت کرده که معامله‌گران یا بازیگران بازار فارکس یا **تریدرها** نیز نامیده می‌شوند.

فردی که قصد معامله دارد (**تریدر**)، اگر احساس کند که ارزش ارزی در حال افزایش است، آن ارز را خریداری می‌کند، و هنگامی که ارزش آن افزایش یافت، یا احتمال کاهش قیمت آن ارز را می‌دهد به فروش آن می‌پردازد، و از این راه سود می‌برد.

و به عبارتی دیگر فرد ارزی را که گران شده فروخته، و پس از ارزان شدن مجدداً خریداری می‌کند، و از این طریق کسب درآمد می‌نماید.



چگونگی معامله در فارکس:

با توجه به پیشرفت علوم ارتباطی و در همین راستا شبکه جهانی اینترنت هم اکنون اشخاص نیز می‌توانند کاملاً در شرایط یکسان با سفته‌بازان، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و... بواسطه کارگزاران (**Brokers**) که از طریق شبکه الکترونیکی به بانک متصل می‌شوند و در هر لحظه نرخ ارزها را از بانک‌های مختلف جمع‌آوری می‌کنند و با اتصال به نرم‌افزار معاملاتی اختصاصی خود (**Platform**) که در اختیار مشتریان خود نیز قرار داده‌اند نرخ ارزها را از شبکه اینترنت به نرم‌افزار معاملاتی مورد نظر ارسال نموده و مشتریان نیز سفارش خود را از طریق همان نرم‌افزار به کارگزار مربوطه منتقل می‌نمایند.

در واقع می‌توان گفت که عامل واسطه بین معامله‌گران شخصی (**Traders**) و بازار، کارگزار می‌باشد و مهمترین نقش کارگزار نیز انتقال سفارشات معاملاتی فرد معامله‌گر به بازار جهانی می‌باشد.

بنابراین برای انجام معاملات در بازار ارز انتخاب یک کارگزار الزامی می باشد. برای انجام معاملات ارزی مشتری بایستی با کارگزار مورد نظرش قرارداد بسته و مبلغ مورد نظر خود را بعنوان سپرده به شماره حسابی که کارگزار مشخص می کند واریز نماید. این سپرده در واقع پشتوانه انجام معاملات می باشد و به نام خود مشتری گشایش می شود.

سپس کارگزار نام کاربری و شماره رمز ورود (**Password , login name**) به حساب معاملاتی گشایش شده را به مشتری می دهد تا به وسیله آن مشتری بتواند از طریق نرم افزار معاملاتی که در اختیارش قرار داده است و از طریق شبکه اینترنت به حساب معاملاتی خود دسترسی پیدا نموده و به راحتی به انجام معاملات ارزی مبادرت نماید و هرگونه تغییری (حسابرسی سود و ضرر، وضعیت سرمایه و ...) که در اثر انجام معاملات ارزی حاصل شود را به صورت همزمان در بخش حسابداری نرم افزار معاملاتی خود که شامل موارد زیر می باشد ملاحظه نماید:

۱. نوع ارز مورد معامله ۲. قیمت انجام شده معامله ۳. سایز یا حجم معامله ۴. تعیین نوع عملیات (خرید یا فروش) و براساس این متغیرها کارگزار اقدام و در ازای این خدمات کارمزد معاملاتی (**Spread**) دریافت می کند.

فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی در فارکس در ۵ مورد مصداق پیدا می کند:

۱. معامله گری ۲. عملیات بروکری ۳. نمایندگی بروکر ۴. آموزش ۵. فروش سیگنال و اکسپرت

نرم افزارهای معاملاتی:

هر کارگزار یا بروکر بازار فارکس جهت انجام دستورات معاملاتی مشتریان، به محیطی نیاز دارد تا از طریق آن بتواند با مشتری های خود ارتباط برقرار کرده و در عین حال که آنها را از روند قیمت ها آگه می سازد شرایطی را فراهم سازد که براساس آن بتوان مراحل انجام یک معامله را به ثبت رساند.

اصولاً این مراحل شامل دریافت تقاضاهای پیش خرید و پیش فروش و باز بستن معاملات بر روی کالاها یا ارزهای بخصوص است که هر کارگزار به کاربران خود براساس آن سرویس می دهد. برای رفع این مشکل

هر بروکری از «پلت فرم» های خاصی استفاده می کند که گاهی ممکن است در میان بسیاری از آنان مشترک باشد مانند نرم افزار متاتریدر (Metatrader)

یکی از معروفترین نرم افزار معاملات بازار فارکس نرم افزار متاتریدر محصول یک شرکت روسی بنام MetaQuotes می باشد که به وسیله آن می توان در بازار «فیوچرز» و CFD نیز معامله کرد. آخرین نسخه این نرم افزار در حال حاضر Metatrader ۴ است که از سایت فوق الذکر قابل دانلود است و تا کنون بیش از ۲۰ زبان مختلف دنیا از جمله فارسی را پشتیبانی می کند.

خلاصه روند معاملات فارکس:

تجارت در فارکس را در چند مرحله می توان خلاصه کرد:

۱. **انتخاب بروکر مناسب:** ابتداء فرد بروکر (کارگزاری) مورد نظر خویش را انتخاب می کند، یک معامله گر موفق نیاز به تمرکز روی بیش از یک بروکر (کارگزاری) دارد.
۲. **افتتاح حساب:** پس از انتخاب بروکر، فرد با پر کردن فرم ثبت نام اینترنتی، یک حساب در آن بروکر باز می کند، و مبلغی مثلاً \$ ۱۰۰ یا \$ ۲۰۰ به حساب واریز می کند.
۳. **نصب و راه اندازی نرم افزار معاملاتی:** مبادلات ارزی از طریق نرم افزار مذکور صورت می گیرد.
۴. **معامله:** گبر اساس پیش بینی نوسانات ارز، یک جفت ارز برای معامله (ترید) انتخاب می کند، و مبلغ سرمایه گذاری را برای هر معامله مشخص می کند، سپس اقدام به معامله و مبادلات ارزی می نماید.

روشهای معاملاتی در بازار فارکس

دو روش اصلی برای تحلیل و پیش بینی بازار فارکس وجود دارد:

۱. روش تحلیل بنیادی ۲. روش تحلیل تکنیکی.

۱. روش بنیادی:

آیا تا کنون فکر کرده‌اید که نرخ‌های مبادلات ارزی در اثر چه مسائلی تغییر می‌کنند؟
چرا نرخ مبادله یورو به دلار از ابتدای سال ۲۰۰۷ تا بیش از ۲۷۰۰ واحد افزایش و سپس تا حدود ۳۷۰۰ واحد کاهش داشته است؟

در پاسخ به چنین سؤالاتی بایستی گفت: در بازارهای پویا و فعال، قیمت‌ها در اثر تغییر میزان عرضه و تقاضا تعیین می‌شوند و بر این اساس معامله‌گر در تحلیل بنیادی به دنبال آن است تا مشخص کند چه عواملی موجب میزان عرضه و تقاضا می‌گردند.

یکی از بهترین و متداول‌ترین دسته‌بندی‌های بنیادهای اقتصادی تقسیم آن به چهار عامل زیر می‌باشد:
الف) عوامل اقتصادی (ب) عوامل مالی (ج) رویدادهای سیاسی اجتماعی (د) بحران‌ها.

۲. روش تکنیکی:

تحلیل تکنیکی بررسی تغییرات قیمت‌های پیشین، به منظور پیش‌بینی تغییرات آتی قیمت‌ها می‌باشد.
اغلب از تحلیل‌گران تکنیکی به عنوان «**چارتیست**» یاد می‌شود، چرا که برای تحلیل‌هایشان اتکای زیادی به نمودارها دارند.

در ابتدای قرن بیستم، تئوری «داو» (**DOW**) بنیان‌گذاری شد که بعدها به عنوان تحلیل تکنیکی نوین شناخته شد.

تئوری «داو» از ابتدا ترکیب کاملی نبود بلکه به مرور با کنار هم قرار دادن اجزایی از میان نوشته‌های «چارلز داو» در طی چندین سال تکمیل شد.

از میان قضیه‌های نقل شده از «داو» سه تا از آنها برجسته می‌باشند:

الف) قیمت معرف همه اطلاعات می‌باشد.

ب) تغییرات قیمت کاملاً تصادفی نیست.

ج) اینکه چه اتفاقی افتاده (پیشینه قیمت) بسیار مهم‌تر است از چرایی آن. (چرا اتفاق افتاده؟)

معایب بازار فارکس

آنچه امروزه به عنوان «بازار فارکس» در اینترنت مطرح است دارای اشکالاتی است، بعضی از این اشکالات عبارتند از:

۱. عدم اعتماد به کارگزاری های فارکس

هر چند فعالیت فارکس می تواند از طریق بروکرهای (کارگزاران) معتبر انجام شود، ولی متأسفانه اکثر کارگزاران نامطمئن هستند.

و چون ایران تحریم است بسیاری از کارگزاری های فارکس به ساکنین ایران خدمات ارائه نمی کنند به جز تعداد محدودی که آن هم نمی شود به همه اشان اعتماد کرد.

به طور کلی تجارت و داد ستد در اینترنت همراه با جعل و کلاهبرداری است، و احراز هویت و اصالت کارگزاران فارکس و معامله گران را با مخاطره مواجه می کند، به همین دلیل نهادهای مالی بسیاری از کشورها، به سرمایه گذاران در مورد بورس فارکس، بایزنی آپشن و ... هشدار داده اند.



بعضی از انواع کلاهبرداری‌ها در بروکرهای فارکس

۱. بسیاری از کسانی که خود را در محیط اینترنت به عنوان کارگزار بازار فارکس معرفی می‌کنند و پایگاه یا وبلاگی به این نام برای خود ایجاد کرده‌اند دارای هویت مشخص و واقعی نیستند و هدف آنها از این کار صرفاً کلاه برداری است.

این گروه با تبلیغات گسترده و با فریب مردم و تطمیع آنان سرمایه آنان را جمع کرده و ممکن است برای مدتی نیز سود بپردازند، اما بعد از مدتی اسم و رسم خودشان را از محیط اینترنت برمی‌دارند، و سرمایه آنان را غارت کرده، به طوری که مال باخته هیچ راهی برای استیفاء حق خود ندارد و همه سرمایه خود را از دست می‌دهد.

۲. بخشی دیگری از کسانی که خود را در محیط اینترنت به عنوان کارگزار بازار فارکس معرفی می‌کنند اگرچه دارای هویت مشخصی هم باشند و در پایگاه اینترنتی معاملات سفارش شده توسط صاحب سرمایه را روز به روز در صفحه مخصوص او نمایش می‌دهند، و او نیز به گمان این که این گزارش واقعی است به آنان اطمینان می‌کند، اما در حقیقت این صفحه اینترنتی یک نمایش صوری بیش نبوده و واقعیت ندارد، و آنان اموال سرمایه گزار را در فعالیت های دیگری مثل قاجاق و ... سرمایه گذاری کرده‌اند، یا آن را در احتیاجات خویش هزینه نموده‌اند.

در این شرایط، تنها کسی که در هر صورت سود می‌برد، **کارگزار فارکس (بروکر)** است که درصد کارمزد (حق الوکاله) خود را از هر قراردادی می‌گیرد یا در صورت تقلب و کلاهبرداری سرمایه معامله‌گران را تصاحب می‌کند. بنابراین به صورت طبیعی در این بازار تنها افراد بسیار حرفه‌ای می‌توانند سود ببرند، و غالب ایرانیانی که وارد این بازار شده‌اند در کوتاه مدت بعد از چند معامله یا چند هفته کل سرمایه‌شان را از دست داده‌اند.



تذکره فقهی

روشن است که این گروه از معاملات فارکس صحیح نیست، زیرا (سوی اشکالات دیگر که ذکر خواهد شد) به خواسته سرمایه گذار که صاحب مال است، و شرط کرده که سرمایه اش در خرید و فروش ارز به کار گرفته شود عمل نشده است، این سنخ معامله با غرر، غبن و ضرر، تدلیس، خیانت، اکل مال به باطل مقرون است، و در بسیاری از اوقات سود فرضی حاصل هیچ مبنای معامله واقعی ندارد، و صرفاً نشأت گرفته از بازی با اعداد و صفحه مجازی در اینترنت است.

۲. ریسک های بازار فارکس:

میزان بالای اعتبار اهرمی High Leverage در فارکس

بحث اعتبار دادن کارگزاری ها به معامله گران بازار فارکس از معایب این بازار است.

ضریب اهرمی (Leverage) به معنای استفاده چند برابر سرمایه اصلی در انجام هر معامله است. که در نتیجه می تواند عامل سود و زیان به نسبت استفاده از آن ضریب باشد.

کارگزاری های بسیار وجود دارند که با ارائه ضریب اهرمی بالا مانند ۱*۵۰، ۱*۲۰۰، ۱*۵۰۰ و غیره به مشتریان خود، امکان انجام معاملات در حجم سنگین را برایشان فراهم می کنند.

به عنوان مثال اگر کارگزاری به مشتریان خود ضریب اهرمی ۱*۱۰۰ را ارائه دهد به معنای آن است که مشتری می تواند تا ۱۰۰ برابر سرمایه خود در این بازار به صورت اعتباری معامله کند.

اگر کارگزاری ها برای معامله گران اهرم معاملات قرار ندهند، جذابیت سرمایه گذاری در فارکس از بین می رود و بسیاری از معامله گران به خاطر اندک سرمایه آورده، قادر به انجام معاملات نخواهند بود و اگر اعتبار بدهند، تعداد زیادی تحت تأثیر فشارهای روانی و وسوسه های اغوا کننده قرار گرفته و با هدف سودآوری بیشتر با حجم سنگین معامله وارد بازار شده و متضرر خواهند شد.



توضیح مطلب: یکی از نکات مهم در مورد بازار فارکس وجود اعتبار اهرمی بالا (لوریج) است.

در بازار فارکس برای انجام معاملات از طریق کارگزار نیازی نیست تا مشتری تمام سرمایه لازم برای انجام معامله مورد نظر را در اختیار داشته باشد، بلکه تنها با پرداخت سهم کوچکی از حجم کلی معامله مورد نظر می‌تواند اقدام به انجام آن معامله نماید، به این اعتبار اعطاء شده اصطلاحاً **Leverage** گفته می‌شود.

در بورس های متداول فرد به میزانی که سرمایه دارد می‌تواند سهام بخرد، اما کارگزاران فارکس معمولاً «**ضرایب اهرمی leverage**» ارائه می‌کنند.

از آنجایی که معمولاً میزان نوسانات نرخ یک ارز در طول روز به ندرت از یک یا دو سنت بیشتر می‌شود، اگر از این اعتبار در معاملات استفاده نگردد، میزان سود یا ضرر در معاملات بسیار پایین خواهد بود و جذابیتی برای سرمایه گذار در این بازار ایجاد نخواهد شد.

اندازه اهرم فارکس در شرکت های مختلف، متفاوت است و به شرایط معاملاتی که یک کارگزار فارکس به مشتریانش ارائه می‌دهد بستگی دارد.

اعتباری که به طور معمول در بازار فارکس وجود دارد برابر (یک به صد) تا (یک به پانصد) است، این بدین معنا است که هر ۱۰۰۰ دلار پول شما به ترتیب معادل صد هزار و پانصد هزار دلار خواهد بود.

مثلاً اگر کل سرمایه فرد ده هزار دلار آمریکا باشد و این پول را برای سرمایه گذاری در بازار سهام در نظر گرفته باشد؛ بنابراین بزرگترین معامله ای که می‌تواند انجام دهد از کل پول وی تجاوز نخواهد کرد؛

اما اگر با این مقدار پول در بازار فارکس فعالیت کند می‌تواند تا صد برابر حجم سرمایه خود به معامله بپردازد. در واقع با سرمایه اولیه ده هزار دلاری خود، می‌تواند تا سقف یک میلیون دلار معامله کند.

یا فرض کنید سرمایه اولیه فرد در بدو ورود به فارکس **\$۱۰۰۰** باشد، پس با فرض اینکه بروکر ضریب اهرمی صد را به حساب سرمایه گذار اختصاص دهد، وی قادر خواهد بود تا سقف **\$۱۰۰,۰۰۰ (سرمایه اولیه × ضریب اهرمی)** به خرید و فروش زوج ارزهای قابل معامله بپردازد.

البته فرد مجبور نیست از کل این سرمایه مجازی (چون سرمایه واقعی فرد **\$۱۰۰۰** است) استفاده کند و هر مقداری که علاقمند باشد در معاملات خود بکار بگیرد.

ضمناً در این بازار کارگزار «**اعتباراتی**» را به معامله گران می دهد و پس از کسب سود توسط معامله گران، علاوه بر دریافت اصل اعتبار، در بخشی از سود آنان سهم می شود.

بروکریا کارگزاری که فرد انتخاب نموده با توجه به موجودی حساب فرد به وی «**وام یا اعتبار**» می دهد تا بتواند با آن اقدام به انجام معاملات بزرگتری نماید، غافل از اینکه این ابزار همان طور که ممکن است سود فرد را چند برابر کند می تواند ضرر را هم چند برابر کند!

وجود لوریج بالا برای بسیاری از افراد تازه وارد در بازار مالی فارکس می تواند در نگاه اول بسیار جذاب و وسوسه کننده باشد، زیرا ممکن است افراد این تصور را داشته باشند که با این میزان اعتبار اهرمی و یک معامله موفق، یک شبه بتوانند راه چندین ساله مالی را طی کنند. دریغ از اینکه هر کس که کمترین سابقه معامله در این بازار را داراست به خوبی از ریسک و مخاطره بالا و میزان خطرناک بودن آن و امکان از بین رفتن تمام سرمایه در چشم برهم زدن به خوبی آگه است.



به مخاطرات ذیل فکر کنید.

بعضی از «مخاطراتی» که در این باره متوجه سرمایه گذاران است از قرار ذیل می باشد:

۱. جهت نوسانات بازار می تواند دقیقاً برخلاف آنچه سرمایه گذار پیش بینی نموده پیش رود، علاوه بر اینکه بازار فارکس یک بازار با نوسانات شدید و سریع می باشد، تا حدی که اگر سرمایه گذار هم اکنون معامله ای را باز کرده و فقط چند دقیقه بعد پی به اشتباه بودن آن می برد و تصمیم به بستن آن بگیرد، ممکن است با یک ضرر هنگفت مواجه شود.

۲. چنانچه سرمایه اولیه سرمایه گذار در این بازار پایین باشد و از ریسک بالایی در معاملات خود استفاده کند، امکان دارد ظرف چند روز سرمایه خود را از دست بدهد.

۳. این احتمال وجود دارد که کارگزار فارکس طرف قرارداد شما دچار مشکل شده، و یا ورشکست شود یا شرکت پانزی و کلاهبردار از آب درآید.

۴. در معاملاتی که با ضریب اهرمی مثلاً ۱۰۰ انجام می شود همان طور که احتمال دارد سود معامله گر صد برابر شود، احتمال دارد که صد برابر ضرر نماید و کمسیون کارگزاری نیز با لحاظ ضریب اهرمی محاسبه خواهد شد.

۵. در بازار فارکس اولین اشتباه آخرین اشتباه است و گاه نه تنها معامله گر با یک حرکت چیزی به دست نمی آورد، بلکه تمام آن چیزی که داشته نیز از بین خواهد رفت.



۳. ربوی بودن بعضی از انحای اعتبار دادن فارکس

معامله گران در بازار فارکس می‌توانند از ضریب اهرمی استفاده نکنند، نه اعتبار از کارگزاری دریافت کنند و نه وارد معاملات آتی یا آپشن ارز گردند لکن جدّایت فارکس در ضریب اهرمی است و غالب قریب به اّتفاق معامله گران فارکس از ضریب اهرمی در معاملات استفاده می‌کنند.

همان طور که گفته شد اهرم فارکس راهی است برای یک معامله گر تا با مقدار محدود سرمایه معاملات خود را انجام دهد. خود را اقدام به معاملات با حجم‌های بسیار بزرگ تر نسبت به سرمایه خویش نماید. لکن بعضی از صور آن منجر به ربا و قرض ربوی می‌گردد.

به عنوان مثال اگر معامله گر در بازار فارکس قصد خرید نقدی ارز را دارد و مشاهده می‌کند که مقدار سرمایه او کافی برای حجم معاملات مورد انتظار وی نیست، مثلاً معامله گر پیش بینی می‌کند که قیمت یورو رو به افزایش است، وی ده هزار دلار دارد و کارگزار به وی برای خرید یورو سی هزار دلار اعتبار می‌دهد یعنی قرض می‌دهد تا معامله گر بتواند با چهل هزار دلار اقدام به خرید یورو به طور نقدی نماید، بعد از خرید یورو و فروش مجدد آن در لحظات یا ساعات یا روزهای آینده، وی اعتبار اختصاص داده شده از طرف کارگزاری به عنوان قرض را با احتساب کارمزد یا بهره آن به کارگزاری پس می‌دهد.

اهرم در این نوع معاملات عبارت است از سرمایه قرض گرفته شده از کارگزاری به منظور افزایش درآمدهای بالقوه معامله گر که چندین برابر اصل سرمایه است.

بنابراین اعتبار دادن کارگزاران به سرمایه معامله گر اگر به عنوان قرض دادن به معامله گر باشد که قهراً همراه با دریافت سود یا کارمزد است ربا و حرام محسوب می‌شود.^{۱۱}

^{۱۱} . علاوه بر اینکه قرض دادن اعتبار باطل است هر چند ادّله حرمت قرض ربوی شامل قرض فاسد مشروط به زیاده نیز می‌شود.

۴. قمار و اکل مال به باطل بودن معاملات صوری فارکس

غالب قریب به اتفاق معامله گران فارکس روی نوسانات قیمت جفت ارزها در بازه زمانی معین قرارداد می-بندند و به جای تبادلات ارزی به صورت واقعی اقدام به معاملات صوری ارزی می کنند. معاملات واقع شده روی نوسانات قیمت جفت ارزها در حقیقت نوعی شرط بندی طرفینی و از مصادیق «**قمار و برد و باخت مالی**» و نیز نوعی «**اکل مال به باطل**» محسوب می شود که توضیح آن در فصل انواع سبک های معاملاتی فارکس خواهد آمد.

۵. ممنوعیت قانونی فارکس

بازار فارکس در ایران قانوناً ممنوع می باشد؛ و مبادله ارزهای خارجی توسط صرافی ها و نهادهای معین شده مجاز می باشد.

مستندات منع قانونی بازار فارکس در ایران

در قسمت زیر دو مورد از دلایل غیر قانونی شدن فعالیت فارکس را در ایران به صورت مستند ذکر می شود:

الف. اطلاعیه سازمان بورس و اوراق بهادار

اولین دلیل غیر قانونی بودن فعالیت فارکس در ایران اطلاعیه سازمان بورس می باشد، این اطلاعیه که در تاریخ ۹۰/۱/۱۶ صادر شده است فعالیت تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در بازار فارکس را غیر قانونی اعلام کرده است. در قسمتی از این اطلاعیه آمده است:

«بدین وسیله به اطلاع عموم هموطنان عزیز به ویژه صاحبان پس اندازها و فعالان بازار پول و سرمایه می رساند فعالیت تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی که با معرفی خود به عنوان یکی از فعالان **بازار ارز خارجی (forex)** ، فرا بورس بین الملل و بورس های خارجی هموطنان محترم را در اقصی نقاط کشور به سرمایه گذاری در این گونه فعالیت ها دعوت می کنند و مدعی سود آوری سرشار در این بازارها هستند، غیر قانونی است و هیچ گونه مجوزی از بانک مرکزی و سازمان بورس و اوراق بهادار دریافت نکرده اند.»

در واقع هیچ بروکریا کارگزاری که در ایران مشغول فعالیت می باشد از سازمان بورس مجوز ندارد و فعالیت غیرقانونی دارند و اگر افرادی به این بروکرها مراجعه کنند به عنوان معاون در جرم شناخته می شوند .

ب. قانون بازار اوراق بهادار:

طبق بند ۱ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار:

«هر شخص که بدون رعایت مقررات این قانون تحت هر عنوان به فعالیت هایی از قبیل کارگزاری، کارگزار، معامله گری، یا بازار گردانی که مستلزم اخذ مجوز است مبادرت نماید یا فرد را تحت هر یک از عناوین مزبور معرفی کند به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا به جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل شده یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد».

با توجه به اطلاق بند ۱ ماده ۴۹ و همچنین ماده ۳۳ از همین قانون که شروع به فعالیت کارگزاری، کارگزاری، معامله گری و بازار گردانی به هر شکل و تحت هر عنوان منوط به عضویت در کانون مربوط و رعایت مقررات این قانون و آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی آن است و با توجه به اهداف این قانون که حمایت از سرمایه گذاران می باشد برای انجام معاملات در بازار فارکس نیاز به عضویت کارگزاران در کانون مربوط و اخذ مجوز می باشد.^{۱۲}

۶. خروج ارز از کشور

معاملات فارکس موجب خروج بی رویه ارز از کشور می شود و به جای سرمایه گذاری در داخل کشور در جهت احیاء و رونق اقتصاد کشور در راستای سیاست نیل به «اقتصاد مقاومتی» یا سرمایه گذاری ارزی برای واردات کالاها و تکنولوژی های مورد نیاز جامعه و مشاغل مفید، این ارز صرف این بازار می گردد.

^{۱۲} . به نقل از پایگاه اطلاع رسانی پلیس فتا (پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات ناجا)

۷. استفاده از ارزشهای دیجیتال یا رمزینه

گاه در فارکس از «ارزشهای دیجیتال یا رمزینه» استفاده می‌شود، که جمعی از فقهاء عظام در صحت مبادلات ارزی با این گونه ارزشهای مجازی توقف نموده‌اند یا قائل به عدم صحت آن شده‌اند که می‌توانید در این خصوص به فصل ارزشهای دیجیتال مراجعه فرمایید.

۸. عدم پاسخگویی و نظارت بر فعالیت بازار فارکس

یک از خصوصیات بازار معاملات ارزی بین‌المللی عدم نظارت قضایی بر روند فعالیت آن است، در واقع چون این مراکز از هیچ مرکز مشخصی مجوز دریافت نمی‌کنند در نتیجه نظارت قضایی نیز بر روند فعالیت آن صورت نمی‌پذیرد. در هنگام بروز مشکلات برای هموطنان و معامله‌گران این بازار آن‌ها از انجام پیگیری‌های قضایی محروم هستند، تعداد زیادی از کارگزاران معاملات فارکس در خارج از کشور در حال فعالیت هستند در صورتی که صاحبان این کارگزاری‌ها و صحت فعالیت آنها مشخص نیست.

۹. فقدان اطلاعات جامع تأثیر گذار در روند بازار و عدم دانش و آگاهی و مهارت لازم افراد:

تغییرات گسترده نرخ ارز در مبادلات روزانه به عوامل مختلفی نظیر، قیمت جهانی نفت، بحران مالی سیاسی منطقه‌ای و جهانی، مناسبات کشورهای مختلف، اوضاع جهانی اقتصاد و... بستگی دارد. اگر فردی بخواهد در معاملات فارکس به صورت موفق عمل نماید باید با اطلاع و آگاهی از این موضوعات اقدام به خرید و فروش ارزشهای مختلف نماید. در مواقعی برای پیش‌بینی نرخ ارزشهای مختلف باید ۲۰۰ عامل و فاکتور را مد نظر قرار دارد در حالی که چنین تحلیل و پیش‌بینی برای افراد عادی تقریباً محال است، در واقع با عدم پیش‌بینی درست این عموم هستند که در این گونه بازارها متضرر می‌شوند. بنابراین فقدان اطلاعات جامع و به‌روز اقتصادی و سیاسی و قدرت تحلیل آن‌ها، عدم آشنایی کامل با اصول روانشناسی معامله‌گری، عدم تجربه کافی و در نهایت عدم مهارت لازم در مدیریت سرمایه از معایب این بازار می‌باشد.

طبق آمار ۹۵٪ از کسانی که وارد بازار فارکس می‌شوند ضرر می‌کنند، و متأسفانه سرمایه خودشان را در مدت زمان کوتاهی از دست می‌دهند.

باید توجه داشت بازار فارکس به صورت تصادفی حرکت نمی‌کند و این بازار دارد به نوعی کنترل می‌شود! حالا سؤال پیش می‌آید چه کسانی دارند این بازار را کنترل می‌کنند؟ و ماهیت اصلی بازار چیست؟ حدود ده تا از بزرگترین بانک‌ها و مؤسسات سرمایه‌گذاری دنیا با سرمایه‌های عظیمی که دارند قادر هستند تا بازار را به هر سمتی که دلشان می‌خواهد حرکت بدهند!

این بانک‌ها بازار را طوری حرکت می‌دهند که پول آن ۹۵٪ افراد که سرمایه آن چنانی ندارند و عملاً نمی‌توانند بازار را کنترل کنند را به نوعی به چنگ بیاورند و متأسفانه باید گفت که این کار را دارند به راحتی انجام می‌دهند و روزانه میلیون‌ها دلار از این راه دارند کسب درآمد می‌کنند!

اکثر افراد در ابتدای مسیر ورود به فارکس این اشتباه را مرتکب می‌شوند و تقریباً یک سری مطالب را یاد می‌گیرند مثل معامله با کشیدن ترند لاین یا فیبوناتچی یا معامله با اندیکاتور که تقریباً شبیه هم هستند و این مطالب به هیچ وجه به درد نمی‌خورد و باعث نمی‌شود که فرد سود کند یا مطالب مذکور مشتمل بر یک سری آموزش‌های اولیه است مثل اینک پپ چی هست؟، اسپرد چی هست؟، کندل چی هست؟ و...!

تقریباً ۹۹٪ کسانی که توی یوتیوب یا گوگل مطالب آموزشی در مورد فارکس گذاشتند دارند همان مطالب اولیه یا مطالبی که به درد کسی نمی‌خورد را آموزش می‌دهند، چرا چون اکثر به دنبال اینها هستند! اکثر کتاب‌های آموزشی دارند این قبیل موارد را تدریس می‌کنند!

اگر مطالب داخل کتاب‌ها و فیلم‌هایی که در اینترنت هست به درد می‌خورد که دیگر ۹۵٪ افراد ضرر نمی‌کردند، همه سود می‌کردند! و تازه اگر فرد تکنیک‌های مدیریت سرمایه این بانک‌ها را یاد بگیرد هم دست با آنان در این بازار آشفته می‌شود.

۱۰. حساب دمو طعمه‌ای برای جذب سرمایه‌گذاران

کارگزاران معاملات فارکس برای انجام تبادلات از نرم‌افزارهای مختلف در این زمینه استفاده می‌نمایند که البته کار با این گونه نرم‌افزار دشوار است.

یکی از ویژگی‌های این نرم‌افزارها تمرین خرید و فروش در فضای غیر حقیقی یا اصطلاحاً **دمو (Demo)** است. حساب دمو در واقع یک حساب آزمایش است که به صورت رایگان در اختیار معامله‌گران قرار می‌گیرد و شخص پس از افتتاح حساب می‌تواند به صورت مجازی سود یا زیان را تجربه نماید، تا این جا مشکلی به نظر نمی‌رسد: اما مشکل از آن جا شروع می‌شود که با یک بررسی آماری متوجه می‌شویم که اکثر معامله‌گران در حساب دمو به راحتی سود می‌گیرند و در مدت کوتاهی سرمایه فرضی را چند برابر می‌نمایند؛ ولی در حساب واقعی و معاملات اصلی شروع به ضرر کردن و از دست دادن سرمایه خود می‌کنند.

در واقع حساب دمو حکم طعمه‌ای را دارد که برای جذب سرمایه‌گذار عمل می‌کند، اما وقتی سرمایه‌گذاری به طور حقیقی انجام می‌شود گاه در عرض چند روز یا چند هفته مشتری کل حسابش را از دست می‌دهد. همچنین لازم به ذکر است که این گونه نرم‌افزارها امکانات فراوان و نامحدودی جهت کنترل حساب مشتریان خود دارند.

۱۱. عدم شفافیت کامل در نرم‌افزارهای معاملاتی

نرم‌افزار متاتریدر و نرم‌افزارهای مشابه که مشتری می‌تواند با اتصال به شبکه اینترنت از طریق آن به حساب معاملاتی خویش نزد کارگزاری دسترسی پیدا کند طوری طراحی شده است که شفافیت معاملاتی لازم و کامل را دارا نیست و قابلیت کلاهبرداری را دارا می‌باشد و می‌تواند «شبهه ساز بازارهای جهانی و نموداری» جهت نشان دادن «معاملات صوری» باشد، توضیح این نرم‌افزار و کیفیت کلاهبرداری و تقلب از طریق آن از قرار ذیل می‌باشد:

نرم‌افزار متاتریدر را می‌توان یکی از شاخص‌ترین و عمومی‌ترین نرم‌افزارهای معاملاتی موجود در بازارهای مالی دنیا محسوب نمود. به طور کلی نرم‌افزار متاتریدر دارای چهار قسمت می‌باشد:

(الف) منوهای اصلی بالای نرم‌افزار که کلیه ابزارهای نرم‌افزار داخل آن قرار دارد.

(ب) نوار ابزارهای میانبر، که برای راحتی و سرعت استفاده کاربرد یک یا دو سطر زیر منوهای اصلی قرار دارند.

(ج) پنجره شناور یا محیط میانه نرم‌افزار که نمودارها و ابزارهای کاربردی در این قسمت نمایش داده می‌شود.

(د) نوار ابزار زیرین که شامل دو قسمت نوار وضعیت (Status Bar) و نوار نمودارهای (Charts Bar) می‌شود.

نرم افزار متاتریدر (۴)، دارای هفت منوی اصلی می باشد که در ذیل ذکر می شود.

منوی فایل (File) ؛ منوی نما (view) ؛ منوی درج (Insert) ؛ منوی نمودارها (Charts) ؛ منوی ابزار (Tools) ؛

منوی پنجره (Window) ؛ منوی کمک (Help).

برای اینکه شرکتی بتواند خدمات خرید و فروش ارزی کالا یا هر چیز دیگری را از طریق یک بازار مالی ارائه بدهد باید مجوزهای لازم را از دولت مربوطه اخذ نماید و به اصطلاح کارگزار یا بروکر شود.

اما معمولاً این شرکت ها بروکر نبوده و صرفاً با ارائه مدارک جعلی خود را بروکر معرفی می کنند، سپس با سوء استفاده از دانش محدود مردم در ارتباط با اینترنت و صرافی های اینترنتی این بازار واهی را خلق کرده اند که معمولاً از آن به عنوان « **بازارهای جهانی** » یا « **اوتی سی** » نام برده می شود.

توضیح آنکه: بر روی نرم افزار کارگزاران واقعی، جلوی قیمت آن چیزی که معامله گران خرید و فروش می کنند نام بازاری که این اتفاق در آن می افتد ذکر شده است، حتی آن صرافی های اینترنتی هم که امکان انجام معامله ارز در آنجا وجود دارد، مشخص است که کدام صرافی ها می باشند و آدرس مشخصی دارند و این معاملات روی رایانه مرکزی آن شرکت اتفاق می افتند.

ولی روی نرم افزار متاتریدر دستکاری شده و سیستم های مشابه دیگر مشخص نیست که این بازار کجاست؟ در حقیقت اصلاً بازاری در کار نیست، بلکه همه معامله گران همه سفارشات خود را برای همان یک شرکت که این نرم افزار را با دست خودشان روی رایانه آنها نصب کرده می فرستند و آنها می توانند با این سفارشات هر کاری که مد نظرشان باشد انجام دهند.

تقلّب دیگری که در متاتریدر و نرم افزارهای مشابه انجام داده اند مربوط می شود به اینکه در بازار، همیشه تعداد زیادی خریدار و فروشنده وجود دارند که روی نرم افزارهای اصلی بازار هم می توان آن را مشاهده نمود ولی در سیستم کلاهبرداری فارکس، معامله گران همدیگر را نمی بینند چون طرف مقابلشان همان شرکت صاحب آن متاتریدر می باشد و در نتیجه روی متاتریدر فقط یک قیمت برای خرید و همین طور فقط یک قیمت برای فروش دیده می شود و از بقیه خریداران و فروشندگان بازار اثری نیست.

در واقع این نرم افزار طرّاحی شده است که قابلیت کلاهبرداری را دارا می باشد و می تواند «شبه ساز بازارهای جهانی و نموداری» جهت نشان دادن «معاملات صوری» باشد.

و در کثیری از موارد تغییراتی به واسطه کارگزار (بروکر) ایجاد می شود که مانع از برقراری ارتباط میان بازار تبادل ارزی واقعی و سرمایه گذار (معامله گر) می گردد

این حقیقت وجود دارد که در قوانین خیلی از کشورها فارکس وجود ندارد ولی در همه کشورها کلاهبرداری جرم محسوب می شود.

وقتی فرد به شما بگوید که با استفاده از نرم افزاری که در اختیاران می گذارد، می توانید در یک بازار (حالا اسم این بازار هر چه می خواهد باشد) معامله کنید در حالی که خودش پشت این نرم افزار نشسته و هر کاری که اراده کند می تواند انجام دهد (چون نرم افزار خودش است و همه جور امکانات به او می دهد) به شما دروغ گفته و از اعتماد شما به خودش سوء استفاده کرده است.

همچنین پولی را که به خیال شما برای بازار فرستاده شده به جیب خودش گذاشته و چون با استفاده از امکانات نرم افزار به این شما می گوید که به خاطر اشتباهات شما ضرر کرده اید، مرتکب جرم کلاهبرداری شده است.

استناد قانونی:

ماده ۶۷ قانون تجارت الکترونیک می گوید: «هر کس در بستر مبادلات الکترونیکی از طریق ورود، تغییر، محو و توقف در داده پیام و مداخله در پردازش «داده پیام» و سیستم های رایانه ای و غیره دیگران را بفریبد و یا سبب گمراهی سیستم های پردازش خودکار و نظایر آن شود و از این طریق برای خود و دیگری وجوه، اموال یا امتیازات مالی تحصیل کند و اموال دیگران را ببرد مجرم محسوب و علاوه بر رد مال به صاحبان اموال به حبس از یک تا سه سال و پرداخت جزای نقدی معادل مال مأخوذه محکوم می شود.

تبصره: شروع به این جرم نیز جرم محسوب و مجازات آن حداقل مجازات مقرر در این ماده می باشد.»^{۱۳}

^{۱۳} . به نقل از پایگاه اطلاع رسانی پلیس فتا (پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات ناجا)؛ کلاهبرداری از طریق نرم افزار متا تریدر

ربات تریدر یا ربات های معامله گر چیست؟

یک **ربات تریدر** برنامه‌ای کامپیوتری است که بر اساس یک مجموعه از سیگنال‌های ترید بر اساس هوش مصنوعی طراحی گردیده و می‌تواند تعیین کند که یک ارز یا یک سهم و یا هر چیز دیگری، در نقطه‌ای مشخص خریداری شده و یا به فروش برسد.

ربات تریدرهای زیادی برای خرید در اینترنت وجود دارند، اما معامله‌گران در هنگام خرید آنها باید بسیار دقت نمایند.

این سیستم‌های خودکار ترید، بر اساس یک سری استراتژی‌های از پیش تعریف شده، دستور به خرید و فروش می‌دهند و اغلب مبتنی بر **تحلیل تکنیکال** هستند.



فوائد و ضررهای ربات های تریدر

این سیستم‌ها بسیار سریع و دقیق تر از انسان‌ها هستند و می‌توانند امور تکراری را بدون ملال خاطر، بارها و بارها انجام دهند. جایگزینی ربات‌ها با انسان موجب کاهش هزینه‌ها می‌شود.

این ربات‌ها سبب می‌شوند که تریدرها سفارشات خود را سریع‌تر اعمال کنند و برای مدیریت پرتفوی خود، اقدامات بازدارنده خودکار را اجرایی کنند.

در سال ۲۰۱۴ بیش از ۷۵ درصد از سهام بورس آمریکا در صرافی‌های این کشور، با استفاده از این سیستم خودکار انجام می‌شد و این رقم در سال‌های اخیر بسیار بیشتر شده است.

استراتژی‌هایی که در مورد این ربات‌ها پیاده می‌شوند، برای موارد گوناگون مانند اوراق بهادار، سهام، رمزارزها و غیره متفاوت است.

معمولاً این استراتژی‌ها، استراتژی‌هایی در زمینه ورود و خروج در نقطه‌ای خاص، میزان سرمایه گذاری در هر معامله و چیزهایی از این قبیل می‌باشد و محدوده‌های ضرر و سودهای هدف، با استفاده از این سیستم‌ها می‌تواند به طور خودکار تعیین شود.

متأسفانه گاه شرکت‌ها استراتژی‌هایی برای این رباتها تعیین می‌کنند، که منجر به سوء استفاده در مبادلات، ایجاد مخاطرات مالی و کلاهبرداری و امور غیرقانونی می‌شود.

ربات های فارکس:

ربات های فارکس زیادی وجود دارد و آنها هم از این قضیه استثناء نیستند و هر کدام از آنها نقاط قوت و ضعف خاص خود را دارا می‌باشند؛ به عنوان مثال می‌توان این ربات‌ها را جهت معین نمودن محدوده ضرر به سه دسته تقسیم کرد:

۱. ربات‌هایی که سخت‌گیرانه محدوده ضرر را تعیین می‌کنند. اگر نموداری از ترید این نوع ربات‌ها ترسیم کنیم، فراز و فرودهای زیادی را مشاهده می‌کنیم؛ اما در درازمدت پول فرد شانس بیشتری را برای رشد دارد.
۲. ربات‌هایی که محدوده ضرر را به طور اضطراری و در مواقع ضرورت تعیین می‌کنند، در نمودار این گونه ربات‌ها گاهی فرودهای عظیمی دیده می‌شود.
۳. ربات‌هایی که اصلاً به محدوده ضرر توجه نکرده و آن را تعیین نمی‌کنند، اگر نمودار ترید این ربات‌ها را رسم کنید، سودآوری به صورت خطی راست، پیوسته بالا می‌رود، اما این ربات‌ها بسیار پرریسک هستند و احتمال قوی دارد یک دفعه معامله گر کل سرمایه خود را از دست دهد!!

انواع سبک های معاملاتی فارکس

معاملات انجام شده در بازار فارکس انواع و سبک های مختلفی دارد، از جمله آنها موارد ذیل می باشد:

۱. معاملات روزانه:

معاملات روزانه به معاملاتی گفته می شود که طی ۲۴ ساعت باز و قبل از تمام شدن همان روز بسته شوند. این نوع معامله ریسک حرکات شارپ شبانه را ندارد؛ افراد تازه کار این نوع معامله را بیشتر می پسندند.

۲. معاملات اسکالپ:

معاملات اسکالپ در واقع به معاملاتی گفته می شود که طی چند دقیقه باز و بسته می شوند و معامله گر امیدوار است که در این چند دقیقه بتواند چند پیپ سود کند.

۳. معامله پوزیشن:

این نوع استراتژی، استراتژی افراد با تجربه و حرفه ای است و صبر و انضباط بسیاری را می طلبد، در این استراتژی روی روندهای بلند مدت سرمایه گذاری می شود و مناسب کسانی که با حجم پایین معامله می کنند نیست.

۴. معامله نوسانی:

در این مدل معاملاتی معامله گر به دنبال سودآوری از الگوهای قیمتی در بازه کوتاه مدت است، معامله گر در این روش هر ۳۰ دقیقه یک بار میله های نمودار را چک می کند و نوسانات را بررسی می نماید.



نوسانات قیمت جفت ارزها:

نکته مهم مشترک بین سبک‌های معاملاتی فارکس آن است که غالباً قریب به اتفاق معامله‌گران فارکس روی نوسانات قیمت جفت ارزها در بازه زمانی معین قرارداد می‌بندند و به جای خرید و فروش واقعی ارز اقدام به معاملات صوری ارز می‌کنند.

مثلاً اگر جفت ارز انتخاب شده دلار و یورو باشد، و مبلغ سرمایه‌گذاری صد هزار یورو در مقابل صد و پنجاه هزار دلار باشد، طرفین (فروشنده و خریدار صوری) قرار می‌گذارند در پایان روز کاری، براساس قیمت‌های جدید تسویه نقدی کنند که دو حالت دارد:

الف. اگر قیمت یورو مثلاً ۱۰٪ افزایش یافت، فروشنده یورو ما به التفاوت مذکور را به خریدار می‌پردازد.

ب. اگر قیمت یورو مثلاً ۱۰٪ کاهش یافت، خریدار یورو ما به التفاوت مذکور را به فروشنده می‌پردازد.

* و گاهی مقدار تعهد پرداختی چند برابر نوسانات ارز است.

الف. اگر قیمت یورو مثلاً ۱۰٪ افزایش یافت، فروشنده یورو باید مثلاً پنج برابر ما به التفاوت مذکور را به خریدار بپردازد.

ب. اگر قیمت یورو مثلاً ۱۰٪ کاهش یافت، خریدار یورو باید مثلاً پنج برابر ما به التفاوت مذکور را به فروشنده بپردازد.

حکم فقهی مبادلات واقع شده روی نوسانات قیمت جفت ارزها

معاملات واقع شده روی نوسانات قیمت جفت ارزها نوعی شرط بندی طرفینی و از مصادیق «**قمار و برد و**

باخت مالی» و نیز نوعی «**اکل مال به باطل**» محسوب می‌شود و لذا چنین فعالیت اقتصادی مشروع نیست.

شایان ذکر است در این حکم فرقی بین معاملات نقدی یا معاملات آتی یا معاملات آپشن واقع شده روی نوسانات قیمت ارز نمی‌باشد.

معاملات آتی (فیوچرز futures) ارز

یکی از ابزارهای مالی رایج در بورس و بازارهای اقتصادی دنیا معاملات آتی (فیوچرز futures) است؛ عبارت قراردادهای آتی ترجمه «Future contracts» است، «Future» به معنای مستقبل، بعدی، آینده و آتیه به کار می رود و «Contract» هم به معنای عقد، قرارداد، پیمان و مقاطعه است.

از این ابزار مالی ممکن است در بازار فارکس استفاده شود، گاه معامله گرافارکس نگاه به نوسانات هیجانی بازار ارز می کند، به جای خرید نقدی تصمیم می گیرد قرارداد آتی (فیوچر) ارز منعقد نماید، از آنجا که قیمت آتی معمولاً یک دهم یا یک بیستم نرخ واقعی آن است می تواند با مقدار سرمایه کم اقدام به فروش ده یا بیست برابری آتی نماید.

مثلاً اگر فرض شود معامله گر با ده هزار دلار می تواند ۹۸۰۰ یورو نقداً بخرد ولی با ورود به معامله آتی مثلاً مبلغ ده هزار دلار به عنوان مارجین به کارگزاری می پردازد و براساس آن اقدام به فروش صد هزار دلار آتی با ضریب اهرمی ده برابر به نود و هشت هزار یورو آتی می نماید، در صورتی که زمان قرارداد مثلاً ۲۴ ساعت بعد باشد، در سررسید قرارداد تسویه صورت می گیرد، در نهایت اگر یورو افت قیمت نمود، خریدار آتی از قرارداد متضرر می شود و کارگزار ما به التفاوت را از مارجین بعد کسر کمیسیون خود به طرف مقابل می پردازد، و اگر یورو ترقی قیمت نمود، خریدار آتی سود می کند و سود خالص وی بعد از کسر مبلغ کمیسیون لحاظ می گردد.

پیرامون ماهیت فقهی قراردادهای آتی یا مؤجل (فیوچرز) ارز می توان گفت:

۱. اگر مفهوم قرارداد آتی جفت ارز این باشد که مقدار معینی ارز مثلاً دلار به ارز دیگر مثلاً یورو، هر دو به صورت مدت دار (مؤجل) پیش فروش و پیش خرید شود، این قرارداد شباهت زیادی به معاملات سلف دارد، و وجه تمایز آن از معاملات سلف آن است که در قرارداد آتی ارز، ثمن نیز مانند مبیع مؤجل می باشد.

چنین قراردادی از مصادیق بیع کالی به کالی محسوب شده و باطل است.

۲. اگر مفهوم قرارداد آتی جفت ارز این باشد که یک طرف متعهد شود تا در سررسید مشخص مقدار معینی ارز مثلاً دلار را به ارز دیگر مثلاً یورو به قیمتی که الآن تعیین می شود بفروشد و طرف مقابل هم متعهد به خرید آن

در سررسید می شود، در این صورت فروش و بیعی هم اکنون صورت نمی گیرد، بلکه «تعهد و وعده به بیع و شراء نقدی در آینده» است (تعهد خرید نقدی در مقابل تعهد فروش نقدی در سررسید) و طرفین قرارداد ملتزم به رعایت آن در موعد مقرر می شوند.

چنین قراردادی در بازار فارکس غالباً جنبه صوری دارد، و اصطلاحاً بازار، بازار کاغذی و مجازی است، و معامله گران دنبال «نوسان گیری قیمت ارزها» هستند بنابراین قصد جدی نسبت به انجام مورد تعهد وجود ندارد، خصوصاً وجود مبلغ ودیعه و تضمین (مارجین) و خاصیت ضریب اهرمی باعث می شود که قصد طرفین تنها تعدیل و تسویه دامنه نوسانات قیمت جفت ارز از مارجین باشد و اصلاً قصد انشای معامله در سررسید ندارند.

و همه کسانی که در بازار فارکس نسبت به خرید یا فروش آتی اقدام می کنند، از این امر آگاهی کامل دارند، لذا معاملاتشان جنبه صوری داشته و ارکان معامله از این جهت متزلزل می شود، و تنها هدف آنان این است که با دادن و گرفتن مابه التفاوت نوسان قیمت جفت ارزها قرارداد را تسویه نمایند.

اصولاً یکی از ویژگی های معاملات آتی یا فیوچر اهرمی بودن آنهاست، و این ویژگی است که سود و زیان معاملات را در یک دوره زمانی با توجه به آورده و سرمایه اولیه سرمایه گذار بسیار بالا نشان می دهد. این ریسک بالا به معامله گران همان طور که فرصت بدست آوردن سود زیادی را می دهد، زمینه زیان زیاد آنان را نیز فراهم می سازد.

مثلاً معامله گرمی تواند با آورده اولیه به مقدار ۱۰ درصد حجم معامله آتی اقدام به انجام معامله نماید، این سرمایه اولیه به صورت «ودیعه یا وثیقه یا مارجین» به کارگزاری پرداخت می شود، لذا همان طور که امکان دارد سود ده برابر شود امکان دارد ضرر نیز ده برابر گردد.

به عنوان مثال فرد در معامله آتی ارزش مثلاً مبلغ ده هزار دلار به عنوان مارجین یا ودیعه یا وثیقه به کارگزاری می پردازد و براساس آن اقدام به فروش صد هزار دلاری با ضریب اهرمی ده برابر، به نود و هشت هزار یورو آتی می نماید، در صورتی که زمان قرارداد مثلاً ۲۴ ساعت بعد باشد، در سررسید قرارداد تسویه انجام می شود، بدین صورت که اگر قیمت دلار در ازای یورو ترقی کرده باشد، فروشنده آتی دلار از قرارداد متضرر می شود و خریدار آتی

دلار سود می‌کند و کارگزاری «ما به التفاوت قیمت دلار و یورو در معامله» را از ده هزار دلار مارجین حساب فروشنده آتی دلار به حساب طرف مقابل یعنی خریدار آتی دلار واریز می‌نماید و تسویه نقدی صورت می‌گیرد. و اگر قیمت دلار در ازای یورو افت کرده باشد، فروشنده آتی دلار از قرارداد سود می‌کند و خریدار آتی دلار متضرر می‌شود و کارگزاری «ما به التفاوت قیمت دلار و یورو در معامله» را از مارجین حساب خریدار آتی دلار کسر کرده و به حساب طرف مقابل یعنی فروشنده آتی دلار واریز می‌نماید و تسویه نقدی صورت می‌گیرد. در معاملات آتی سود و زیان خریدار و فروشنده متقارن است؛ بدین معنا که اگر طرف دارنده موقعیت تعهدی خرید در این قرارداد سود کند، لزوماً طرف دارنده موقعیت تعهدی فروش زیان می‌کند. ویژگی ضریب اهرمی معاملات آتی هنگامی اثر خود را بیشتر نشان می‌دهد که بنا به دلایل مختلف نوسانات قیمت‌های آتی بالا باشد، و قیمت‌ها، با درصدهای بالا نوسان کنند.

معاملات آپشن (options) ارز

یکی از ابزارهای مالی رایج در بورس و بازارهای اقتصادی دنیا قراردادهای اختیار معامله (آپشن options) هستند، آپشن در لغت به معنای اختیار، انتخاب، حق انتخاب، آزادی و... می‌باشد. از این ابزار مالی ممکن است در بازار فارکس استفاده شود و پیرامون ماهیت فقهی آپشن ارز می‌توان گفت: یک قرارداد آپشن ارز به فرد این اختیار را می‌دهد که در ازای پرداخت مبلغی به حساب طرف مقابل بتواند در صورت تمایل جفت ارز معینی را با قیمتی که از پیش توافق شده و برای یک دوره زمانی مشخص (تاریخ انقضای معین) بفروشد یا بخرد.

به مبلغی که فرد به سبب قرارداد برای کسب حق خرید یا فروش، به طرف مقابل پرداخت می‌کند **قیمت اختیار معامله (Option Price)** یا "**حق شرط**" اطلاق می‌شود.

در قرارداد آپشن انجام معامله جفت ارز در زمان معین شده برای فردی که قیمت اختیار معامله یا حق الشرط را پرداخته اختیاری است، می‌تواند معامله را انجام دهد و می‌تواند نکول نماید ولی برای طرف مقابل که مبلغ را اخذ نموده در صورت درخواست فروشنده الزامی است.

به عنوان مثال اگر فرض شود قیمت ۱۰۰ دلار فعلاً برابر ۱۰۰ یورو باشد، ولی معامله گریش بینی می‌کند که در ۲۴ ساعت آینده قیمت دلار رو به ترقی است، لذا با واریز مبلغ ده هزار یورو از حساب ودیعه یا وثیقه (مارجین) که نزد کارگزاری دارد به حساب خریدار اقدام به انعقاد قرارداد فروش آپشن صد هزار یورو با ضریب اهرمی ده برابر، به صد هزار دلار به سر رسید ۲۴ ساعت بعد می‌نماید، تا براساس آن حق (اختیار) داشته باشد که صد هزار یورو را به صد هزار دلار تا سر رسید ۲۴ ساعت بعد بفروشد، و خریدار متعهد و ملزم به خرید باشد، و در سر رسید قرارداد تسویه انجام می‌شود، بدین صورت که اگر قیمت دلار در ازای یورو ترقی کرده باشد، و مثلاً هر ۱۰۰ دلار برابر ۱۲۰ یورو باشد، فروشنده آپشن - که اختیار فروش یورو به دلار داشته - در قرارداد سود می‌نماید و طرف مقابل ضرر می‌کند و کارگزاری «ما به التفاوت قیمت دلار و یورو در معامله» را از مارجین حساب خریدار یورو به حساب طرف مقابل یعنی فروشنده آپشن یورو واریز می‌نماید و تسویه نقدی صورت می‌گیرد؛

و اگر قیمت دلار در ازای یورو افت کرده باشد و هر ۱۰۰ دلار برابر با ۸۰ یورو باشد، فروشنده آپشن یورو متضرر می‌شود و ده هزار یورو را که به خریدار داده بود از دست می‌دهد.

همان طور که گذشت چنین قراردادی در بازار فارکس غالباً جنبه صوری دارد، و اصطلاحاً بازار، بازار کاغذی و مجازی است، و معامله گران دنبال نوسان گیری قیمت ارزها هستند، بنابراین قصد جدی نسبت به انجام مورد اختیار یا تعهد وجود ندارد، خصوصاً وجود مبلغ ودیعه و تضمین (مارجین) و خاصیت ضریب اهرمی قراردادها باعث می‌شود که قصد طرفین تنها تعدیل و تسویه دامنه نوسانات قیمت جفت ارز از مارجین باشد و اصلاً قصد انشای معامله در سر رسید ندارند.

و همه کسانی که در بازار فارکس نسبت به خرید یا فروش آپشن اقدام می‌کنند، از این امر آگاهی کامل دارند، لذا معاملاتشان جنبه صوری داشته و ارکان معامله از این جهت متزلزل می‌شود، و تنها هدف آنان این است که با دادن و گرفتن مابه التفاوت نوسان قیمت جفت ارزها قرارداد را تسویه نمایند.^{۱۴}

^{۱۴} . و از آنجا که قوام معامله به قصد طرفین است، اگر فرض شود که یک طرف قصد جدی معامله جفت ارز در سر رسید دارد، ولی طرف مقابل قصد جدی معامله ندارد و هدف وی فقط نوسان گیری قیمت جفت ارز است، معامله - علاوه بر اشکالات دیگر - به علت عدم تحقق قبول یا عدم تطابق بین ایجاب و قبول باطل است، همچنین است اگر قصد طرف دیگر معلوم نبوده و قابل احراز نباشد.

حکم سایر انواع مبادلات ارزی

مسئله ۱. اگر خریدار (معامله گر) در بازار فارکس ارز طلبکار باشد، و طلب خویش را به شخص دیگری بفروشد، در حالی که قیمت و ثمن معامله نیز ارز دیگری باشد که فرد دوم از شخص دیگر طلب دارد، معامله مذکور از مصادیق «فروش دین به دین» محسوب شده و **باطل** است.

به عنوان مثال علی یازده هزار یورو از دیگری طلب دارد، و حسن نیز ده هزار دلار از شخصی طلبکار است، در این فرض معامله دو دین یعنی (یازده هزار یورو) در قبال (ده هزار دلار) صحیح نیست. شایان ذکر است در حکم فوق فرقی ندارد که هر دو دین حال یا مؤجل (آتی و مدت دار) یا یکی حال و دیگری مدت دار باشد.

مسئله ۲. اگر معامله نقد باشد، و معامله گر به صورت حال ارز طلبکار باشد، و طلب مذکور را در ازای ارزی در ذمه طرف مقابل به صورت ثمن کلی بفروشد، و ثمن مذکور قبل از انجام معامله به صورت طلب و دین ثابت بر ذمه نباشد، مبادله ارزی مذکور (فی نفسه) صحیح است؛ و عکس این حالت نیز صحیح می باشد.

مسئله ۳. اگر معامله نقد باشد، و معامله گر مبلغ معینی از ارز را به صورت کلی در ذمه و حال بفروشد، و ثمن آن نیز کلی در ذمه طرف مقابل و حال باشد، و مثنی و ثمن مذکور قبل از انجام معامله به صورت طلب و دین ثابت بر ذمه آنان نباشد، مبادله ارزی مذکور (فی نفسه) صحیح است.

مسئله ۴. اگر معامله گران را به صورت کلی و مدت دار (آتی)، در مقابل ارز دیگری که آن نیز به صورت کلی و مدت دار است به شخص دیگری بفروشد، و دو ارز مذکور قبل از انجام معامله به صورت طلب و دین ثابت بر ذمه نباشد، معامله مذکور **باطل** است.

مسئله ۵. اگر معامله گر طلب ارزی خویش بر ذمه دیگری را، در ازای ارز دیگری به صورت ثمن کلی و مدت دار به شخص دیگری بفروشد، و ثمن مذکور قبل از انجام معامله به صورت طلب و دین ثابت بر ذمه نباشد، معامله **باطل** است.

فعالیت‌های جانبی فارکس

الف. سرمایه‌گذاری ربوی

بعضی از پروکرهای فارکس در ضمن قرارداد خود با صاحبان سرمایه شرط می‌کنند در زمان‌هایی که معامله‌ای در کار نیست، این سرمایه را به صورت ربوی به بانک یا مؤسسه‌ای قرض داده و بهره دریافت کنند، اگر بهره مذکور مربوط به مسلمانان باشد ربا و حرام می‌باشد، اما اگر مثلاً مربوط به کفار غیر ذمی است اشکال ندارد.

ب. ارائه حساب‌های رایگان

گاه کارگزارهای فارکس برای جذب مشتری اقدام به افتتاح حساب رایگان می‌نمایند، مثلاً تبلیغ می‌نمایند که برای دریافت حساب رایگان ۳۰ دلاری اقدام کنید، برای درخواست حساب بر روی “شروع کنید” کلیک نمایید. زمانی که حساب رایگان ۳۰ دلاری تأیید گردید، اعتبار معاملاتی ۳۰ دلاری در حساب فرد خواهد بود، و وی با آن شروع به کار در فارکس می‌کند، لکن این گونه حساب‌ها طعمه‌ای جذّاب و شیرین برای به دام انداختن افراد مبتدی است که توضیح آن گذشت.

خرید و فروش کالاهای دیگر در فارکس

در بازار فارکس غیر از ارز، کالاهای ارزشمند دیگر از دارایی‌های پایه مانند طلا یا نفت خام و ... مورد معامله قرار می‌گیرد، در این خصوص لازم است به این مسأله توجه گردد:

ممنوعیت فروش کالاهای وزنی یا حجمی با سود قبل از قبض و تحویل

مسأله: اگر فرد «کالای وزنی یا پیمانه‌ای» غیر از میوه جات را خریداری نماید، نمی‌تواند قبل از تحویل گرفتن

کالا آن را با سود به شخص دیگری بفروشد. (آیت الله سیستانی)

بنابراین **تریدری** (معامله‌گر) که در بازار فارکس مقدار معینی **طلایا نفت** و ... خریداری کرده، و بدون تحویل

گرفتن، کالای مذکور را به شخص ثالثی با سود می‌فروشد، معامله وی باطل است.

تذکار:

* برخی با مطرح کردن شکل ساده معاملات فارکس - که بازاری است که در آن ارزهای مختلف مانند دلار، یورو، پوند، ین و... در مقابل هم معامله می‌شوند - درصدد گرفتن مجوز فقهی از مراجع معظم تقلید هستند، در حالی که امروزه این نوع از معاملات فارکس کم است و شکل رایج آن که در سطح وسیعی جهانی وجود دارد، شکل باطل معاملات فارکس محسوب می‌شود و به جای خرید و فروش واقعی ارز، اقدام به توافق برنوسانات قیمت ارز و انجام معاملات صوری یا باطل یا حرام می‌کنند.

* در معاملات فارکس، بخش قابل توجهی از سرمایه‌های ملی از کشور خارج شده و درصد کمی از آن به عنوان سود به کشور برمی‌گردد، و از این جهت نیز خلاف قوانین کشور محسوب شده، و آسیب بر اقتصاد ملی می‌زند.

حکم فقهی بازار فارکس forex

سؤال: حکم شرعی بازار فارکس forex چیست؟

جواب: به طور کلی در قراردادها و داد و ستدها باید شرایط شرعی معاملات رعایت گردد.

پس اگر فعالیت مذکور مشتمل بر «معامله ربوی» یا قمار و برد و باخت مالی و اکل مال به باطل باشد، یا «فروش دین به دین» باشد یا «معامله کالی به کالی» باشد (یعنی فروش کالای کلی در ذمه و مدت دار در مقابل ثمن کلی در ذمه مدت دار) هر چند مبلغ و مدت کاملاً در معامله معین باشد، یا «کالای وزنی یا پیمانه‌ای»^{۱۵} که خریداری شده قبل از تحویل گرفتن با سود فروخته شود، (در تمام این موارد) معامله باطل است؛ و فرق ندارد سیستم و نظام ورود به این گونه معاملات شبیه فارکس باشد یا نباشد.

صرف نظر از نکات فوق که رعایت آن در همه معاملات لازم است و فتوی است و قابل ارجاع به مجتهد فالأعلم نمی‌باشد، حضرت آیت الله العظمی سیستانی مدّ ظلّه العالی اجازه ورود به چنین معاملاتی و کار در

^{۱۵} . غیر از میوه جات

این چنین شرکت هایی (فعالیت فارکس) را نمی دهند و توقّف می نمایند^{۱۶}، ولی در خصوص مورد اخیر مکلف می تواند به مجتهد جامع الشرایط دیگر با رعایت الأعلّم فالأعلّم^{۱۷} مراجعه نماید. (آیت الله سیستانی)

مبادله ارزی با ارز دیگر که همجنس هم نیستند چنانچه منع قانونی در میان نباشد اشکال ندارد و سود حاصله نیز حلال است ولی اعتبار دادن کارگزاران به سرمایه معامله گراگر به عنوان قرض دادن به معامله گر باشد که قهراً همراه با دریافت سود است، در این صورت چنین معامله ای از طرف کارگزار برای معامله گر صورت شرعی ندارد. (مقام معظم رهبری)^{۱۸}

و نیز در پاسخ استفتایی دیگر از دفتر معظم له چنین مذکور است:

صحّت معاملات در این بازار متوقف بر رعایت ضوابط شرعی و قانونی است*.

* بنا به گفته برخی کارشناسان، کارگزاران بازار فارکس دو دسته اند:

دسته اول که اکثر مدعیان کارگزاری از این دسته اند، صرفاً یک صفحه مجازی در فضای اینترنت تشکیل داده اند و حضور واقعی در بازار ارز ندارند، این گروه پول مشتریان را دریافت و برای اهداف و برنامه های خود استفاده می کنند و فقط یک صفحه اینترنتی برای مشتری اختصاص می دهند که مشتری در آن مشغول معاملات به ظاهر ارزی می شود، بنابراین معاملات انجام شده غیر واقعی و باطل است و موجب ملکیت درآمد حاصله نمی شود.

دسته دوم کارگزاران واقعی هستند که حضور واقعی در بازار ارز دارند و با پول مشتری اقدام به خرید و فروش ارز می کنند، که با رعایت ضوابط شرعی و قانونی، فی نفسه اشکال ندارد ولی باید به نکات زیر توجه شود:

۱) معاملات باید به صورت واقعی و خرید و فروش ارز باشد، بنابراین اگر کسب درآمد براساس پیش بینی نوسانات قیمت ارز باشد مشروع نیست.

^{۱۶} . تجویز نمی کنند.

^{۱۷} . مراد از رعایت الأعلّم فالأعلّم یعنی مکلف باید مجتهدی را برای رجوع انتخاب نماید که از نظر علمی از مرجع تقلید خودش پایین تر و

از سایر مجتهدان بالاتر است و در خصوص مورد به وی مراجعه کرده و از او تقلید نماید.

^{۱۸} . سایت استان ها، بخش سؤالات نمایندگی ها، شماره استفتاء ۸۷۰۱۷۸

۲) معاملات اهرمی، که با اعتبار گرفتن از کارگزار انجام میشود، اگر ماهیت قرض همراه با سود داشته باشد، ربا و حرام است (مقام معظم رهبری).^{۱۹}

با توجه به این که فارکس شرایط شرعیّه معاملات را ندارد جایز نیست. (آیت الله مکارم)^{۲۰}
از آنجایی که معامله در بازار مذکور صوری است و لذا معاملات واقعه در آن صحیح نمی باشد. (آیت الله صافی گلپایگانی)

بازار فارکس و معاملات آن صورت شرعی ندارد. (آیت الله نوری همدانی)

^{۱۹} . نظر جلسه پژوهشی ۱۱۸

^{۲۰} . احکام ویژه (۶۰۰ مسأله مورد نیاز) ویژه نمایندگان معظم له ص ۱۲۶ م ۴۴۱

بخشی از مسائل کثیرالابتلاء، ویژه نمایندگان معظم له ص ۱۰ م ۷۴

پیوست (۱)

فارکس مبادلات آسان ارزی راه آسان از دست دادن دارایی

ماجرای یک شهروند آمریکایی پیرامون معاملات فارکس

روتی اوما (یک شهروند آمریکایی) معاملات ارز فارکس را پس از دیدن یک آگهی تجاری در تلویزیون شروع کرد.

او فکرمی کرد که فارکس راهی برای بدست آوردن پول زیاد است، همان چیزی که به عنوان یک مادر تنها، برای پرورش ۳ فرزند خود نیاز داشت، اوما ۵۲ ساله، در اداره پلیس گفت:

تبلیغات باعث شد، من فکر کنم که معاملات فارکس یک راه آسان برای پولدار شدن می باشد. وی در طی چندین هفته با جابه جایی و معاوضه دلار با ین و یورو، ۳۰۰۰ دلاری را که قرض کرده بود از دست داده است.

او اظهار می دارد حتی اگر شما مقدار کمی پول بدست آورید در نهایت تمام آن را از دست خواهید داد. در حدود ۶۱۵۰۰۰ نفر آمریکایی به طور تفریحی معاملات ارز فارکس را انجام می دهند. این افراد توسط تبلیغات دو تا از بزرگترین بروکرها، **FXCM** و **Gain Capital** که هر دوی آنها در نیورک هستند به این معاملات تشویق شده اند.

بر طبق افشاگری های جدید **CFTC** عالیترین نهاد قانونگذاری و نظارتی ایالات متحده در مورد بازارهای مالی در **FXCM** در سه ماهه سال گذشته بین ۷۷٪ تا ۷۵٪ مشتریان پول خود را از دست داده اند. در بروکر **Gain** که از طریق سایت فارکس عمل می کند، مشتریان بی سود تعدادشان بین ۷۹٪ تا ۷۲٪ در سه ماهه سال گذشته می باشد.

ضریب اهرم زیاد، حجم معاملات زیاد

این آمار نشان می دهد که اگر قوانین محدود کننده معاملات ارز برای سرمایه گذاران تعیین نشده بود؛ سرمایه گذاران حتی از ضریب اهرمی به نسبت ۵۰ به ۱ در هر معامله، استفاده می نمودند.

ضریب اهرم به آنها اجازه می‌دهد روی پولی که ندارند **شرط بندی** کنند، یک تاکتیک که می‌تواند باعث سود و زیان شود ولی در این معاملات همواره باعث ضرر و زیان می‌شود.

این ضرر و زیان باعث شکایت و دادخواهی و تنظیم مقررات برای این معاملات شده است. اما رشد سریع این معاملات، که با اشکالات فراوان در دهه گذشته به وجود آمد، متوقف نشده است. کارشناسان بازرگانی و اقتصادی استدلال می‌کنند که این شرکت‌ها از تبلیغات، برای وسوسه کردن سرمایه‌گذاران بدون تجربه به منظور ورود به بازار ناشناخته‌ای که شفاف نیست استفاده می‌کنند. پروفیسور لری هریس استاد دانشگاه کالیفرنیا جنوبی و اقتصاددان ارشد در "کمیسیون بورس و اوراق بهادار" می‌گوید:

مدل کسب و کار بازار فارکس این گونه است که، یک مشتری را آتش می‌زند و می‌سوزاند و به دنبال مشتری دیگری می‌گردد.

مشتریان در اختیار بروکرها

کارشناسان معتقدند که ساختار غیر معمول بازار مبادلات ارز، کار را برای سرمایه‌گذاران سخت می‌کند از آنجایی که یک مرکز مبادلات ارز وجود ندارد، واسطه‌ها و کارگزاران، خود سفارشات مشتریان را انجام می‌دهند و با این کار آنها را قادر می‌سازد که بتوانند از دوراه از مشتریان پول بگیرند.

راه اول اینکه با خریدن یک ارز در یک قیمت و فروختن آن در قیمت بالاتر، سودی بدست می‌آید که در واقع این سود حاصله برای دلال‌ها در این معاملات برخلاف قوانین کمیسیون می‌باشد.

راه دوم این است که کارگزار از طریق معامله با مشتری در سیستم فارکس در هر معامله سود بدست می‌آورد. با وجود هشدارهای لازم به سرمایه‌گذاران که اعلام می‌کنند:

بروکر، طرف مقابل شما در معامله می‌باشد که به طور مستقیم با سود شما مخالفت دارد به این معنا که سود شما باعث ضرر او می‌شود، با این حال تعداد زیادی از مشتریان پول خود را در این معاملات وارد کرده و بالتبع از دست می‌دهند.

به عنوان مثال فرض کنید که یک مشتری ۱۰۰۰۰ یورو را با قیمت هر یورو ۱/۴۵ دلار می‌خرد و آنها را به بروکر در قیمت ۱/۵۰ دلار می‌فروشد، سود خالص مشتری ۵۰۰ دلار خواهد بود و به بروکر ۵۰۰ دلار ضرر می‌رسد. بر طبق اطلاعات مالی خود **Gain Capital**، این شرکت سال گذشته را با میانگین ۲۹۱۳ دلار از هر معامله‌گر فعال به پایان رساند اگر چه میانگین حساب مشتریان فقط شامل ۳۰۰۰ دلار باشد ۲۶۴۱ Fxcm. دلار از هر معامله‌گر فعال بدست آورد، در حالی که میانگین حساب مشتریان ۳۶۵۸ دلار بود. مایکل گرینبرگ استاد دانشگاه مریلند و رئیس سابق تجارت و بازار در **CFTC** گفت: زمانی که شما در مورد چیزهایی که خارج از بورس (OTC) مبادله می‌شوند معامله انجام می‌دهید شما تا حد زیادی تحت کنترل بروکر هستید، که می‌گوید قیمت چقدر است و اینکه چقدر بدهکار هستید.

بازار غیر شفاف و پراز منفذ و حفره برای کلاهبرداری

ساختار غیر معمول این بازار، آن را مورد هدف و مورد علاقه برای کلاهبرداری آشکار قرار داده است. گری گنسلر رئیس **CFTC** اخیراً گفته است که "نهاد او بزرگترین ناحیه تقلب خرده فروشی نظارت می‌کند." **CFTC** تلاش کرده است که مشکلات را با تنظیم قوانین برای مبادلات ارز مهار کند، این قوانین از بروکرها می‌خواهد که بیشتر شفاف باشند اما نمی‌تواند ساختار و بنیاد این بازار را تغییر دهد. **CFTC** بیشتر مسئولیت‌های نظارتی خود را به **NFA** انجمن تجارت آتی ایالات متحده محول کرده است. **NFA** یک آژانس نظارتی است که به وسیله کنگره افتتاح شد و توسط خود کارگزاران شکل گرفته است. سخنگوی **NFA** گفت که این گروه سعی می‌کند اقدامات نظارتی خود را افزایش دهد، اما اذعان می‌کند که **NFA** با توجه به اینکه این معاملات مثل دیگر معاملات شفاف نیست کار سختی پیش رو دارد. با این حال **NFA** کارگزاری **Gain** را ۴۹۵۰۰۰ دلار در ماه اکتبر پس از انتشار دادخواستی، جریمه کرد. در دادخواست ادّعاء شده است که برنامه معاملاتی **Gain Capital** به گونه‌ای تنظیم شده است که در معاملات خاص به سمتی که به نفع **Gain** هست حرکت می‌کند. در حالی که در همان معامله اجازه حرکت به سمتی که به نفع مشتری است را نمی‌دهد.

Fxcm نیز با تعداد زیادی دادخواست‌های مشابه **Gain** مواجه شد، از جمله طرح دعوی که در دادگاه فدرال نیورک در ماه فوریه توسط یک مرد از اوکلاهما که ادّعاء می‌کرد بیش از ۱۵۰۰۰۰ دلار از پول خود را از دست داده است به اجرا درآمده بود.

بر طبق این دادخواست **Fxcm** از یک پلت فرم پیش بینی شده بر مبنای فریب و تقلّب که به طور سیستماتیک حساب‌های شما را به غارت می‌برد استفاده کرده است و با این سیستم صدها میلیون دلار از صدها هزار مشتری نا آگاه کلاهبرداری کرده است!

Fxcm اجازه می‌دهد که سرمایه گذاران با مقدار کم ۵۰ دلار، معاملات را شروع کنند و در تبلیغات خود نیز این گروه از افراد را هدف قرار داده است.

تبلیغ جدید آنها در سایت **CNBC** بیان می‌کند که تجارت ارز را می‌توانید به آسانی انجام دهید، و این کار را با استفاده از یک حساب دمو که رایگان می‌باشد امتحان کنید، اما این حساب تمرینی تحت قوانین و شرایطی ساده‌تر از حساب واقعی عمل می‌کند.

در دیگر تلاش‌های بازاریابی این دو کارگزار، هر دو اسپانسر هفتگی برنامه‌ای شدند که هر هفته در **CNBC** در مورد معاملات ارز پخش می‌شود: "**برنامه پول در حرکت**" به طور شگفت آوری افراد را به معاملات ارز معتاد می‌کند، این شبکه دارای بینندگان مرقّه و تحصیل کرده‌ای بیش از هر شبکه داخلی می‌باشد.

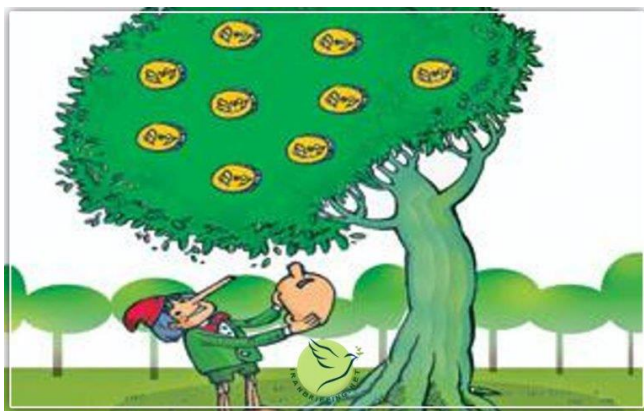
اوما (شهروند آمریکایی) که اهل تگزاس بود و بعد از دیدن یک آگهی در یک برنامه تلویزیونی محلی، ۳۰۰۰ دلار خود را در معاملات فارکس از دست داده بود گفت:

زمانی که در حال معامله با **Fxcm** بودم، تعدادی از مشکلات مانند قطع شدن ارتباط روی می‌داد، این اتفاق هنگامی که سودی برایم به وجود می‌آمد به وقوع می‌پیوست، در نتیجه زیان‌های زیادی متحمل شدم. همچنین ادامه داد که آنها همیشه برای گرفتن پول از من حقّه می‌زدند.^{۲۱}

^{۲۱} منبع: روزنامه لس آنجلس تایمز ۳ آوریل ۲۰ به نقل از پایگاه اطلاع رسانی پلیس فتا (پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات ناجا)

پیوست (۲)

لطیفه در مورد بازار فارکس پینو کیو و درخت پول



فردی این گونه نقل می‌کند:

یکی از فامیل بعد از مدّت‌ها با اسکایپ به من زنگ زد و گفت بورس ایران را یاد گرفته و داره می‌رود برای جام جهانی‌فارکس!! یه سری کلمات انگلیسی هم بلغور کرد که آره من استادم تو ترکیه است و به ما آموزش می‌دهد.

استادم خودش فقط فارکس کار می‌کند، الآن ۴ میلیارد سرمایه دارد!

گفت: شاگرد نخبه کلاس استادمان هستم و روزی ۷-۸ ساعت مطالعه دارم!

گفتم: خب استادتان که آن قدر سرمایه دارد، چرا کلاس می‌گذارد برای شما! مگر به پولش نیاز دارد؟

گفت: نه. همین جوری می‌گذارد، برای آموزش فقط. به پولش نیاز نداره! الآن زن و بچه استادمان کانادا هستند، خودش هم می‌خواهد برود آنجا.

خودم هم چندتا شاگرد دارم اینجا و توی بورس ایران کار می‌کنم ولی ارزش نداره، بورس ایران را دیگه بعد از عید کار نمی‌کنم، فقط فارکس.

کلی خفن بودم توی بورس ایران! گفتم: مثلاً چقدر درآوردی از بورس ایران؟

گفت: هنوز که خارج نشدم، گفتم: خوب همان، با چقدر وارد شدی و چقدر داری؟

گفت: با ۵ میلیون وارد شدم الآن هم ۵ میلیون و ۵۰۰ دارم! البته برای بقیه هم خیلی درآمد داشتیم.

مثلاً برای ۲ تا از شاگردانم که هر کدام ۱۰ میلیون ضرر داشتند تو بورس فکر می کنی در عرض یک هفته چه کار کردم؟ گفتم: چمیدونم.

گفت: ۱۰ میلیون رو کردم ۵ میلیون ضرر و ۴ میلیون ضرر! البته تو سیر نزولی بازار بورس! هی به من اصرار می کرد که تو که آنجایی راحت با نمی دانم چی چیک می توانی کار کنی؛ ما ایران تحریم هستیم، تو اکانت بساز بده من کار می کنم نصف نصف و از این جور حرف ها.

گفتم: الآن وقت ریسک کردن واسه من نیست، می خواهم خانه بخرم.

گفت: چقدر نیاز داری واسه خانه خریدن؟ گفتم: مثلاً ۲-۳ میلیارد تومان!

گفت: با من به دلار حرف بزن. تومان چیه!

گفتم: چمیدونم. مثلاً ۳۰۰ هزار دلار.

گفت: همین؟ چند ساله این پول را داری در می آوری؟ گفتم: چمیدونم، فرض کن ۳-۴ سال.

گفت: می دانی چقدر وقت می خواهد تا این پول را تو بازار فارکس دریاوری؟

گفتم: نه نمی دونم. چقدر؟ گفت: یک ماه!! عجب!!

گفت: من از ماه دیگر خودم و ویدیوهای آموزشی ام را بیرون می دهم، واسه تو مجانی می فرستم!

بنشین یاد بگیر، با هم کار می کنیم. خودم از الآن دارم زبان می خونم که ۵-۶ ماه دیگر که مایه دار شدم بزنم

بیرون از این سگدونی، چیه این کارِ عسلویه و اینا!!

این جمله را هم نمی دانم از کجا یاد گرفته بود هی تکرار می کرد: فارکس می شود شغل دوّم و درآمد اوّل!!

ها یادم رفت، همین فامیلم فوق دیپلم دارد و ۵ سال دانشگاه آزاد رفت که لیسانس بگیرد آخرش هم

نتوانست، و جالب تر می شه اگر بگویم به خاطر ریاضی و آمار نتوانست لیسانس بگیره! من ۲ بار به او ریاضیش

را درس دادم ولی نتوانست، نمی دانم چطور نمودار بورس فارکس تحلیل می کند!!

خداوندا، خون فراوان به مغز فامیل ما برسان، ماجرای او ماجرای پینوکیو و درخت پوله!

پیوست (۳)

شباهت های پوکر بازی با معامله گری فارکس!!



آیا معامله در فارکس مانند بازی پوکر است؟ شباهت‌هایی بین معامله گری فارکس و بازی پوکر وجود دارد، چون هر دو حرفه با احتمالات و ریسک دست و پنجه نرم می‌کنند. سه شباهت مهم پوکر و فارکس از قرار ذیل است:

۱. مدیریت دارایی (پول):

در پوکر، بازیکن سعی دارد تا با محاسبه شرط‌هایی که می‌زند و بر اساس دستی که دارد، موجودی خود را افزایش دهد یا به عبارتی به دنبال برد آن دست است هر چند ریسک ضرر را نیز می‌پذیرد. به طور مشابه، هدف فرد در معامله گری فارکس رشد سرمایه اولیه خود با به خطر انداختن تمام یا بخشی از حساب خویش در این بازار است.

پس به عنوان یک پوکر بازو یک معامله گر، باید بداند تا چه مقدار برای ماندن در این بازی نیاز به ریسک کردن دارد، همانطور که اصطلاحاً در پوکر "all in" منجر به یک پیروزی بزرگ و یا خروج زود هنگام از میز می‌شود، قمار کردن روی یک معامله سنگین فارکس نیز می‌تواند عواقب بدی مثل خالی شدن حساب معاملاتی به همراه داشته باشد.

علاوه بر این، ریسک کردن به تنهایی کافی نیست، بلکه باید فرد بداند که کجای بازی ارزش ریسک کردن را دارد، پوکر بازان حرفه‌ای منتظر فرصت‌ها می‌مانند تا بتوانند بازی را به نفع خود تمام کنند!

در بازار فارکس نیز باید فرد بداند که چه زمانی باید به حجم معاملات اضافه کند، چه زمانی از معاملات ضررده خارج شود و چه زمانی گوشه ای بنشیند و منتظر یک موقعیت معاملاتی عالی بماند.

۲. رفتارشناسی:

استراتژی پوکربازان حرفه‌ای بستگی زیادی به رقیب روبروی‌اشان در بازی دارد. به عنوان مثال عکس العمل وی قطعاً زمانی که با یک رقیب آماتور روبرو می‌شود، نسبت به زمانی که در مقابل رقیب حرفه‌ای بازی می‌کند، متفاوت خواهد بود، نزدیکی با رقیب نیز می‌تواند به پوکربازان حسی متمایز بدهد، چون شناخت رقیب مزیتی بزرگ و متمایز محسوب می‌شود. در معامله‌گری فارکس هم، مهم است که فرد ویژگی‌ها و رفتارهای بازار و معامله‌گران نقش ساز در آن را بداند، چون که شناخت رفتار بازار، عاملی است که باعث برتری فرد در این عرصه خواهد شد.

۳. کنترل احساسات:

پوکربازان حرفه‌ای بر هنر کنترل احساس مسلط‌اند، زیرا نشان دادن اضطراب یا هیجان در پای میز بازی، می‌تواند برای آنها گران تمام شود، فرد به عنوان یک معامله‌گر فارکس، باید تلاش کند تا اسیر هیجانات نشود، دست به تصمیمات که ریسک فوق‌العاده دارد نزند!!

کلا، مبرداری به روش

«پانزی»

(Ponzi)

کلاهبرداری به روش «پانزی» (Ponzi)

یکی از شیوه‌های جدید کلاهبرداری به روش اینترنتی که متأسفانه خیلی از کاربران داخل ایران هم قربانی آن شده‌اند، کلاهبرداری به روش پانزی است.



شیوه‌ای که افراد سودجو در این روش از کلاهبرداری مورد استفاده می‌کنند، به این صورت است که قربانیان را متقاعد می‌کنند در سایت آن‌ها سرمایه‌گذاری کنند.

این افراد سودجو به قربانیان وعده دریافت سود زیادی در ابتدای سرمایه‌گذاری می‌دهند و حتی آن سود را در ابتدا پرداخت می‌کنند.

در واقع این سایت‌ها هیچ خدماتی را انجام نمی‌دهند و با دریافت سرمایه از کاربران می‌کنند، به این صورت که فرد با سرمایه‌گذاری اولیه باید تعدادی از دوستان و آشنایان خودش را به این مجموعه معرفی کند و در قبال این معرفی به وی سود پرداخت می‌شود، پرداخت این سود، ماهیانه و منظم نیست و فرد برای دریافت سود بیشتر باید افراد بیشتری را دعوت کند.

در اصل گردانندگان این سایت‌ها خودشان هیچ سرمایه‌گذاری نکردند یا سرمایه‌گذارشان بسیار اندک است، این سرمایه‌کاربران است که در دست آنها است و در قبال معرفی تعداد زیادی از افراد توسط کاربران و سرمایه‌گذاران، از همان مبلغی که به حساب گردانندگان سایت‌ها ارسال می‌شود بخش کوچکی از آن به عنوان سود به قربانیان پرداخت می‌شود.

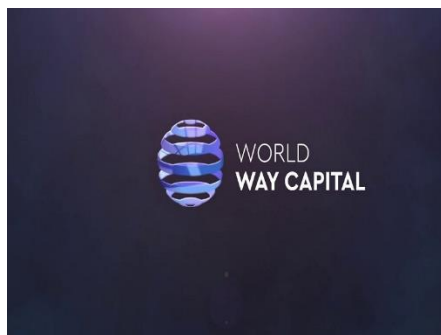
به این ترتیب سرمایه‌گذار، یا قربانی بیشتر تشویق می‌شود تا مبلغ سرمایه‌گذاری‌ای که کرده را افزایش دهد؛ و افراد بیشتری را دعوت و تشویق کند که سرمایه‌گذاری کنند تا بتوانند سود بیشتری دریافت کنند.



در این روش کلاه برداران وابسته به قربانیان جدید هستند؛ تا بتوانند پول بیشتری جمع کنند و در نهایت هم بعد از جمع کردن پول هنگفتی پا به فرار می گذارند یا توسط پلیس دستگیر می شوند.

اخیراً سایتی به اسم World Way Capital میلیاردها تومان پول و سرمایه کاربران ایرانی و خارجی شان را به همین روش کلاه برداری به جیب زدند و صاحبانشان هم فرار کردند.

جالب است بدانید اسم این طرح از شخصی به نام Richard Ponzi گرفته شده که در سال ۱۹۲۰ میلادی برای اولین بار با قرض گرفتن از یک صرافی معتبر کار خودش را شروع کرد و در مدت کوتاهی به یکی از ثروتمندترین مردان آمریکا تبدیل شد.



به شما توصیه می کنیم که هرگز فریب این جور کسب و کارهای اینترنتی را نخورید؛ بدون اینکه شناختی از آن شرکت ها و صاحبانشان داشته باشید، پول و سرمایه خودتان را با وعده چند برابر شدن و دریافت سود زیاد از دست ندهید.

اخیراً در بسیاری از شبکه های اجتماعی و سایت ها شاهد تبلیغات برای سرمایه گذاری در این نوع شرکت ها و سایت ها هستیم، لذا تا کید می کنیم فریب این دروغ های و سوسه انگیز را نخورید^{۲۲}.

^{۲۲} . گردآورنده: علی اصغر زارعی؛ پایگاه اطلاع رسانی پلیس فتا

شرکت های پانزی (Ponzi)

مدتی قبل چند پرزنتریونیک فایننس سعی در پرزنت کردن بعضی از افراد داشتند با اندکی تحقیق مشخص شد که این شرکت یک «کلاهبرداری پانزی» است.



این نوشتار به صورت مختصر و کاربردی به شرکت های پانزی می پردازد و همچنین به پارامترهایی که می تواند به افراد کمک کند تا این شرکت ها را بشناسند و در دام این شرکت ها نیفتند اشاره می شود. سازمان فدرال کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده شرکت های پانزی را به این صورت تعریف می کند:

A Ponzi scheme is an investment fraud that pays existing investors with funds collected from new investors. Ponzi scheme organizers often promise to invest your money and generate high returns with little or no risk. But in many Ponzi schemes, the fraudsters do not invest the money. Instead, they use it to pay those who invested earlier and may keep some for themselves.

پلان پانزی یک کلاهبرداری به وسیله سرمایه گذاری است که سود سرمایه گذاران قدیمی تر را با استفاده از پول سرمایه گذاران جدیدتر تأمین می کند.

شرکت های پانزی اغلب قول بازگشت سرمایه با ریسک کم یا صفر را به سرمایه گذاران خود می دهند. اما در بسیاری از شرکت های پانزی، کلاهبرداران، مبلغ مورد سرمایه گذاری را خود، سرمایه گذاری نمی کنند و به جای آن، به اشخاصی که قبل تر سرمایه گذاری کرده اند پول را می دهند و ممکن است مقداری از این پول را برای خود نگه دارند.

به عبارت دیگر این شرکت‌ها برای ایجاد اعتماد در بین سرمایه‌گذاران خود، از سرمایه‌اشخاص جدید، سود افراد قدیمی‌تر را پرداخت می‌کنند و این پروسه تا زمانی که عضو جدید در شرکت سرمایه‌گذاری می‌کند، ادامه خواهد داشت.

بنابراین اغلب طرفداران شرکت پانزی دروغ نمی‌گویند و البته ممکن است حتی سودی بیش از مبلغ سرمایه‌گذاری خود نیز دریافت کنند.

متأسفانه در نهایت قصد کلاهبرداران منافع شخصی خودشان است و چون پول سرمایه‌گذاران را حقیقتاً سرمایه‌گذاری نکرده‌اند، پرداخت سود متوقف شده و قشر عظیمی از سرمایه‌گذاران، ضرر خواهند کرد. و در نهایت احتمال ضرر کردن سرمایه‌گذار به ویژه اگر از تأسیس و فعالیت شرکت پانزی زمان زیادی گذشته باشد، بسیار زیاد است.

بنده ۲۳ سال‌ها پیش در دانشگاه از طریق یکی از دوستانم با شرکت Golden Green FOREX آشنا شدم و همان زمان متوجه شدم که این شرکت یک کلاهبرداری «شبکه‌ای - هرمی» است و سیستم جذب سرمایه آن «پانزی» است.

در آن زمان به بسیاری از نزدیکان خود این موضوع را اطلاع دادم، اما متأسفانه تقریباً هیچ‌کدام از آن‌ها اهمیتی به هشدارها ندادند.

در فقط یک مورد هم خانه‌ی بنده حدود ۸۰۰۰ دلار از دست داد، هر چند بعدها پلیس آگاهی و فتا با این کلاهبرداران برخورد و تعدادی از آن‌ها را بازداشت کردند، اما سرشاخه اصلی که اگر اشتباه نکنم یک خانم بود، به کانادا گریخت.

بنده در یکی از پرزنت‌های اعضای این شرکت حضور داشتم و در آنجا انبوه مدارکی که نشان از اعتبار این شرکت داشت، به من نشان می‌دادند. از جمله گواهی SSL وبسایت (که دریافت آن هیچ ربطی به اعتبار شخصیت حقوقی ندارد!)، تأییدیه‌های مربوط به ادارات مختلف و ...

پس از تحقیقات ابتدایی متوجه شدم که حتی اسم این شرکت در سازمان سلطنتی شرکت های بریتانیا وجود ندارد و از کلاهبردار بودن آنها اطمینان پیدا کردم.

اتفاقی که برای اغلب سرمایه گذاران آن شرکت افتاد در حال رخ دادن برای سرمایه گذاران «یونیک فایننس» است.

ویژگی های مشترک شرکت های پانزی

به طور کلی آنچه مهم است این است که این شرکت ها فعالیت خود را در ایران به طور بسیار گسترده انجام می دهند، اغلب این شرکت ها دارای ویژگی های مشترکی هستند.

سازمان فدرال کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده در این باره می گوید :

Many Ponzi schemes share common characteristics. Look for these warning signs:

-High returns with little or no risk. Every investment carries some degree of risk, and investments yielding higher returns typically involve more risk. Be highly suspicious of any “guaranteed” investment opportunity.

-Overly consistent returns. Investments tend to go up and down over time. Be skeptical about an investment that regularly generates positive returns regardless of overall market conditions.

-Unregistered investments. Ponzi schemes typically involve investments that are not registered with the SEC or with state regulators. Registration is important because it provides investors with access to information about the company’s management, products, services, and finances.

-Unlicensed sellers. Federal and state securities laws require investment professionals and firms to be licensed or registered. Most Ponzi schemes involve unlicensed individuals or unregistered firms.

-Secretive, complex strategies. Avoid investments if you don’t understand them or can’t get complete information about them.

-Issues with paperwork. Account statement errors may be a sign that funds are not being invested as promised.

-Difficulty receiving payments. Be suspicious if you don't receive a payment or have difficulty cashing out. Ponzi scheme promoters sometimes try to prevent participants from cashing out by offering even higher returns for staying put.

بسیاری از شرکت های پانزی، در مشخصه های زیر مشترک هستند. به دنبال علائم هشدار دهنده زیر باشید:

۱. درآمد و بازگشت سرمایه بالا بدون ریسک یا با ریسک کم:

هر سرمایه گذاری دارای درجاتی از ریسک می باشد. همچنین سرمایه گذاری هایی با درآمد بالا، معمولاً دارای ریسک بالا می باشند. به هرگونه "تضمین" در فرصت سرمایه گذاری به شدت مشکوک باشید.

۲. درآمد به شدت یکنواخت:

سرمایه گذاری ها در طول زمان پستی و بلندی تجربه می کنند؛ دربارہ سرمایه گذاری هایی که بازپرداخت های منظم در طول زمان و بدون توجه به شرایط بازار دارند، شک کنید.

۳. سرمایه گذاری های ثبت نشده:

شرکت های پانزی معمولاً شامل سرمایه گذاری هایی می شوند که در سازمان بورس و اوراق بهادار یا قانون گذاران ایالتی ثبت نشده اند؛ ثبت شدن این سرمایه گذاری ها مهم است، چرا که به سرمایه گذار امکان دسترسی به اطلاعات درباره مدیریت شرکت، محصولات، سرویس ها و شرایط مالی آن را فراهم می سازد.

۴. فروشندگان بدون مجوز:

قوانین فدرال و ایالتی از تمام کارکنان مربوطه و نهادهای سرمایه گذاری می خواهد که مجوز دریافت کنند و یا ثبت شوند؛ بسیاری از شرکت های پانزی شامل اشخاص بدون مجوز یا نهادهای ثبت نشده هستند.

۵. استراتژی های مخفی یا پیچیده:

اگر نمی توانید مکانیسم عملکرد یا اطلاعات کامل از آن ها دریافت کنید، سرمایه گذاری نکنید.

۶. مشکلات در مکتوب سازی:

اشکالات در حسابرسی‌ها می‌تواند نشان از این باشد که پول‌ها آن‌طور که قول داده شده‌اند، سرمایه‌گذاری نخواهد شد.

۷. دشواری در دریافت پرداخت‌ها:

اگر دریافت پول خود را دشوار یافتید، مشکوک شوید. شرکت‌های پانزی اغلب تلاش می‌کنند تا خروج پول را برای سرمایه‌گذاران دشوار کنند، حتی گاهی سعی می‌کنند تا با پیشنهاد سودهای بالاتر از خروج سرمایه جلوگیری کنند. برای مشاهده اصل متن به لینک زیر مراجعه کنید.



[Ponzi Scheme | Investor.gov](#) *A Ponzi scheme is an investment fraud that pays existing investors with funds collected from new investors. Ponzi scheme organizers often promise to invest your money and generate high returns with little or no risk. But in many Ponzi schemes, the fraudsters do not invest the money. Instead, they use it to pay those who invested earlier and may keep some for themselves.*

[investor.gov](#)

همانطور که در بخش فوق آمده است، زمانی که درآمد ثابت و یکنواخت و به ویژه تضمین شده به اشخاص پیشنهاد داده می‌شود باید اطمینان یافت که شرکت مورد نظر پانزی است.

در اقتصاد ارتباط ریسک با سود کاملاً بدیهی و مشخص است؛ بنابراین این ادعاها عملاً غیرممکن است. ممکن است سؤال پیش بیاید که سود بانکی، ثابت و درآمد مشخصی در پی دارد که باید به این نکته توجه کرد که چون سود بانکی همواره مقداری کمتر از تورم دارد، بنابراین سرمایه‌گذار در حقیقت مدام در حال ضرر دادن و کاهش ارزش ذاتی سرمایه خود است!

اگر به ریال سرمایه گذاری کردید احتمالاً شرکت مورد نظر پانزی نیست! به شرطی که سود تضمین شده آن کمتری حداکثر برابر با سود بانکی باشد.

هیچ گاه به حرف پرزنترها اعتماد نکنید و از یک متخصص، پیش از سرمایه گذاری درباره اصالت مدارک پرس و جو کنید، حتی وجود یک مورد نامعتبر، کافی است که بدانید شرکت پانزی است.

اگر پرزنترها حاضر نبودند تا بازگشت سرمایه شما را با چک یا سفته یا هر گونه تضمین حقوقی معتبر و قابل پی گیری در ایران تأمین کنند، در آن صورت بدانید که شما با کلاهبرداران طرف هستید، و گرنه نباید دلیلی مبنی بر ترس این اشخاص از ارائه این تضمین ها وجود داشته باشد.

همچنین پیش از سرمایه گذاری همواره از کارت ملی یا مدارک معتبر پرزنترها کپی تهیه کنید و از هویت آنها مطمئن باشید.

اگر متوجه شوید که مدت زمانی نسبتاً طولانی (بیش از حداکثر دو سه روز کاری) باید پول شما در حساب بماند و شما حق برداشت این مبلغ را ندارید یا اگر پیشیمان شوید باید، جریمه یا سود متعلق به شما را به شرکت پرداخت کنید، شما با یک شرکت پانزی طرف هستید.

در نهایت اگر در این شرکت ها از بازاریابی شبکه ای، هرمی، **FOREX**، بورس کشورهای مختلف (**NASDAQ**)، موتورهای پیشبینی عجیب و غریب و انحصاری و به طور کلی مکانیسم های پیچیده و مبهم صحبتی به میان آمد از نوشیدنی خود در منزلتان در کنار خانواده لذت ببرید و اطمینان داشته باشید که با کلاهبرداران طرف هستید!^{۲۴}

^{۲۴} . اقتباس شده از سایت ویرگول

شرکت

یونیک فنانس

(unique finance)

شرکت یونیک فایننس (unique finance)

برطبق مستندات جمع آوری شده «یونیک فایننس» نامی جعلی برای این گروه کلاهبرداری جذب سرمایه به شیوه هرمی است که خود را شرکتی قانونی و مشغول فعالیت در بورس نزدک آمریکا که به خرید و فروش سهام شرکت های مطرحی چون **Apple**، **Alphabet**، **Face book** می پردازد، معرفی کرده است.

توضیح: حدود دو دهه پیش، شرکت های هرمی در کشور ما برای اولین بار مطرح شدند، در آن زمان عموم اطلاعی از کیفیت فعالیت این شرکت ها نداشتند و به همین دلیل، این شرکت ها تنها با وعده کسب درآمد هنگفت در ظرف مدت زمانی کوتاه و البته بدون هیچ کار و زحمتی، افراد زیادی را فریب دادند و از آن طریق توانستند سرمایه هنگفتی از کشور را به تاراج برند.

اما در حال حاضر، پس از گذشت چندین سال و کسب تجربیات تلخ و همگام با اطلاع رسانی در این رابطه، شیوه های فریبکارانه و وعده های پوچ گذشته برای جذب کردن و فریب دادن مردم برای مشارکت در این طرح های هرمی کافی نیست و کلاهبرداران و ذی نفعان این شرکت ها می بایست برای جذب افراد و متقاعد کردن آنها برای سرمایه گذاری، متمرکزتر عمل کرده و شیوه های جدیدی که جذاب و فریبنده باشد، پیدا کنند. یکی از شیوه های نوین جذب افراد، ادعای «تأسیس شرکتی خارجی با مشارکت در سود سهام شرکت های مطرح دنیا» می باشد.

مدتی است شرکتی هرمی با پوشش سرمایه گذاری در بورس نزدک (**NASDAQ**) آمریکا و ... به نام **"unique finance"** مشغول فعالیت و عضوگیری می باشد.

این مجموعه نام شرکتی منحل شده در زوریخ سوئیس را انتخاب کرده و از سال ۲۰۱۶ میلادی فعالیت خود را آغاز کرده است.

در واقع «یونیک فایننس» صرفاً نامی جعلی برای این گروه کلاهبرداری جذب سرمایه به شیوه هرمی است که خود را شرکتی قانونی و مشغول فعالیت در بورس نزدک آمریکا، و بورس های نیویورک، لندن، تورنتو، استرالیا و

غیره که به خرید و فروش سهام شرکت های مطرحی چون **Apple**، **Alphabet**، **Face book** می پردازد، معرفی کرده، و شعار خود را ارتقای سطح زندگی و درآمد مردم اعلام می کند.

این شرکت، اطلاعات معاملات بورس که همگی ساختگی و از اطلاعات لحظه ای بورس که در اختیار عموم قرار دارد را استخراج کرده و خود را فعال در حوزه سرمایه گذاری بورس معرفی می کند.

در صورتی که ماهیت واقعی این شرکت، یک شرکت هرمی است و در سیستم آن، ۱۰۰۰۰ نفر سرمایه خود را از دست می دهند تا اینکه یک نفر واقعاً به درآمد سطح بالای وعده داده شده در شرکت، دست یابد.

شرکت با این شیوه جدید و با استفاده از نام شرکت های مطرحی چون **Apple**، **Face book**، **Microsoft** و **Yahoo** به فریب مردم پرداخته و از طریق آن کلاهبرداری می کند.

این شرکت هرمی در تبلیغات، خود را یک کمپانی سرمایه گذاری و یا شرکت مدیریت مالی و **crowd funding** واقع در شهر زوریخ سوئیس معرفی می کند.

بر طبق ادعای ساختگی شرکت، تیم کاری آن متشکل از یک گروه معامله گر که همگی تحصیل کرده و با تجربه کاری در بازارهای مالی و معامله و ساخت کسب و کار هستند.

از ادعاهای دیگر شرکت این است که توانسته با ثبت نرم افزارهای انحصاری خود در زمینه تجارت الکترونیک با ارزش چند میلیون دلاری، بر امنیت و اعتبار خود بیافزاید.

همچنین شرکت ادعا می کند که بیش از ۱۸۰۰ نفر **trader** در بیش از ۳۰ کشور دنیا دارد، که بر طبق مستندات مشخص شده همه این موارد کذب بوده و هیچ فعالیت مولد اقتصادی یا سرمایه گذاری در فعالیت این شرکت مطرح نیست.

شایان ذکر است فعالیت این شرکت در ایران غیرقانونی می باشد، و پیگرد قانونی دارد.

در ادامه روند برخورد با شرکت های هرمی برخی از اعضا و سر شبکه های اصلی شرکت هرمی یونیک فاینانس که ۲ هزار و ۱۰۰ زیر مجموعه داشتند، با نفوذ و اقدامات پیچیده اطلاعاتی در اداره کل اطلاعات خراسان شمالی دستگیر شدند.

این افراد در طول مدت فعالیت خود موفق شده بودند ۱۳ میلیون دلار از زیرمجموعه‌ها جذب سرمایه نموده و ۱ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار نیز سود کسب کنند.

سرشاخه‌های این شرکت با استفاده از ظرفیت شبکه‌های اجتماعی در حال عضوگیری بوده و متأسفانه وعده‌های اغوا گرایانه آن در پرداخت پورسانت‌های بالا منجر شده جمعی از سرمایه گذاران با راه اندازی کانال‌های تلگرامی و تولید محتوای انگیزشی اقدام به جذب افراد جدید نمایند.

غافل از آنکه پشت پرده تمامی ادعاهای مطرح شده فریبی بزرگ بوده و حاصلی جز از دست رفتن سرمایه به دنبال نخواهد داشت.^{۲۵}

کلاه برداری به نام (unique finance یونیک فایننس)

با توجه به علاقه قشر جوان و دانشجو به یک شبه پولدار شدن (!) آوازه یکی از روش‌های این کار را از یکی از دوستانم شنیدم! در اینجا صرفاً به قصد آگاهی و جلوگیری از ضرر قربانیان احتمالی مدارک لازم برای اثبات کلاهبرداری بودن این اشخاص را منتشر می‌کنم.

ادعای کلاهبرداری این است که شرکتی بین‌المللی که در بورس وال استریت فعالیت می‌کند با استفاده از یک ربات برای پیش بینی قیمت سهام می‌تواند سود تضمین شده ۳ درصد در ماه را برای سرمایه گذاران خود تضمین کند.

همچنین فرد می‌تواند با استفاده از جذب زیرگروه به صورت شبکه‌ای درصدی مازاد بر سود اصلی دریافت کند، استفاده از ربات صرفاً بعد از سرمایه گذاری حداقل ۱۰۰۰ دلار ممکن است و این قرارداد تا ۶ ماه غیرقابل فسخ و در نهایت بعد از آن تا دو سال با تفریق سود از اصل پول قابل فسخ است.

پس از جستجوی اولیه نام این شرکت به سایت زیر برخورد کردم: <https://unique.finance/>

این شرکت ثبت شده در سوئیس در بازار سهام و بورس فعالیت دارد و طبق ادعای خود، با گرد هم آوردن متخصصان و اقتصاد دانان به تحلیل بازار بورس می پردازد و به خریداران مشاوره می دهد، همچنین دوره های آموزشی بورس برگزار می کند .

اما جالب این که اولاً: این شرکت به هیچ وجه ادعایی مبنی بر در اختیار داشتن الگوریتم های خودکار برای تحلیل بورس ندارد و هیچ کدام از پلن های مالی بازاریابی شبکه ای در آن یافت نمی شود. کلاهبرداران با استفاده از نام این شرکت که اتفاقاً در لیست اختطاریه **finma** نیز می باشد (که در آدرس زیر قابل رویت است) اقدام به کلاهبرداری می کنند.

<https://www.finma.ch/en/finma-public/warning-list/unique-finance/>

پس از آن که آدرس شرکت ثبت شده از یکی از پرنزترها خواسته شد، اسکرین شاتی ارسال کرد که آدرس زیر را برای مکان شرکت اعلام می کند: **۷۵ Myddleton Rd, Wood Green, London N۲۲ ۸LZ, UK** با سرچ این آدرس در گوگل متوجه شدم این مکان وجود دارد! اما آنچه که ادعا می شود نیست، تصویری که خود صاحب شرکت به گوگل آپلود کرده است تصویر زیر است:



این تصویر به گونه ای شرکت را نشان می دهد که انگار با سردریک شرکت چند بیلیون دلاری طرف هستیم. با استفاده از **street view گوگل** عکس واقعی مکان را استخراج کردم:



با استفاده از ابزار اندازه گیری مساحت گوگل مشخص شد که مساحت این شرکت معتبر، برابر ۱۸ مترمربع است!!

دفاعی که از طرف پرزنتراائه شد این بود که این ساختمان تنها یک شعبه از شعبات این شرکت می باشد. بنابراین دیتابیس شرکت های ثبت شده در بریتانیا را جست و جو کردم، نتایج بسیار جالب بود، این شرکت تنها یک شعبه دارد که همان آدرس اسکرین شات است!



نکته جالب ترین که ارزش کل این شرکت مبلغ ۷۰۰۰ پوندمی باشد و شرکت در دو سال گذشته ضرر ده بوده است!! این شرکت همچنین هیچ کارمندی ندارد و تنها مدیرعامل آن کارمند آن است!!

UNIQUE FINANCE LIMITED		
Balance sheet		
As at 31 March 2018		
	2018 £	2017 £
Current assets:	7,815	10,433
Creditors: amounts falling due within one year:	(2,182)	(4,647)
Net current assets (liabilities):	5,633	5,786
Total assets less current liabilities:	5,633	5,786
Total net assets (liabilities):	5,633	5,786
Capital and reserves:	5,633	5,786

برایند تمام این مدارک این را نشان می دهد که اعتماد کردن به کلاهبرداران صرفاً از دست دادن سرمایه و انرژی است، قبل از سرمایه گذاری در هر مسیری ابتدا تحقیقات لازم و کافی را انجام دهید و از معتبر بودن افرادی که با آنها کار می کنید اطمینان حاصل کنید .

سود تضمین شده در بازارهای آشوب زده مانند بورس، ارز، طلا و... و عدم شراکت سرمایه گذار در ضرر تنها یک معنا دارد، و معنای آن کلاهبرداری است!

اگر در خوانندگان این مقاله اشخاصی هستند که می توانند این موضوع را از مراجع قضایی و امنیتی پیگیری کنند درخواست دارم تا این کار را انجام بدهند. حجم بازدید از این مقاله و کامنت ها نشان می دهد که متأسفانه این شرکت در حال توسعه بسیار سریع است و نباید **داستان Golden Green FOREX** یا ... تکرار شود.^{۲۶}

^{۲۶} . اقتباس شده از سایت ویرگول ، رسا میرزا آقاسی

شرکت های

سرمایه گذاری های

HYIP

شرکت های سرمایه گذاری با نام HYIP

بعد از کاهش میزان سود های بانکی در کشور شاهد اقبال برخی از سرمایه گذاران نسبت به شرکت ها یا طرح هایی با وعده پرداخت سود های نامتعارف هستیم.

این افراد سرمایه های خود را در زمینه های مختلفی مانند بازار بورس، فارکس، بازار نفت، خرید و فروش طلا و جواهر، مسکن و ... وارد می کنند.

اعتماد مردم به برخی از این شرکت ها و طرح ها که سود هایی بسیار بالاتر از سیستم بانکی پرداخت می کنند باعث به وجود آمدن کلاهبرداری های بسیاری هم در فضای حقیقی و هم در فضای مجازی شده است.

متأسفانه سرمایه های خرد و کلانی که می تواند در اختیار چرخه سرمایه گذاری سالم و مولد قرار گیرد، وارد شرکت های پرزرق و برق پوشالی می شوند که اصطلاحاً به آنها **(hyip yield investment program)** که اختصاراً **HYIP** (هایپ) به معنای **(برنامه سرمایه گذاری با بازگشت بالا)** گفته می شود، این شرکت ها غالباً با انگیزه دزدیدن اموال و سرمایه های افراد جامعه ایجاد شده اند.

شیوه کار جهت کلاهبرداری بدین شکل است که مثلاً می گویند اگر فلان مبلغ سرمایه گذاری کنید ماهانه ۱۵ تا ۳۰ درصد و حتی بیشتر به شما سود تعلق می گیرد.

همچنین اگر فرد یا افرادی را معرفی نمایید از ۲ تا ۱۰ درصد سود به شما پرداخت می شود و محدودیتی در زمینه معرفی افراد وجود ندارد.

در ادامه افراد سودجویان می کنند اگر مبالغ سرمایه گذاری به حدّ قابل توجهی برسد، سفرهای خارج از کشور، هدایای گران قیمت و ... در انتظار شما است.

کلاهبرداران برای جلب اعتماد افراد مدارکی مبنی بر سرمایه گذاری شرکت در پروژه های بزرگ و معتبر ارائه می کنند. ادامه حیات شرکت ها تا زمانی است که ورودی سرمایه به این شرکت ها از خروجی آنها بیشتر باشد.

البته این همه ماجرا نیست؛ اخیراً سایت هایی در فضای مجازی افراد را تشویق به سرمایه گذاری در این طرح ها و عضویت در این شرکت ها می کنند.

ارائه و معرفی لیست سایت‌های سرمایه‌پذیر، میزان سود پرداختی و همچنین چگونگی ارتباط و سرمایه‌گذاری در این شرکت‌ها از امکاناتی است که این سایت‌ها فراهم کرده‌اند.

سایت‌های ترویج دهنده سرمایه‌گذاری‌های هاید؛ برای اینکه مسئولیت عمل خود را بر عهده نگیرند، بیان می‌کنند که سایت‌شان هیچ ارتباطی با سایت‌ها و شرکت‌های معرفی شده ندارند و صرفاً در نقش مشاور و راهنما برای مخاطبان عمل می‌کنند.

برای جلب اعتماد کاربران یکی از اقدامات این گونه سایت‌ها اثبات واریزی سودها و هدایای سایت‌ها و شرکت‌های سرمایه‌پذیر است که البته امکان سنجش صحت و سقم این اطلاعات مقدور نیست.

کلیه تبادلات سایت‌های ترویج دهنده سرمایه‌گذاری با وعده پرداخت سودهای غیرمتعارف و همچنین سایت‌ها و شرکت‌های سرمایه‌پذیر از طریق پول مجازی از قبیل بیت‌کوین، پرفکت‌مانی، پاپیر، اوکی‌پی، نتلر و ادوکش انجام می‌شود که به علت عدم ردیابی این تبادلات در فضای مجازی سرمایه‌گذاری را بسیار خطرناک و پرریسک می‌نماید.^{۲۷}



^{۲۷}. پایگاه اطلاع‌رسانی ایران هشدار، پایگاه اطلاع‌رسانی پلیس فتا

کلاهبرداری های میلیاردی اینترنتی در شرکت های هایپ

در کشورهای اروپایی و آمریکایی بسیاری از افراد بخشی از درآمد خود را در شرکت های معتبر جهت سرمایه گذاری در پروژه ها و فرصت های سرمایه گذاری قرار می دهند و در سود آنها خود را سهیم می نمایند و به اصطلاح امروز **INVEST** می نمایند.

به دلیل درصد پایین سودهای بانکی در این کشورها افراد تمام سرمایه خود را در بانک پس انداز نمی کنند بلکه بخشی از آن را اینوست می نمایند.

بنابراین سرمایه های جزء در شرکت های مختلف جمع می شوند و به سرمایه های کلان تبدیل و در پروژه های زیادی سرمایه گذاری می شوند.

این سرمایه گذاری ها در زمینه های مختلفی مانند بازار بورس ، فارکس ، بازار نفت ، خرید و فروش طلا و جواهر، مسکن و ... سرمایه گذاری می شوند.

مانند بسیاری از نوآوری ها و ابتکارات جدید در دنیا ، **INVESTOR** ها هم سالم و ناسالم هستند .

اعتماد مردم به سرمایه گذاری ها و جذب سرمایه های کلان باعث وسوسه بسیاری از افراد جهت سود جویی و کلاهبرداری اینترنتی شده و متأسفانه از این روش های مطلوب که می توانست با جمع آوری سرمایه های خرد و پراکنده در کشور سرمایه گذاری های سازنده ای انجام گیرد، توسط افراد کلاهبردار و با نام های شرکت های معتبر داخلی و خارجی مورد سوء استفاده قرار می گیرند.

این شرکت ها در اصطلاح **HYIP مخفف (High Yield Investment Program برنامه سرمایه گذاری با**

بازگشت بالا) نامیده می شوند که ۱۰۰٪ با انگیزه دزدیدن پول مردم ایجاد می شوند که سابقه تاریخی ۱۰۰ ساله دارد که شرح آن به وقت دیگر نیاز هست.

شیوه های معمول این شرکت ها جهت اخذی

شیوه های معمول این افراد و شرکت ها جهت اخذی به شرح ذیل می باشد:

۱. می گویند اگر ۵۰۰ ، ۱۰۰۰ ، ۵۰۰۰ ... تا میلیون ها دلار سرمایه گذاری کنید ماهانه ۱۵ تا ۳۰٪ و حتی بیشتر به شما سود تعلق می گیرد، مثلاً اگر ۱۰ میلیون تومان سرمایه گذاری کنید بعد از یک سال بیش از ۳۰ میلیون تومان به شما پرداخت خواهد شد، یعنی حدود ۳۰٪ ماهانه و ۳۶۰٪ سالیانه.

۲. اگر فرد یا افراد دیگری را معرفی کنید، از ۲ تا ۱۰٪ مستقیماً سود به شما تعلق می گیرد، این تعداد معرفی افراد تا بی نهایت ادامه دارد و محدودیتی جهت معرفی ندارند.

۳. گفته می شود اگر به میزان خاصی سرمایه گذاری مستقیم و یا غیر مستقیم انجام شد، درصد های دیگری به حساب شما واریز می شود.

۴. اگر مبلغ کل سرمایه گذاری به حد قابل توجهی رسید، سفرهای خارج از کشور و هدیه های گران قیمت و ... به افراد وعده داده می شود.

۵. جهت جلب اعتماد افراد قرار داد های رنگی مبنی بر سرمایه گذاری افراد در شرکت به آنها نشان داده می شود.

۶. مدارک و مستنداتی مبنی بر سرمایه گذاری های شرکت در پروژه های بزرگ و معتبر ارائه می شود و گفته می شود فعالیت های کمپانی آنها در زمینه های زیر صورت می گیرد:

الف. بورس و سهام های بلو چیپس (BLUE CHIPS)

ب. بازارهای بورس معتبر دنیا و سهام های بسیار با ارزش و نادر (BARTER MARKET)

ج. بازارهای تهاتری (MUTUAL FUND)

د. مبادله پایاپای یا کالا با کالا (ETF (Exchange Trading Fund)

۵. کارگزاری سهام آنلاین: **(ONLINE BROKAGE)** شرکت بخشی از سرمایه خود را در اختیار تعدادی از شرکت‌ها که در زمینه خرید و فروش سهام و اوراق مشارکت فعالیت می‌نمایند، قرار می‌دهد و سود دریافت می‌نماید.

۶. بازار فلزات گرانبها از جمله طلا و نقره.

ح. بازار فارکس **(FOREX)** بازار جهانی خرید و فروش ارز.

ط. همچنین مباحث سرمایه‌گذاری دیگری مانند مشاور مالی صنعت پتروشیمی، ذوب آهن، بودجه، اجاره بوئینگ برای خطوط هوایی فلان کشور، تأسیس واحد بانک‌داری و... مطرح می‌شود.

۷. مدارکی مبنی بر حمایت و ساپورت شرکت توسط شرکت‌های معتبر و خوشنام در دنیا ارائه می‌شود.

۸. همچنین جهت تضمین نقل و انتقالات مالی مدارکی دال بر امنیت سایت توسط شرکت‌های امنیتی همچون **Geo trust ژئوتراست** ارائه می‌شود.

۹. در این اواخر هم جهت واریز سود ماهانه آنها شماره حساب‌هایی از افراد حتی در بانک‌های ایرانی درخواست می‌شود.

و اما آن روی سگه:

• با ۱۰۰ درصد اطمینان شرکت‌های با مشخصات بالا از نوع هایپ **HYPI** می‌باشند که فقط دنبال پارو کردن پول افرادی هستند که از واقعیت‌های سرمایه‌گذاری در دنیا و با سابقه دیرینه کلاهبرداری‌های این قبیل شرکت‌ها در خارج کشور آشنا نیستند.

• در عمل هیچ کدام از این به اصطلاح کمپانی‌ها حتی یک ریال نقدی، نه اصل سرمایه و نه سود آن را به افراد پرداخت نمی‌نمایند و در واقع پول نقدی در کار نیست و سود و اصل پول را «پوینت» یا «امتیاز» می‌دهند

• تنها راه نقد کردن این پول‌ها توسط سرمایه‌گذاری‌های افراد دیگر می‌باشد و اگر ثبت نام افراد جدید متوقف شود حتی یک ریال هم از افراد نقد نخواهد شد؛ بنابراین تا زمانی که میزان ورودی سرمایه به این شرکت‌ها از

خروجی آنها بیشتر باشد کار ادامه خواهد داشت و گرنه مانند شرکت **Swiss cash** بعد از چپاول هزاران میلیارد تومان، هزاران انسان را ورشکست خواهند نمود و عمرشان به پایان خواهد رسید.

• در این اواخر حتی تعدادی از این شرکت‌ها جهت جلب اعتماد مردم تا چندین ماه پوینت‌های آنها را نقد می‌نمایند و جهت اعتماد بیشتر سوده‌های حاصله را حتی به شماره حساب‌های داخلی افراد هم واریز می‌نمایند.

• تمام این سایت‌ها که خود را جهانی و بین‌المللی معرفی می‌نمایند و ادّعی آن دارند که سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری‌های جهانی دارند در خارج از کشور کمترین بازدیدکننده‌گان را دارند و بیش از ۹۰٪ بازدیدکنندگان از این سایت‌ها را ایرانی‌ها تشکیل می‌دهند و جهت سرپوش گذاشتن به این دروغ بزرگ، ادّعاء می‌کنند که اینوست‌شان را در ایران استارت زده‌اند. (لابد کاسه داغ ترازش شده‌اند و به فکر جوانان بی‌کار و اشتغال‌زایی در کشور ما افتاده‌اند و از راه دلسوزی و انسانیت کار خود را از ایران شروع کرده‌اند!!)

برخی دیگر از این شرکت‌ها جهت فریب سرمایه‌گذاران بازدیدکنندگان را هم در برخی کشورهای دیگر اجیر می‌نمایند. جهت اطلاعات بیشتر به سایت www.alexa.com مراجعه نمایید و سایت مورد نظر را جهت سرمایه‌گذاری **Search (جستجو)** نمایید.

• این شرکت‌ها ادّعاء می‌نمایند تحت پوشش کمپانی‌های غول‌پیکر کار می‌کنند در صورتی که **IP** این شرکت‌ها در سایت رسمی کمپانی‌های معتبر وجود ندارد و فقط از نام آنها سوء استفاده می‌شود، جهت اطمینان به سایت آن کمپانی‌ها مراجعه نمایید و لینک شرکت خودتان را ملاحظه فرمایید!!

• خرید **Domain** این سایت‌ها با ۱۰ دلار و به مدت یک سال قابل خرید می‌باشد ولی داشتن سایت رسمی و **Domain** دلیل بر حقیقت فعالیت آنها نیست.

• اگر در معرفی شرکت گفته شد شرکت در فلان کشور ثبت شده است، حتماً از طریق مراجع رسمی هویت آنها مشخص شود، در برخی موارد از طریق سفارت‌خانه‌ها قابل پی‌گیری هستند، حتی اگر هویت شرکت به تأیید رسید این دلیل بر غیره‌ایپ بودن آن نمی‌باشد، حتماً در قوانین شرکت باید اجازه اینوست و جذب سرمایه به آنها داده شده باشد؛ متأسفانه این شرکت‌ها بیشتر خودشان را آمریکایی معرفی می‌نمایند و این هم بدلیل عدم

دسترسی ایرانیان جهت شناسایی هویت آنها و همچنین توجیه عدم انتقال دلار (سود سرمایه گذاری) به حساب بانک‌های ایرانی می‌باشد.

دهها سایت که هرروز به مانند قارچ توسط ایرانی‌های خودمان اما با زبان لاتین و بارنگ و لعاب خارجی بالا می‌آیند و چند صباحی پول هنگفتی جمع می‌کنند و غیب می‌شوند موجب بروز مخاطرات مالی برای عموم سرمایه گذاران می‌شوند.

نشانه های سلامت اقتصادی شرکت ها

و اما نشانه های «شرکت های اینوستور سالم»:

۱. **سایت شرکت مربوط به شخصیت حقوقی معتبر باشد:** سایت متعلق به فرد نباشد، بلکه متعلق به یک شخص حقوقی یا در واقع یک شرکت باشد، در کشور معتبری ثبت شده باشد، سایت باید داری شماره تماس، فکس و محل فیزیکی باشد.

۲. **اینوستر بودن شرکت توسط نهادهای معتبر تأیید شده باشد:** شرکت اجازه اینوست و یا دریافت پول و سرمایه از مردم داشته باشد، حتی معتبر بودن شرکت دلیل بر اینوستور بودن آن نمی‌باشد، اینوستور بودن شرکت به صورت شفاف در اساسنامه شرکت وجود داشته باشد و منابع معتبر آن را تأیید نمایند (مانند بانک مرکزی آن کشور).

۳. **شفاف بودن قوانین:** روش دریافت پول و کیفیت پرداخت سود به سرمایه گذاران کاملاً شفاف و روشن باشد.

۴. **سود دهی منطقی داشته باشد:** وقتی در آمار می‌بینیم در کشورهای خارجی میزان سود بانکی حد اقل ۰٫۵ درصد در چین و حد اکثر ۷/۵٪ در نیوزلند و در کشور خودمان حدود ۱۷٪ در سال می‌باشد، پرداخت‌های ۱۵، ۲۰، ۳۰، و گاهی ۵۰٪ در ماه که به ترتیب ۱۸۰، ۲۴۰، ۳۶۰، و ۶۰۰٪ در سال می‌باشد قطعاً سرابی بیش نیست. بنا بر این شرکت‌های ذکر شده در بالا با سود نجومی شان چشم تان را کور نکند، هر چند برخی دیگر سود خود را جهت معقول جلوه نمودن بسیار کاهش داده‌اند.

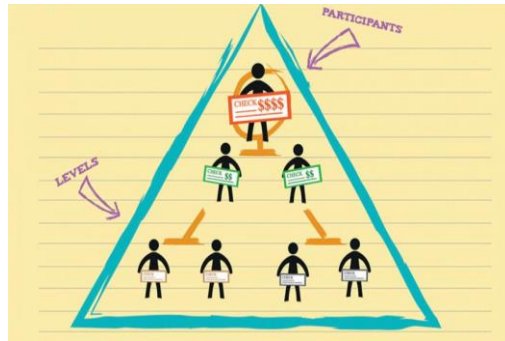
- ۵. پلان در آمد زایی منطقی :** اگر دیدید جایی پلان باینری جهت سود دهی دارد و شرط تعادل برای دریافت سود بیشتر دارد یاد تمام پلان های باینری بیفتید و به خاطر داشته باشید که ۱۰۰٪ دچار مشکل می شوند .
- ۶. پورسانت معرفی مستقیم (Referral Commission) :** اگر در شرکتی به ازای افرادی که معرفی می کنید قسمتی از سرمایه آنها (۲ تا ۱۰٪) به شما تعلق می گیرد ، شک نکنید که گرفتاری یک شرکت «هایپ» شده اید.
- ۷. بازگشت سرمایه (Refund) :** شرکت های هایپ معمولاً بازگشت سرمایه ندارند و اگر هم داشته باشند تحت یک سری شرایط خیلی خاص اتفاق می افتد که عملاً امکان پذیر نمی باشد.
- ۸. معرفی کار :** شرکت باید به صورت دوره ای قالب کاری خود را به سرمایه گذاران معرفی نماید تا سرمایه گذاران از انواع کارهای انجام شده در قسمت های مختلف اطلاع داشته باشند ، صرف نشان دادن چند منحنی کافی نیست و نمودارها باید واقعی و تأیید شده باشند.
- ۹. معرفی ریسک های کار :** پس از معرفی کار باید ریسک های آن هم اطلاع داده شود تا فرد در انتخاب سرمایه گذاری حق انتخاب داشته باشد، هر سرمایه گذاری در دنیا همراه ریسک می باشد، بنا بر این اعلام سود قطعی زیاد غیر منطقی به نظر می رسد.
- ۱۰. اصالت موارد مربوط به سایت :** شرکت می بایست تمام دومین های مربوطه را خریداری نماید **Net, Com, Org, Info** و آنها را چند ساله ثبت نمایند. همچنین **ssl** را از جای معتبری مانند **وری ساین و ژنو تراست** تهیه نماید.
- ۱۱. پشتوانه کاری :** اگر سایت پشتوانه کاری خود را شرکت های معتبری در دنیا معرفی می نماید می بایست **IP** و یا آدرس این سایت در شرکت موجود باشد، تمام شرکت ها معتبر در دنیا شرکت های اقماری وابسته به خود را لینک می نمایند.
- ۱۲. روش سود دهی :** اگر شرکتی سود حاصله از سرمایه گذاری را به صورت پوینت (امتیاز) و یا ای کارت پرداخت نمود به آن شرکت شک نمائید.

۱۳. نقد کردن سود: اگر شرکتی شرط نقد کردن پورسانت‌ها را توسط سرمایه گذاران جدید اعلام نمود بدانید که گرفتاری یک شرکت هایپ شده‌اید .

ایمیلی دریافت نمودم که اعلام داشته بود مدتی قبل در شرکت **سوئیس کش** و **شرکت پالینور** ۱۰۰ میلیون تومان سرمایه گذاری نموده است و در حال حاضر مبلغ ۱۷۰ میلیون تومان (پوینت) در حساب خود دارد و جهت نقد کردن آن کمک می‌خواست، بنا براین از آنجایی که ورودی‌ها به این سایت بسیار کم شده‌اند و تنها راه نقد کردن آنها سرمایه گذاری افراد جدید می‌باشد، ۱۷۰ میلیون پوینت ایشان متأسفانه حتی ۱۰۰۰ تومان هم ارزش ندارد!!

۱۴. نوع سود: در خارج از کشور حتی شرکت های هایپ جنس پول و ارز ورودی آن شرکت غالباً از نوع **E- gold , liberty reserve** و **money bookers** و سایر پولهای اینترنتی می‌باشد، جنس پول‌های خروجی هم از این نوع می‌باشد؛ اما در شرکت های هایپ داخل کشور، جنس پول ورودی به سیستم، پول واقعی است اما پول‌های خروجی از طریق پول‌های اینترنتی است (پوینت - ای کارت و ...) و عملاً پولی از طرف بانک و شرکت خارج نمی‌شود.

کشف و شناسایی عامل وب سایت سرمایه گذاری بین المللی با کلاهبرداری ۹۵ هزار دلاری به شیوه پانزی



رئیس پلیس فتا استان هرمزگان از کلاهبرداری های هرمی از طریق وب سایت های سرمایه گذاری انگلیسی زبان خبر داد و گفت:

این کلاهبرداری براساس حقه ای مشهور تحت عنوان «پانزی» انجام می گیرد.

سرهنگ "علی اصغر افتخاری" رئیس پلیس فتا استان هرمزگان در گفتگو با خبرنگار پایگاه اطلاع رسانی پلیس فتا تشریح کرد:

با مراجعه شخصی از شهرستان بندرعباس و طرح شکایتی با موضوع کلاهبرداری اینترنتی به واسطه عضویت و شارژ اکانت فعال به میزان ۴۰ هزار دلار در وب سایتی تحت عنوان سرمایه گذاری بین المللی، پرونده اولیه تشکیل و برای پیگیری در اختیار کارشناسان پلیس فتا استان قرار گرفت.

در ادامه گفت: شاکی از طریق مراجعه به وبلاگی با نماینده ایرانی شرکت صوری سرمایه گذاری بین المللی در حوزه بازارهای بورس، اوراق قرضه، اوراق بهادار، فارکس، بازار نفت و طلا آشنا می شود.

سپس با مشاهده تبلیغ های حرفه ای پیرامون سودهای عالی و تضمینی، وام های بی بهره، پورسانت های همکاری، تصمیم به سرمایه گذاری می نماید.

وی بیان داشت: شاکی از طریق تماس های تلفنی و سپس از طریق یکی از شبکه های اجتماعی با نماینده صوری شرکت خارجی ارتباط می گیرد و طی هماهنگی با شخص مذکور اقدام به انتقال پول به حساب بانکی

افراد تحت عنوان حسابدار می نماید تا اعتبار بر حسب دلار به اکانت وی در وب سایت سرمایه گذاری اعمال شود.

شاکی برای نقد کردن سودهای سرمایه گذاری، دریافت وام و دریافت کمیسیون شروع به عضوگیری از آشنایان و ایجاد اکانت برای آنها می نماید.

اعضای جدید برای افزایش اعتبار حساب به مبلغ ۵۵ هزار دلار، ضمن دریافت اعتبار از شاکی و پرداخت پول نقد به وی، برای پرداخت مابقی سرمایه از طریق صرافی ها و حساب های پرفکت مانی اقدام می کنند. اما سرانجام پس از مدتی اکانت ها در وب سایت مذکور بلوکه و امکان برداشت لغومی گردد. این مقام انتظامی تصریح کرد:

مطابق ادعای نماینده صوری در وبلاگ شخصی، شرکت سرمایه گذاری خارجی با پشتیبانی ۴ بانک معتبر بین المللی فعالیت می کند که طی بررسی ها مشخص شد این ادعاه کذب و حتی سایت سرمایه گذاری توسط متهم ایجاد گردیده است، و شارژ اعتباری اکانت ها برای فریب کاربران به صورت غیر واقعی از طریق شخص مذکور و ربات های سایت انجام می شود.

البته متهم در شروع فعالیت اقدام به پرداخت سود به اعضای قدیمی با پول های دریافتی از اعضای جدید می کند، با این ترفند اعضای قدیمی به انگیزه سود بیشتر برای عضو گیری های جدید و جذب سرمایه های دیگران تلاش می کنند.

وی افزود: با پی گیری های فنی کارشناسان پلیس فتا و جمع آوری أدله دیجیتال، مشخص گردید متهم اصلی با سفر به کشور ترکیه متواری شده است که مراتب از طریق پلیس اینترپل در حال پی گیری می باشد. رئیس پلیس فتا استان هرمزگان بیان داشت:

برخی از جرائم سازمان یافته و سیستم های پولشویی با هدایت لیدرهای اصلی ساکن کشورهای همسایه انجام می گیرد و همدرستان آنها در داخل کشور به ظاهر از ماهیت پانزی و کلاهبردار بودن این اشخاص اطلاعی ندارند، و به عنوان حسابدار نقش مکمل برای تبادلات مالی و انتقال ارز بر عهده آنان می باشد.

سرهنگ "علی اصغر افتخاری" در پایان خاطر نشان کرد:

تبهکاران فضای مجازی با جعل عملکرد شرکت‌های سرمایه‌گذاری معتبر داخلی و خارجی، به انضمام تبلیغات وسوسه‌انگیز و روی‌پردازی اقدام به فریب کاربران و جذب سرمایه‌های آنها می‌کنند، بر همین اساس آگاهی بخشی و پیشگیری از وقوع جرائم در فضای مجازی از اولویّت‌های پلیس فتا می‌باشد. بنابراین توصیه می‌شود افراد به صورت مستمر برای مطالعه اخبار جرائم سایبری، مصونیت از شگردهای مجرمانه و گزارش جرائم سایبری به وب‌سایت www.cyberpolice.ir مراجعه نمایند^{۲۸}

^{۲۸}. پایگاه اطلاع‌رسانی پلیس فتا

ارزهای

دیجیتال یا رمزینہ

پول مجازی



ارزهای دیجیتال یا رمزینه (پول مجازی)

تصاویر چند ارز دیجیتال

بیت کوین Bitcoin (BTC)



اتریوم Ethereum (ETH)



دَش Dash معروف به ایکس کوین XCoin



لايت كوين (LTC) Litecoin



بيت كوين كاش Bitcoin - cash



آیوتا IOTA-MIOTA



Ripple معروف به ریپل XRP



تتر Tether





آشنایی با ارزهای دیجیتال

در این مقاله تلاش می‌کنیم تا به بررسی ارزهای دیجیتال با محوریت بیت کوین پرداخته، و علاوه بر آن قوانین و مقررات مربوط به آنها و فتاوی و آرای مراجع تقلید را بیان نماییم.

خواندن این مقاله مختصر به افرادی که به دنبال کسب و کار در دنیای مجازی در بخش ارزهای رمزینہ یا دیجیتال مثل بیت کوین هستند، توصیه می‌شود.

در ابتدا قبل از ورود به بحث به عنوان مقدمه سیر تاریخی پیدایش پول محضرتان تقدیم می‌شود.

سیر تاریخی پیدایش پول

اگرما سیر تاریخی پول را در نظر بگیریم، زمانی پول یک کالای واقعی بود و مردم به عنوان واسطه از کالای خاصی استفاده می‌کردند به جهت این که آن کالا عمومیت داشت و می‌توانست نقش واسطه کالایی را ایفا کند.

پس از مدتی این کالا از حالت منطقه‌ای و مبتنی بر توافق اشخاص، خارج و به یک سری کالاهای خاص به ویژه طلا و نقره تبدیل شد و توانست جایگاه ممتازی پیدا کند. تا آن زمان پول ارزش ذاتی داشت و در عین حال نقش واسطه‌گری را هم ایفا می‌کرد.

به تدریج که پیش می‌رویم، بحث ضرب سکه که همان طلا و نقره است، برای پول مطرح می‌شود، البته این دفعه به شکل مسکوک، نه به عنوان شمش‌ها و تکه‌هایی از طلا. به عبارت دیگر به جای طلا و نقره وزنی، طلا و نقره‌های سکه‌ای مطرح می‌شود. این جاست که آرام آرام پای اعتبار به میان می‌آید. یعنی پول از یک کالای واقعی به یک کالای واقعی-اعتباری تبدیل می‌شود. به عبارت دیگر ارزش اصلی اش همچنان همان طلا و نقره‌ای است که در سکه‌ها بوده اما در کنارش یک اعتبار حاکمیت و حکومتی هم به آن اضافه می‌شود.

هرچه پیش می‌رویم، به تدریج سهم اعتبار افزایش پیدا می‌کند به گونه‌ای که گاهی حاکمان در جوامعی خرید و فروش را با سکه‌های قبلی کلاً ممنوع اعلام و سکه‌های جدیدی با اسم و رسم خود و با حاکمیت خودشان رایج می‌کنند و به تدریج ضرب سکه را هم به صورت انحصاری در اختیار حاکمیت می‌گیرند. این جا

رفته رفته یک مقدار سهم اعتبار بیش تر می شود. ارزش پول از ارزش طلا و نقره پول فاصله می گیرد و اعتبار بیش تر می شود.

تا می رسیم به زمانی که بحث رسید به میان می آید. صراف ها و بعضی بانک های محلی در اروپا شروع به صادر کردن گواهی سکه می کنند و سکه را تحویل می گیرند و گواهی های خاصی صادر می کنند که این گواهی ها جای پول در داد و ستدها به کار می رود. این جا بحث اعتبار شخص مطرح است، یعنی همان شخص صراف ها و ماهیت گواهی هم رسید و سند است؛ خودش ارزشی ندارد اما حاکی از تعداد سکه های طلا یا نقره است و از طرفی هم مهر صراف خاصی بر آن خورده و اعتبارش را از اعتبار آن صراف می گیرد. ارزشش هم به ارزش اعتباری - حقیقی سکه هاست. یعنی دو اعتبار به آن وارد و برای آن وضع می شود.

سپس آرام آرام این رسیده ها توسط صراف ها حالت استاندارد پیدا می کنند و در مرحله نهایی به اسکناس های استاندارد شده حاکمیتی تبدیل می شوند و دیگر صراف ها و بانک های خصوصی اجازه ضرب سکه یا انتشار اسکناس را از دست می دهند و این حاکمیت و دولت ها هستند که اسکناس منتشر می کنند. البته همچنان این اسکناس رسید سکه است و به پشتوانه سکه های طلا و نقره منتشر می گردد.

تا این که در مرحله خاصی دیگر پشتوانه به معنای طلا و نقره یا اشیای خاص از بین می رود و پشتوانه اقتصاد ملی برای پول های ملی مطرح می شود و خود اسکناس ها دارای اعتبار هستند. در همه این مراحل یک فرد معتبر و مسؤلی پشت این رسیده ها یا اسکناس ها حضور دارد که یا دولت است و یا بانک های مرکزی.

بانک های مرکزی مسؤلیت این اسکناس را برعهده می گیرند و می کوشند اعتبار، ارزش و قدرت خرید اسکناس و پول ملی را حفظ کنند. البته گاهی به خاطر شرایط خاصی کنترل از دستشان خارج می شود. بنابراین ارزش اعتباری پول هم به آن ارزش عامل اعتبار دهنده (معتبر) و میزان فعالیت های آن در حمایت از این پول است.

تا این جا ما با پول هایی مواجه هستیم که یا ارزش ذاتی دارند، یا ترکیبی از ارزش ذاتی و اعتبار هستند و یا محض اعتبار.

لکن یک پشتوانه معتبری پشت آن هست که مسؤولیت کار را برعهده گرفته و اصطلاحاً مدافع ارزش پول محسوب می شود که در مواقع خاصی هم مسؤولیتش را به شکل های مختلف ایفا می کند.

در دهه اخیر یک جهش جدیدی در حال شکل گرفتن است و آن این است که پولی دارد به وجود می آید که پشتوانه معتبر خاصی ندارد و اعتبار کننده، مسؤولیتی در قبال اعتبارش ندارد و آن پول های مجازی ای است که امروزه مطرح شده است.

وقتی با توجه به اطلاعات موجود تحلیل می کنیم، این پول ها که اکنون سرشاخه شان بیت کوین است، یک رمز الکترونیکی و اینترنتی است که در اختیار فرد گذاشته می شود و فرد خود با روشی آن را خلق می کند و یا در مبادله ای یا با دادن پول دیگری آن را به دست می آورد.

بعضی از اقسام پول های مجازی

یکی از نتایج ورود اینترنت به جنبه اقتصادی زندگی انسان ایجاد پول الکترونیک^{۲۹} و در ادامه ایجاد پول مجازی است، این پول ها دارای اقسامی هستند:

۱- پول مجازی متمرکز: این پول مجازی توسط یک گروه مشخص از افراد یا یک سایت مشخص منتشر می شود؛ مبادلات و حسابداری این پول نیز بر عهده این گروه یا سایت است؛ این سایت یا گروه نقش بانک مرکزی یا مقام پولی را برای این پول ایفا می کند. برای این نوع از پول می توان به **XRP از شرکت ریپل^{۳۰}**، اشاره کرد.

۲- پول مجازی غیرمتمرکز^{۳۱}: این پول توسط یک گروه یا یک سایت مشخص منتشر نمی شود و بستگی به فعالیت افراد و اعضای جامعه مربوط دارد؛ همچنین تضمین مبادلات و حسابداری این پول نیز بر عهده اعضای شبکه است.

این پول ها به شکل کدهای رمز وجود دارند و منتشر می شوند، به همین دلیل به آن ها **پول رمزی^{۳۲}** نیز می گویند، مهم ترین مثال این پول **(بیت کوین Bitcoin) (BTC)** و **(اتریوم Ethereum) (ETH)** است.

لیست کاملی از حدود ۲۳۶۲ ارز دیجیتال با ارائه قیمت لحظه ای آنها در سطح جهانی را می توان در سایت Arz Digital مشاهده کرد.

۲۹. Electronic Money.

۳۰. ریپل (Ripple) یک شرکت بزرگ واقع در سانفرانسیسکو آمریکا است که برای بانک ها و نهادهای مالی، محصولات مالی متمرکز و غیرمتمرکز می سازد. هدف ریپل این است که بتواند انتقال پول بین بانکی و بین المللی را سریع تر، ارزان تر و غیرمتمرکزتر کند که البته این هدف تا حد زیادی محقق شده است و اکنون بانک ها و شرکت های مالی بزرگی برای انجام انتقال های پولی خود از محصولات ریپل استفاده می کنند.

ریپل چند محصول گوناگون برای بانک ها و موسسات مالی طراحی کرده است که فقط یکی از آن ها با ارز دیجیتال XRP کار می کند. بنابراین، شما وقتی XRP می خرید، روی یکی از محصولات شرکت ریپل سرمایه گذاری کرده اید نه خود ریپل.

۳۱. Decentralized.

۳۲. Crypto currency.

بیت کوین Bitcoin

بیت کوین چیست؟

بیت کوین (به انگلیسی **Bitcoin**) یک نوآوری اینترنتی با کارکردهای مشابه پول بی پشتوانه است و نوعی **پول دیجیتال** محسوب می شود.

بیت کوین (Bitcoin) پرتعدادترین ارز دیجیتالی جهان محسوب می شود، حتی با وجود بیش از دو هزار و سیصد نوع ارز رمزنگاری شده مختلف در سرتاسر جهان همچنان این ارز مجازی بیش از پنجاه درصد سهم بازار ارزهای دیجیتالی را در اختیار خود دارد.

و نیز این ارز رمزینه بیشترین ارزش را در میان ارزهای دیجیتال دارد، استقبال بیش از حد از بیت کوین موجب شده تا ارزش آن بالا برود و ابزار تجاری مناسبی برای صرافان و سرمایه گذاران در سرتاسر دنیا باشد.

بیت کوین پول مجازی غیرمتمرکزی است که قابلیت مبادله با دیگر پول ها و خرید کالا و خدمات حقیقی را دارد.

حجم بیت کوینی که منتشر می شود محدود است، و در نهایت به ۲۱ میلیون بیت کوین می رسد که تا به امروز حدود ۱۷ میلیون آن وارد سیستم گردش مالی شده است.

گفته شده با استفاده از محاسبات می توان پیش بینی کرد که انتشار مقادیر باقیمانده بیت کوین تا سال ۲۰۴۰ طول می کشد، به طوری که در ابتدای سال ۲۰۱۶ روزانه بیش از دو بیست هزار تراکنش بیت کوین انجام می شد که ارزش آن به بیش از یک صد میلیون دلار می رسید^{۳۳}؛

در چند سال گذشته ارزش بیت کوین در بازارهای جهانی از چند صدم دلار به صدها دلار افزایش یافته است.

^{۳۳} <https://blockchain.info/charts>

مزایا و مفاسد بیت کوین

اولین مزیت این است که عضویت در این شبکه کاملاً رایگان است، نرم‌افزار مورد نیاز برای استفاده از بیت‌کوین نیز به صورت رایگان قابل دانلود است.

مزیت مهم دیگر بیت‌کوین امکان نقل و انتقال‌ها پولی با هزینه کم را در مقایسه با دیگر روش‌های انتقال فراهم می‌نماید.

نکته دیگر این است که در حالی که سیستم‌های رایج نقل و انتقال توانایی ایجاد محدودیت برای بعضی کشورها یا مناطق جغرافیایی را متناسب با اهداف خود دارند، امکان محدود کردن بیت‌کوین وجود ندارد و برای همگان و در همه جا با استفاده از شبکه اینترنت امکان پذیر است.

زمان متوسط تأیید هر انتقال بیت‌کوین، تقریباً ده دقیقه است، انتقال پول از یک نقطه به نقطه دیگر در تمام شبکه اطلاع‌رسانی شده و تمام نقاط از آن آگه خواهند شد.

مزیت دیگر این است که افراد حاضر در این سیستم به صورت کاملاً ناشناس هستند؛ در حالی که تمامی تراکنش‌ها به طور عمومی اعلام می‌شود، در عین حال هویت افراد پنهان باقی می‌ماند؛ بنابراین حریم خصوصی افراد به طور کامل حفظ می‌شود.

ناشناس بودن افراد در سیستم بیت‌کوین و حفظ حریم خصوصی آنها همچنان که یک مزیت به شمار می‌آید، می‌تواند یک جنبه منفی برای بیت‌کوین نیز باشد؛ به طوری که بیت‌کوین تبدیل به ابزاری برای پول شویی، خرید و فروش مواد مخدر و نقل و انتقالات مالی گروه‌های تروریستی شود.

بیت‌کوین بازاری با قواعد شناخته شده به مانند آنچه در سهام یا حتی بازار ارز وجود دارد نیست؛ در واقع بیشتر شبیه معامله‌گری در یک بازار سهام غیرشفاف با دست‌های پشت پرده و بازیگران اصلی مخفی و معاملات غیرقابل پیگیری است که ممکن است مخاطراتی مانند پولشویی، فرار مالیاتی، جذابیت برای بازارهای مواد مخدر و قاچاق و... را با خود به همراه داشته باشد، مخصوصاً به مرور زمان منجر به دورزدن حاکمیت ملی شده و قدرت اقتصادی سیاسی کشور از حاکمیت سلب شده و در اختیار حاکمان ناشناخته فراملی قرار خواهد

گرفت که اگر ساز و کار آن به دست کشور نباشد همانگونه که بعضی از کارشناسان گفته‌اند یک خطر ملی را به دنبال خواهد داشت.

ریسک و مخاطرات مالی

در بررسی بیت‌کوین اولین مسأله‌ای که به عنوان ریسک مطرح می‌شود، غیرمتمرکز بودن و در نتیجه نبود یک ساختار پشتیبانی و پاسخگویی است.

به این معنا که در سیستم‌های رایج پولی بانک‌های مرکزی و مؤسسات مالی مسئولیت پشتیبانی و پاسخگویی را بر عهده دارند.

پول ملی توسط بانک مرکزی هر کشور یا منطقه منتشر می‌شود و دارای اعتبار است، اما «بیت‌کوین» و امثال آن توسط ماینرها (معدنچیان اینترنتی) و بر اساس مکانیسم ریاضی خاص و توافق عمومی تهیه می‌شود و اعتبار می‌یابد.

در سیستم بیت‌کوین هیچ مقام مسؤول و پشتیبانی وجود ندارد، تعهد شخصیت حقیقی یا حقوقی پشت این پول دیجیتال نیست، و مبادلات و انتشار آن تحت نظارت هیچ مقام پولی نیست، بنابراین در صورت مفقود شدن دارایی امکان بازیابی آن وجود ندارد.

همچنین در سیستم بیت‌کوین تراکنش‌ها غیر قابل برگشت هستند و در صورت اشتباه امکان بازگشت وجود ندارد.

تا زمانی که این ارز پشتوانه دقیق و روشن مثل حمایت بانک مرکزی کشور را نداشته باشد نمی‌توان بدان به عنوان یک ارز قابل اعتماد نگاه کرد.

در این بازار اگر برای مردم مشکلی رخ بدهد یا حاکمان این شبکه با شیوه‌های مختلف ارزش این ارز را کاهش بدهند از طریق هیچ نهاد مسئولی قابل پیگیری نیست و مشخص نیست چه بلایی سر خریداران می‌آید؛ شاید بپرسید که همین مسأله نوسانات در ازار کشورها نیز وجود دارد؟

پاسخ می‌دهیم ارزهای ملی به این راحتی دچار نوسانات شدید نمی‌شوند و غالباً پشتوانه خود را از دست نمی‌دهند، چون پشتوانه آن حاکمیت ملی یک کشور است و اعتبارات آن کاملاً روشن و مشخص و در دست

کشور است. ما در سالهای قبل شاهد بودیم که چطور گلد کوئست پول کشور را به تاراج برد و هیچ کسی نتوانست پاسخگوی مردم باشد.

نوسانات و تغییرات قیمت بیت کوین

زمانی که بیت کوین برای اولین بار ایجاد شد، تقریباً بی ارزش بود. قیمت آن در مبادلات در حدود یک پنی بود. همچنین صرافی برای انجام مبادلات و خرید و فروش بیت کوین وجود نداشت.

در ماه مارس سال ۲۰۱۰ میلادی یک کاربر در انجمن **بیت کوین تالک (Bitcointalk)** به نام **اسموک (SmokeTooMuch)** سعی داشت ۱۰ هزار بیت کوین را به قیمت ۵۰ دلار حراج کند، اما خریداری پیدا نکرد. اما خیلی سریع همه چیز تغییر کرد. تنها یک ماه پس از آن حراج شکست خورده، قیمت بیت کوین به ۰٫۰۱ دلار رسید. طی مدت کوتاهی قیمت تا ۰٫۰۷ دلار افزایش یافت. چند ماه بعد قیمت به ۰٫۳۹ دلار رسید. یعنی رسیدن از قیمت یک پنی به ۳۹ سنت، فقط در طول چند ماه. این عملکرد بسیار خوب و جالب است. در سال ۲۰۱۱ بیت کوین بالاخره قیمت ۱ دلار را شکست.

در ۲۹ ژوئن ۲۰۱۱، قیمت بیت کوین به بالاترین سطح قیمتی خود در آن سال رسید، در آن زمان قیمت بیت کوین برابر ۲۹٫۶ دلار شده بود. یعنی اگر هنوز ۱۰ هزار بیت کوین ۵۰ دلاری خود را داشتید، حالا سرمایه شما به ۲۹۶ هزار دلار رسیده بود.

اما پس از آن قیمت با همان سرعتی که افزایش یافته بود، شروع به کاهش کرد، تا پایان سال ۲۰۱۱ قیمت به ۴٫۷۲ دلار رسید.

طی یک سال و نیم بعد قیمت بیت کوین بین ۴ تا ۶ دلار در یک روند آهسته در نوسان بود. این روند تا ژوئن سال ۲۰۱۲ وجود داشت. اما شش ماه بعد تاریخ دوباره تکرار شد. قیمت بیت کوین به سرعت رشد کرد.

تغییرات قیمت بیت کوین برحسب دلار آمریکا طی سال های ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۹ به طور سالانه از قرار ذیل است:

۱. در اوایل سال ۲۰۱۳ (ماه آپریل) قیمت هر بیت کوین برابر با ۱۳۴ دلار بوده است. در این سال ارزش بیت کوین دوباره به قله ۱۱۵۰ دلار صعود داشته است که این افزایش قیمت یکبار در ماه نوامبر و یکبار در ماه دسامبر اتفاق افتاد. نهایتاً در انتهای سال ۲۰۱۳ (۳۱ دسامبر) قیمت هر بیت کوین برابر با ۷۵۴ دلار بوده است.

۲. سال ۲۰۱۴ سال خوبی برای بیت کوین به حساب نمی‌آید، قیمت این ارز در ابتدای سال (۱ ژانویه) برابر با ۷۷۱ دلار بوده است و طی سال با شیب ملایمی کاهش یافته و در انتهای سال (۳۱ دسامبر) به رقم ۳۲۰ دلار کاهش یافت.

۳. بیت کوین اوایل سال ۲۰۱۵ نیز به روند نزولی خود ادامه داد و چندین بار از قیمت ۳۱۴ دلار (که سال را با آن آغاز کرده بود) به ۲۰۰ دلار نزول کرد، اما در طی سال ۲۰۱۵ توانست خود را در کانال ۲۰۰ الی ۳۰۰ دلار حفظ کند و در انتهای سال با افزایش قیمت مواجه گردد؛ نهایتاً در انتهای سال ۲۰۱۵ (۳۱ دسامبر) هر بیت کوین با قیمت ۴۳۰ دلار معامله گردید که رشد ۳۷ درصدی نسبت به ابتدای سال را نشان می‌داد.

۴. در سال ۲۰۱۶ ارزش بیت کوین به طور کلی با یک شیب ملایم در حال افزایش بود، که هر چه به انتهای سال نزدیک می‌شدیم، سرعت رشد بیت کوین نیز افزایش می‌یافت.

قیمت هر بیت کوین در ابتدای این سال برابر با ۴۳۴ دلار بود، که پس از چهار ماه به بالای ۶۰۰ دلار رسید و در ادامه سال توانست روند صعودی خود را حفظ کرده و در ماه دسامبر وارد کانال ۹۰۰ دلار گردد. نهایتاً در انتهای سال قیمت هر بیت کوین به ۹۶۳ دلار رسید.

۵. سال ۲۰۱۷ درخشان‌ترین سال در طی تاریخ کوتاه مدت بیت کوین محسوب می‌شود. ارزش این ارز در انتهای سال ۲۰۱۷ نسبت به ابتدای سال بیش از ۱۳ برابر رشد داشته است. ارزش بیت کوین در ابتدای سال ۲۰۱۷ برابر با ۹۹۸ دلار بوده است. طی ۹ ماهه اول این سال ارزش بیت کوین با رشد بسیار خوبی در حال افزایش بوده است و به طور مقطعی در برخی زمان‌ها نزول کمی را تجربه کرد.

اما در ۳ ماهه آخر سال ارزش این ارز با رشد فوق‌العاده‌ای مواجه شد، به گونه‌ای که در ۱۷ دسامبر به حدود ۲۰۰۰ دلار نیز رسید و نهایتاً در انتهای سال برابر با ۱۴۱۵۶ دلار گردید.

۶. ابتدای سال ۲۰۱۸ قیمت بیت کوین پرنوسان ظاهر شد، به گونه‌ای که در ماه ژانویه هم رقم ۱۲۰۰۰ دلار را تجربه کرد و هم به رقم ۱۷۰۰۰ دلار صعود کرد. اما به طور کلی از ابتدای سال قیمت این ارز یک روند نزولی را تا اوایل ماه فوریه تجربه کرد و به رقم ۶۰۰۰ دلار نیز کاهش یافت، اما مجدداً از ابتدای ماه فوریه تا ماه ژوئیه قیمت این ارز در بازه ۶۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ در نوسان بوده است.

۷. در تاریخ ۹۷/۷/۴ هربیت کوبن حدود ۶۴۹۵ دلار؛ و در تاریخ ۹۷/۹/۴ هربیت کوبن حدود ۴۵۶۵ دلار؛
و در تاریخ ۹۷/۹/۲۴ هربیت کوبن حدود ۳۲۳۶ دلار؛ و در تاریخ ۹۸/۵/۴ هربیت کوبن حدود ۵۴۵۷ دلار؛ و
در تاریخ ۹۸/۵/۱۵ هربیت کوبن حدود ۱۱۷۴۶ دلار؛ و در تاریخ ۹۸/۵/۱۶ هربیت کوبن ۱۱۹۴۲ دلار قیمت
گذاری شده است.

طراح بیت کوین

طرح بیت کوین برای اولین بار در سال ۲۰۰۸ در مقاله‌ای با عنوان «بیت کوین: سیستم پرداخت الکترونیک فرد به فرد» توسط فردی به نام «ساتوشی ناکاموتو» پیشنهاد شد.

نکته جالب این است که هویت این فرد تا به امروز ناشناخته باقی مانده است^{۳۴} لذا مبدأ صدور بیت کوین و مخترع آن معلوم نیست و گمنام است.

احتمال است اصل این ایده دست خود سازمان سیای آمریکا باشد، که یک پول دیجیتال منتشر کرده و سرمایه ملت‌ها را جمع و یک باره از اینترنت پاک شود که توضیح آن خواهد آمد.

اعتبار پول های مجازی

ناشر پول مجازی کیست؟ اعتباردهنده به این پول کیست؟ چه مسؤولیت‌هایی در قبال این پول بر عهده گرفته است؟ و چه حمایت‌هایی می‌تواند از آن داشته باشد؟

به عنوان مثال اگر سال ۹۶ را در نظر بگیرید، این پول (بیت کوین) از حدود هر واحد هزار دلار به ۱۹۰۰۰ دلار رسیده و آن را رد کرد، و رکورد شکنی کرد؛ اما در سال ۹۷ یک دوره پرنوسان را سپری کرد و حتی با یک روند نزولی به ۶۰۰۰ دلار هم رسید؛ و همان طور که گذشت در تاریخ ۹۸/۵/۱۵ هر بیت کوین حدود ۱۱۷۴۶ دلار قیمت گذاری شده است.

^{۳۴} . نشریه نیوزویک در مارس ۲۰۱۴ مدعی شده بود که بیت کوین سال ۲۰۰۹ توسط یک مرد ۶۴ ساله ژاپنی-آمریکایی است به نام ساتوشی ناکاموتو که نزدیک لس آنجلس زندگی می‌کند پایه‌گذاری شده است. اما کمی بعد معلوم شد که کشف نیوزویک اشتباه بوده است.

در دسامبر ۲۰۱۵ در تحقیقات مشترک توسط *وایرد* و گیزمودو گفته شد که ممکن است کریگ رایت مهندس کامپیوتر و بازرگان استرالیایی، مخترع واقعی بیت کوین باشد.

در تاریخ ۲ می سال ۲۰۱۶ کریگ رایت ادعا کرد که همان ساتوشی ناکاموتو است. طبق مقالات منتشر شده توسط BBC و Economist وی توانسته یک پیام را توسط کلید خصوصی مربوط به اولین تراکنش بیت کوین امضا کند؛ ولی به نظر می‌رسد طراح این سیستم مدرن، فرد نباشد و گروه و لجنه و سازمانی پدید آورنده آن باشد که به دلایلی نخواستند نامشان فاش گردد.

این امر نشان دهنده این است که پشت آن یک حامی که بتواند از این پول حمایت کند، یا موجود نیست یا قدرتش را ندارد.

زیرا پول یک شاخص و معیار است؛ همان طور که ما با متر، کالاهای متری را اندازه گیری می کنیم، می خواهیم با پول ارزش دارایی ها را حفظ نماییم. اگر بنا باشد ارزش یک دارایی در طول یک سال ۱۹۰۰ درصد افزایش پیدا کند، یا ۱۹ برابر شود، نشان می دهد این نمی تواند معیار استاندارد باشد و نمی تواند به عنوان یک پول و مقیاس ارزش گذاری مطرح گردد.

زیرا یک پول بالأخره باید ثبات داشته باشد و لو ثبات نسبی. باید ثباتی داشته باشد که دارایی ها و سایر کالاها و خدمات و سرمایه ها بر اساس آن ارزش گذاری شوند.

ممکن است افرادی که این پدیده را طراحی کرده اند، اهداف و انگیزه های دیگری دارند که افزایش قیمت به این سرعت جزو اهداف و نقشه هایشان است، یا اینکه واقعاً تسلطی بر کنترل ارزش این پول ندارند.

همان طور که بیت کوین در شبکه های مجازی به **پول رمزی** معروف شده است، بعضی از اقتصاد دان ها از آن به عنوان **پول مرموز** نام می برند. در عین حال که رمزی است، مرموز هم هست، زیرا ابعاد مختلفش شناخته شده نیست.

همان طور که می دانید، در فضای اینترنتی این انتظار وجود دارد که آن پول رمزی (برای مثال بیت کوین) که فرضاً من بابتش ۱۹۰۰۰ دلار داده ام، فردا صبح که از خواب بیدار شوم، بینم اصلاً این رمز از بین رفته و هیچ جایگاهی ندارد و هرچه جستجو می کنم، در همان اینترنت هم حذف شده باشد یا بینم کیف پول مربوط به ارزم مورد سرقت قرار گرفته است.

گفته می شود: برای طراحی رمزها از ابر کامپیوترهای سراسر دنیا استفاده می کنند که بر اساس الگوریتم هایی که دارند، یک سری رمز منحصر به فرد ایجاد می کنند. با توجه به این که چیز منحصر به فردی است که از ۲۵۶ کاراکتر تشکیل شده و رمز گشایی اش ناممکن است اصلاً یک کدی است که احتمال هک شدنش بسیار اندک - مثلاً یک دربی نهایت - است. البته فقط ممکن است من این کد را گم کنم.

طراحان و معامله‌گران ارزی‌های رمزیننه شاید با یک سری واژه‌هایی به من اطمینان دهند، ولی این اطمینان‌ها، اطمینان‌هایی است که فقط ایشان به من القا می‌کنند. اما آیا این گفته‌ها اعتماد آوراست؟ زیرا طراح این سیستم کسی است که احتمال دارد توانایی طراحی ضدش را هم دارا باشد، یعنی بتواند به طریقی وارد شبکه شود و همه این‌ها را هک کند و از بین ببرد. اصلاً بعضی همان ابر کامپیوترهایی که شما می‌گویید، ممکن است ویروسی را طراحی کنند که این کار را انجام دهد.

چندی پیش در خبرگزاری‌ها آمده بود سایت یک صرافی را در کره هک کرده و بیت کوین‌های آن را به سرقت بردند.

خبرگزاری تابناک مورخ ۹۶/۱۰/۲۱ اعلام کرد: «تصمیم مقامات کره جنوبی برای مقابله با کارگزاری‌های ارز مجازی با هدف مبارزه با پولشویی در این کشور از جمله اصلی‌ترین دلایل سقوط بیت کوین بوده است. پس از آن که با حمله هکرها به یک کارگزاری ارز مجازی، این کارگزاری ورشکست شد، مقامات کره‌ای تصمیم گرفتند با هرگونه نقل و انتقال سازماندهی شده ارز مجازی در این کشور مقابله کنند».

این احتمال هم وجود دارد که این موضوع نقشه سازمان سیا باشد. بیت کوین وسیله‌ای باشد که آن را برای جمع‌آوری دلارهایی که در سطح دنیا از طرف آمریکا پخش شده است طراحی کرده باشند. شاید می‌خواهند دلارها را جمع‌آوری کنند بعد هم یا با کاهش ارزش به صورت برنامه‌ریزی شده آن را از بین ببرند یا این که از جهت تکنیکی ارزشش را پایین می‌آورند. این که دیگر کاری ندارد. کافی است چند شرکت معتبر آمریکایی و اروپایی بگویند معامله با این ارز را دیگر نمی‌پذیریم.

می‌دانید که اکنون دولت آمریکا به جهت دلارهایی که در سراسر دنیا پخش شده است، مقروض‌ترین دولت به شمار می‌آید. طبیعتاً این ابزار بسیار خوبی است که سازمان سیا با طراحی و عرضه آن به ازای هر یک بیت کوین، مثلاً ۱۹۰۰۰ دلار را از سطح جامعه جمع‌آوری نموده و پس از جمع کردن آن‌ها، از طریق بورس‌های تحت نفوذ خود، خرید و فروشش را ممنوع کنند و بگویند به خاطر شک و تردیدی که داریم دیگر معامله نمی‌شود. در نتیجه ناگهان افت ارزش پیدا می‌کند و ارزشش به صفر نزدیک می‌شود.

یا با ایجاد پول دیجیتال دیگر و حمایت های جانبی از آن بیت کوین را از دور خارج نمایند.
تا زمانی که چنین احتمالاتی وجود دارد، این پول مجازی پول مبهمی خواهد بود و از جهت فقهی بعضی از
فقیهان قائلند معامله با آن، شبهه معامله غرری دارد.

چندی قبل رئیس بانک مرکزی فرانسه به فرانسوی ها هشدار داد که این پول، پول مجازی هم نیست، یک پول
توهمی است و از آن ها خواست در آن سرمایه گذاری نکنند، که هر لحظه ممکن است این توهم از بین برود.

به گزارش خبرگزاری تسنیم: «**ناتالیا کسپراسکای**» که یکی از مؤسسان کسپراسکای و مدیر اجرایی ارشد گروه
شرکت ها و متخصصان سیستم های امنیت سایبری اینفوواج است، در سخنرانی خود در دانشگاه ایتمودر سنت
پترزبورگ فاش کرد و مدعی شد:

بیت کوین برای تأمین مالی پروژه های جاسوسی آمریکا و انگلیس در سراسر جهان طراحی شده است؛ وی
این ارز دیجیتال را «دلار ۲» نامید.^{۳۵}

اگر ما بتوانیم یک پول بین المللی طراحی کنیم که بتواند کشور را از تحریم نجات دهد، خوب است. اما اگر
احتمال بدهم که اصلاً طراح آن همان تحریم کننده ها هستند، لکن از این طریق به سراغ ما آمده اند، بد است.
شما فکر می کنید کسی که نقشه می کشد، می آید بگوید: ای مردم ایران، من برای شما نقشه کشیده ام؟!
بهترین راه نفوذ هم این است که بیاید بگوید: اَیْهَا النَّاسُ شما که در تحریم هستید، هر روز آمریکا دارد با دلار
بازی می کند اما من ارزی برایتان آوردم که آن مشکلات را نداشته باشد.

^{۳۵}. در همین رابطه، حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید عباس موسویان اقتصاد دان، نظریه پرداز بانکداری اسلامی و عضو کمیته
فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار و عضو شورای فقهی مشورتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران درباره حکم شرعی بیت کوین معتقد
است که معامله با بیت کوین و دیگر انواع پول های دیجیتال از نظر شرعی به دلیل عدم اعتماد ایراد دارد.

وی می گوید: با توجه به آیه قرآنی **وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا** به معنای «و خداوند هیچ گاه برای کافران
نسبت به جامعه مؤمن و با ایمان راه تسلط باز نخواهد کرد»، باید گفت که بیت کوین یا ارزهایی مشابه که باعث می شود ثروت جامعه
با ایمان و مسلمان به جیب کافران راهی شود و شرایط برای تسلط آنها در جامعه ایجاد کند یک روش مالی غیر صحیح است، معامله با
بیت کوین و پول های مجازی اشکال دارد.

بیت کوین به عنوان پول قابل اعتماد نیست. این که ما می بینیم مردم اقبال کردند، از جهت بازدهی سرمایه گذاری است نه از جهت عنوان پول. در کل دنیا هم همین طور است.

بیت کوین دیگر از حالت پول بودن خارج و تبدیل به یک وسیله سرمایه گذاری و بورس بازی شده است. در حال حاضر شما از هرایرانی ای که به دنبال سرمایه گذاری های هیجانی است پرسید، می گوید از بهترین گزینه ها، سرمایه گذاری روی بیت کوین و اتریم است.

اکنون اقبالی که به بیت کوین شده، از این جهت نیست که من این را بگیرم تا در واسطه های خرید و فروشم استفاده کنم. بلکه اکنون در دنیا تقاضا برای بیت کوین دیگر غالباً تقاضا برای پول نیست بلکه تقاضا برای یک سرمایه گذاری است. اکنون گروهی بورس باز به پول های مجازی با دید سرمایه گذاری نگاه می کند، نه به دید واسطه مبادله.

اقبال به بیت کوین به جهت اعتماد عمومی به آن نیست، بلکه نوعاً سرمایه دارانی که دنبال ریسک هستند حاضرند در این وادی سرمایه گذاری کنند.

برای مثال فرض کنید در بلیط بخت آزمایی که در دنیا مرسوم است، افراد می روند سرمایه گذاری می کنند. چرا؟ زیرا می گویند ما ده هزار تومان می دهیم ولی ممکن است صد میلیون یا دویست میلیون برنده شویم. هرچقدر هم که به او بگویید احتمال برنده شدن شما، یک در صد هزار است، می گوید باشد قبول دارم، ولی ده هزار تومان ارزش ندارد اما اگر برنده شدم، صد میلیون می برم. این نه از این جهت است که عرف این بلیط را به عنوان یک مال اعتباری قبول کرده باشد. بلکه می گوید حالا شانسمان را امتحان می کنیم. لذا هراقبالی را نمی توان به معنای اعتماد عمومی و ایجاد یک فضای با ثبات تلقی کرد.

روش های کسب بیت کوین

همان طور که برای به دست آوردن طلا دوراه کَلّی وجود دارد، یک راه خرید آن در قبال پول، یا انجام فعالیت و یا کالای خاصّ است؛ راه دوم تولید طلای جدید با کاوش و استخراج در معدن طلاست.

برای به دست آوردن بیت کوین نیز به طور مشابه دوراه کَلّی وجود دارد.

راه اول خرید بیت کوین با استفاده از ارزهای رایج همچون ریال، یورو، دلار و... با نرخ مبادله مشخص است، که براساس عرضه و تقاضای بیت کوین تعیین می شود.

همچنین می توان در فضای اینترنت در ازای ارائه خدمات و یا کالاهای حقیقی و مجازی بیت کوین دریافت کرد.

گاه خرید بیت کوین از صرّافی ها صورت می گیرد، و گاه وب سایت های بخت آزمایی، به کاربران خود بیت کوین می دهند.

شیوه دوم کسب بیت کوین یعنی تولید آن **روش کاوش** است، کاری است که توسط گره ها^{۳۶} برای کسب بیت کوین انجام می گیرد.

بیت کوین ها عموماً از طریق فعالیت های استخراج (ماینینگ) که همان فرایند پردازش کامپیوتری و تراکنش های بیت کوین است بدست می آیند.

این روش مستلزم در اختیار داشتن کامپیوترها و سخت افزارهای قدرتمندی است، و هرچه میزان توانمندی پردازشی قویتر باشد امکان دستیابی بیشتر است.

به علّت گران بودن سخت افزارهای به کار رفته، و نیز هزینه برق آن برای استخراج مورد استقبال همگانی و عمومی نمی باشد.

فرایند بررسی و تأیید تراکنش های یک بلوک در حقیقت حسابداری و پشتیبانی از شبکه بیت کوین است که البته با مصرف انرژی برق و زمان همراه است؛ بنابراین برای ایجاد انگیزه در پشتیبانی از شبکه، جبران انرژی و

^{۳۶} به هر کامپیوتر متصل به شبکه بلاک چین node یا گره گفته می شود. گره ها وظیفه تایید و بررسی و محاسبات تراکنش ها را

زمان مصرف شده و همین‌طور انتشار بیت‌کوین جدید، پس از تأیید هر بلوک به گرهی که بلوک را تأیید کرده تعداد مشخصی بیت‌کوین جدید به عنوان کارمزد تعلق می‌گیرد.

ساختار بیت‌کوین

در سیستم بیت‌کوین هر پول مجازی دارای یک **کد رمزی** است که دارنده کد رمز مالک آن است. هر فرد نیز با یک آدرس یا کد رمزی شناخته می‌شود، مبادلات در شبکه بیت‌کوین بر اساس انتقال کد مربوط به سگه بیت‌کوین از فردی به فرد دیگر انجام می‌شود. اولین مرحله برای استفاده از سیستم نقل و انتقال بیت‌کوین نصب نرم‌افزار ویژه‌ای روی کامپیوتر (تبلت یا تلفن همراه) است، که به نگهداری سکه‌ها و همچنین نقل و انتقال آن اختصاص دارد. به این نرم‌افزار **کیف پول بیت‌کوین** گفته می‌شود که به طور رایگان در اختیار همگان قرار دارد، در اختیار داشتن این نرم‌افزار برای استفاده از بیت‌کوین الزامی است.

انواع کیف پول بیت کوین



کیف پول بیت کوین بسیار شبیه به حساب بانکی است، کیف پول ها اجازه ارسال، دریافت و ذخیره بیت کوین ها را می دهند.

چند نوع کیف پول وجود دارد، ویژگی ها و دستگاه هایی که کیف پول روی آن قرار می گیرد، متفاوت هستند. همه کیف ها به دو نوع طبقه بندی می شوند:

۱. کیف پول های سرد (Cold wallets)

۲. کیف پول های گرم (Hot wallets)

نوع اولی به اینترنت متصل و آنلاین است که به آن کیف پول "گرم" گفته می شود. دومین نوع کلی کیف پول، به اینترنت متصل نیست و آفلاین است که به آن کیف پول "سرد" گفته می شود. برای مبالغ بالا کیف پول سرد بهترین گزینه نگهداری ارز دیجیتال است؛ اما کیف پول گرم برای نظم دادن و جلوگیری از گم شدن بیت کوین ها روش معمول تری بین مردم است. بعضی از انواع کیف پول های بیت کوین عبارتند از:

۱. کیف پول دسکتاپ

این کیف پول‌ها برای دانلود و استفاده در لپ‌تاپ‌ها و رایانه‌های شخصی طراحی شده‌اند. آنها حتی وقتی که کامپیوتر به اینترنت متصل نیست، قابل دسترسی هستند. این کیف پول‌ها برای سیستم عامل‌های مختلف مانند ویندوز، سیستم عامل مک و اوبونتو در دسترس هستند.

۳. کیف پول‌های موبایل

امروزه که برای اکثر کارهای روزمره از تلفن همراه استفاده می‌شود، استفاده از کیف‌های بیت کوین برای گوشی‌های هوشمند بسیار راحت است.

شاید یکی از ویژگی‌های مفید در کیف‌های موبایل، به جز ویژگی‌های امنیتی پیشرفته، قابلیت کد QR است، این کد امکان پرداخت‌های فوری را میسر می‌سازد.

۳. کیف پول‌های آنلاین وب: که تحت وب قابل استفاده هستند.

۴. کیف پول‌های فیزیکی کاغذی: با کیف‌های کاغذی می‌توان بیت کوین‌ها را به طور مداوم به صورت سرد

(آفلاین) نگهداری کنید.

می‌توان این نوع کیف پول‌ها را در گاوصندوق خود مانند دیگر ارزهای سنتی محافظت کرد؛ برای ایجاد کیف پول کاغذی، از سایت‌هایی مانند Bitaddress.org یا Blockchain.info می‌توان استفاده کرد. هنگامی که کیف پول‌های کاغذی تولید می‌شوند می‌توان آن‌ها را توسط پرینتر، روی کاغذ چاپ کرد.





۵. **کیف پول های سخت افزاری:** کیف پول های سخت افزاری به سرعت در بین کاربران محبوب شدند. آنها دستگاه های کوچکی هستند که بیت کوین ها را به صورت آفلاین و با امنیت فوق العاده بالا ذخیره می کنند و می توان از آنها برای انجام تراکنش ها (ارسال و دریافت بیت کوین) استفاده کرد. لازم به ذکر است که برای انجام تراکنش به صورت خیلی امن به اینترنت متصل می شوند. توسعه دهندگان این دستگاه ها از رمزنگاری های سطح بالا استفاده می کنند و به طور مداوم آنها را به روز و بررسی می کنند.



دستگاه‌های استخراج بیت کوین (ASIC)

(مایونرهای ماینینگ بیت کوین)

در کل پروسه استخراج بیت کوین شامل مراحل ذیل است:

۱. خرید اسیک یا همان ماینر متناسب با نیاز و بودجه خود

۲. استفاده از یک کیف پول ایمن بیت کوین

۳. وصل شدن به یک شبکه جهانی بیت کوین برای استخراج و شروع عملیات

چند مورد از بهترین دستگاه‌های استخراج بیت کوین در سال ۲۰۱۹ از قرار ذیل است:

۱. بیت مین انت ماینر اس ۹ آی (Bitmain Antminer S9i)



هر کسی که کمترین مطالعه در زمینه ماینینگ را داشته باشد قطعاً نام مدل S9 سری انت ماینرهای شرکت بیت مین را شنیده است. از مدل S9 به عنوان محبوب‌ترین دستگاه استخراج بیت کوین یاد می‌شود و هنوز هم کارآمدی خاص خودش را دارد.

در می سال ۲۰۱۸ شرکت بیت مین مدل آی این دستگاه را عرضه کرد که از قدرت هش بالاتر و صدای کمتری بهره مند است و با توجه به مصرف برق نزدیک به مدل S9، بهره‌وری بیشتری دارد. این دستگاه با قدرت هش بین ۱۳ تا ۱۴.۵ TH/S و مصرف برق ۱۳۲۰W در حال حاضر یکی از پرمصرف‌ترین دستگاه‌های استخراج بیت کوین است. پس از S9i، در آگوست ۲۰۱۸ مدل S9j با ۰.۵ تراشه قدرت هش بالاتر عرضه شد. قیمت مدل S9i در بازارهای جهانی حدود ۴۰۰ دلار است.

۲. بیت مین انت ماینر اس ۱۵ و تی ۱۵ (Bitmain Antminer S15/T15)



همان طور که مدیرعامل شرکت بیت مین گفت، دو مدل S15 و T15 ادامه دهنده نسل انت ماینرهای S9 و T9 این شرکت هستند. این دو مدل جدید در دسامبر ۲۰۱۸ عرضه شدند و در حال حاضر قدرتمندترین دستگاه‌های استخراج بیت کوین شرکت بیت مین هستند که در بازار خرید و فروش می‌شوند. انت ماینر S15 قدرت هش ۲۸ Th/s و مصرف برقی در حدود ۱۵۰۰ W دارد که بهره‌وری آن را بسیار بالا می‌برد. مدل T15 هم قدرت هش ۲۳ Th/s دارد و مصرف برق آن هم مانند S15 حدود ۱۵۰۰ W است. انت ماینرهای اس ۱۵ و تی ۱۵ به ترتیب با قیمت‌های ۱,۱۰۰ و ۹۵۰ دلار در بازارهای جهانی به فروش می‌رسند.

۳- اینوسیلیکون ترمیناتور ۳ (INNOSILICON Terminator 3)



نسل جدید ماینرهای بیت کوین شرکت اینوسیلیکون به معنای واقعی کلمه یک ترمیناتور در میان ماینرها است. قدرت هش ۴۳ TH/s و مصرف برق ۲۱۰۰ W این دستگاه را در لیست خرید افراد زیادی قرار داده است. همچنین یک مدل دیگر از این دستگاه با قدرت هش ۳۹ TH/s و قیمت کمتر هم وجود دارد که باید در هنگام

خرید به این نکته دقت کنید. قیمت ۳ INNOSILICON Terminator در بازارهای جهانی **حدود ۲,۲۰۰ دلار** است.

۴- واتس ماینر ام تری ایکس (Whatsminer M ۳X)



قیمت پایین دستگاه‌های قدرتمند واتس ماینر، هر ماینری را وسوسه می‌کند مخصوصاً برای مناطقی که هزینه برق پایین باشد یا افراد بخواهند با هزینه کم کار ماینینگ را شروع کنند زیرا این دستگاه‌ها نسبت به قدرت هش، مصرف برق بالایی را طلب می‌کنند. همچنین اخیراً این شرکت نشان داده که می‌تواند رقیبی جدی برای شرکت‌های بزرگ ماینینگ باشد. واتس ماینر ام تری ایکس با ۱۲ TH/s قدرت، مصرف برقی در **حدود ۲۰۰۰ W** دارد. این ماینر با قیمت **حدود ۲۰۰ الی ۳۰۰ دلار** در بازارهای جهانی به فروش می‌رسد.

۵- واتس ماینر ام تن (Whatsminer M10)



این مدل قدرت هش بالایی دارد. البته در بحث طول عمر برخی به این ماینر ایرداتی را وارد ساخته‌اند با این حال در نظرسنجی‌ها سربلند بیرون آمده است.

مدل M10 با ۳۳ تراشه برتانیه قدرت، مشکل M3X در بحث مصرف انرژی بالا را ندارد؛ مدل S این دستگاه یعنی M10S هم با ۵۵ تراشه عرضه شده است. دستگاه Whatsminer M10 با قیمت بین **۱۱۰۰ تا ۱۷۰۰ دلار** در بازارهای جهانی قابل خریداری است.

۶- هالانگ دراگون مینت تی ۱ (HalongDragonMint T1)



ماینرهای پر قدرت و به‌ویژه کم مصرف **هالانگ** از محبوبیت بالایی در بین کاربران به خصوص مصرف‌کنندگان اروپایی برخوردارند. مدل آخر سری دراگون مینت از شرکت هالانگ، T1 است. ویژگی‌هایی مثل قیمت مناسب، قدرت هش خوب و مصرف برق بسیار پایین نسبت به دیگر رقبا آن را به شدت مورد توجه قرار داده است. این ماینر ۱۶ TH/s قدرت دارد و **مصرف برق آن حدود ۱۶۰۰ W** است. قیمت این دستگاه حدود **۶۰۰ دلار** است.

۷. ای بنگ ای بیت ای ۱۱ پلاس پلاس (Ebang Ebit E11++)



دستگاه Ebit E11++ شرکت ای بنگ ای در اکتبر ۲۰۱۸ عرضه شد و با قدرت هش فوق العاده بالای ۳۷ تراشه توجهات زیادی را به خود جلب کرد.

حالا مدل جدید این دستگاه یعنی Ebit E11++ با قدرت هش ۴۴ تراشه و **مصرف برق حدود ۲۰۰۰ W** بدون اغراق یکی از قدرتمندترین دستگاه‌های استخراج حال حاضر بیت کوین است. با این حال هنوز این ماینر امتحان طول عمر خود را پس نداده است. قیمت ای بیت ای ۱۱ پلاس پلاس در سایت رسمی شرکت ای بنگ **حدود ۲,۰۰۰ دلار** است.

مصرف برق ماینرها

به گزارش ایسنا، آمار و ارقام حاکی از آن است که قیمت استخراج هر بیت کوین در جهان ۷۰۰۰ دلار است و برای هر بیت کوین حدود ۷۲ هزار کیلووات ساعت برق مصرف می‌شود که به اندازه مصرف برق ۲۸ مشترک است.

فرآیندی که هزینه آن در ایران به دلیل ارزان بودن قیمت برق برای سرمایه گذاران این حوزه بسیار به صرفه بوده و به همین دلیل اخبار از هجوم این افراد به کشور حکایت دارد.



تراکنش بیت کوین

بیت کوین یک سیستم مبادله غیرمتمرکز است؛ به این معنا که در این سیستم هیچ عامل واسطه و تأیید کننده اعتبار (مقام پولی یا مؤسسه مالی) وجود ندارد و تمامی نقل و انتقالات به صورت فرد به فرد انجام می شود. هر تراکنش بیت کوین دو مرحله دارد، مرحله اول **انجام** و مرحله دوم **تأیید تراکنش** است. در **مرحله اول** خریدار مقدار بیت کوین مد نظر را که به صورت یک کد رمز است شخصاً به فروشنده منتقل می کند و تراکنش انجام می شود.

برای این کار فرد وارد نرم افزار کیف پول خود می شود، مقدار مورد نیاز جهت انتقال و همچنین کد رمزی فرد مد نظر را وارد می کند و با تأیید وی تراکنش انجام می شود.

در **مرحله دوم** برای تأیید تراکنش باید اطمینان حاصل شود که این پول قبلاً توسط این فرد خرج نشده باشد. برای این منظور تراکنش مورد نظر به تمامی گره ها اعلام می شود، سابقه تمامی تراکنش های انجام شده در شبکه بیت کوین به طور مشترک و یکسان در اختیار تمامی گره ها قرار دارد. گره ها با جستجو در سابقه بیت کوین به دنبال تأیید صحت تراکنش می گردند.

در صورت تأیید تراکنش توسط یک گره این تأیید به همه گره ها و همچنین مبادله کنندگان اعلام می شود و تراکنش به پایان می رسد؛ در پایان تراکنش تأیید شده در سابقه مشترک شبکه بیت کوین به ثبت می رسد.

اطلاعات بیت کوین در **بلاک چین** ثبت می شود، بلاک چین (**Blockchain**) از دو کلمه **Block (بلوک)** و **Chain (زنجیره)** ایجاد شده است، این فناوری در حقیقت زنجیره ای از بلوک ها است.

بلاک چین **یک نوع سیستم ثبت اطلاعات و گزارش** است، تفاوت آن با سیستم های دیگر این است که اطلاعات ذخیره شده روی این نوع سیستم، میان همه اعضای شبکه در سراسر جهان به اشتراک گذاشته می شوند و با استفاده از رمزنگاری ادعاء شده امکان حذف و دستکاری اطلاعات ثبت شده تقریباً غیرممکن است.

یک مثال:

من در یک جمع ۱۰۰ نفری، برگه‌ای از اطلاعات را بالا می‌گیرم و همه با تلفن همراهشان از آن برگه عکس می‌گیرند. حالا اگر من آن اطلاعات را نابود کنم یا تغییری در آن دهم دیگر برای آن جمع قابل پذیرش نیست زیرا آن‌ها یک کپی از نسخه اصلی را دارند، مگر اینکه من موبایل همه را بگیرم و آن را حذف کنم.

حالا این جمع می‌تواند به صورت عمومی و بالای چندین میلیون نفر باشد که در بیت کوین و اتریوم و سایر ارزهای بلاک چین شاهد آن هستیم و یا به صورت خصوصی برای یک جامعه مخصوص باشد. بلاک چین یک شرکت نمونه‌ای از بلاک چین خصوصی است.

وقتی شما به یک بلاک چین متصل می‌شوید، یک نسخه از کل بلاک چین را دریافت می‌کنید. ادعای شده هیچ‌گونه تغییری در بلاک چین امکان پذیر نیست مگر اینکه بیش از ۵۰ درصد از داده‌های رایانه‌های متصل به شبکه تغییر کند.

بیت کوین و ارزهای دیجیتال از منظر قانون سایر کشورها



کشورهای مختلف در برابر بیت کوین و ارزهای رمزینه واکنش‌های مختلفی نشان داده‌اند؛ در این بخش واکنش چند کشور را در این مورد ارائه می‌شود:

ایالات متحده: در کشور ایالات متحده استفاده از بیت کوین با محدودیت خاصی مواجه نیست.

در بیانیه‌های منتشر شده توسط مراجع مختلف قانونی به لزوم توجه به خطرات و سوء استفاده از بیت کوین هشدار داده شده است، شرکت‌های بزرگی همچون مایکروسافت برای فروش محصولات خود بیت کوین می‌پذیرند.

چین، تایلند، لیتوانی، بنگلادش، کلمبیا: در این کشورها شرکت‌های خصوصی و افراد می‌توانند در مبادلات خود از بیت کوین استفاده کنند، استفاده از این سیستم توسط بانک‌ها و مؤسسات مالی ممنوع شده است.

آلمان: در سال ۲۰۱۳ وزارت مالیه آلمان بیت کوین را به عنوان یک واحد حسابداری که می‌تواند موضوع مالیات و مبادله قرار گیرد پذیرفت.

روسیه: روسیه کشوری است که استفاده از بیت کوین در آن غیرقانونی است.

و کشورهای **الجزایر، بولیوی، مراکش، نپال، پاکستان، ویتنام**، نیز تمام فعالیت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه ارزهای دیجیتال را ممنوع کرده‌اند.

در **قطر و بحرین** شهروندانی که فعالیتی مرتبط با ارزهای دیجیتال، در داخل کشور انجام دهند جرم شناخته شده و بازداشت می‌شوند، اما فعالیت آنها در خارج از مرزها مانعی ندارد.

در **استرالیا، کانادا** تمام شرکت‌ها، مؤسسات مالی و بانک‌هایی که در زمینه ارزهای دیجیتال فعالیت می‌کنند، تأیید صلاحیت آنها توسط مراجع قضایی ضروری است. و ملزم به پیروی از قوانین پول‌شویی و ضد تروریست و ضد جرائم سازمان‌یافته هستند.

قوانین ارزهای دیجیتال در ایران

الف. ابلاغیه منع ارزهای دیجیتال

بانک مرکزی در دوم اردیبهشت ۱۳۹۷ اعلام کرد:

بکارگیری ابزار بیت کوین (Bit Coin) و سایر ارزهای مجازی در تمام مراکز پولی و مالی کشور ممنوع است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی در جلسه سی ام شورای عالی مبارزه با پولشویی در تاریخ ۹ دی ماه ۱۳۹۶، به کارگیری ابزار بیت کوین (Bit Coin) و سایر ارزهای مجازی در تمام مراکز پولی و مالی کشور ممنوع اعلام شد. از آنجایی که انواع ارزهای مجازی از این قابلیت برخوردار هستند که به ابزاری برای پولشویی و تامین مالی تروریسم و به طور کل، جابه جایی منابع پولی مجرمان بدل شوند، حوزه نظارت بانک مرکزی برای پیشگیری از وقوع جرائم از طریق ارزهای مجازی، موضوع ممنوعیت به کارگیری ارزهای مجازی را به بانک ها ابلاغ کرده است.

از این رو، با توجه به اهمیت موضوع، تمام شعب و واحدهای تابعه بانک ها و موسسات اعتباری و صرافی ها باید از انجام هر گونه خرید و فروش ارزهای مذکور و یا انجام هر گونه اقدامی که به تسهیل و یا ترویج ارزهای یاد شده بینجامد، به طور جد اجتناب کنند. همچنین لازم به ذکر است با متخلفین، برابر قوانین و مقررات مربوط برخورد خواهد شد

اظهار نظر دکتر سیف رئیس کل بانک مرکزی در خصوص ارزهای مجازی، نظر دکتر آذری جهرمی در خصوص رمزارزها، نظریه وزیر نیرو درباره ماینینگ بیت کوین در برنامه فرمول یک قابل مشاهده در سایت HADANA.IR و سایت های مشابه است.

ب. ابلاغیه جواز استفاده از ارزهای دیجیتال

آیین نامه فرآیند ماینینگ ارزهای دیجیتال

تصویب نامه هیئت وزیران شماره ۵۸۱۴۴/ت ۵۵۶۳۷ هـ که در مورّخه ۹۸/۵/۱۳ ابلاغ گردید.

بسمه تعالی با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نیرو، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت نفت، وزارت اطلاعات، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی، سازمان ملی استاندارد ایران
هیأت وزیران در جلسه ۹۸/۵/۶ به استناد اصل یک صد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱. استفاده از رمزارزها صرفاً با قبول مسئولیت خطرپذیری (ریسک) از سوی متعاملین صورت می‌گیرد و مشمول حمایت و ضمانت دولت و نظام بانکی نبوده و استفاده از آن در مبادلات داخل کشور مجاز نیست.
۲. استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) با اخذ مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است.

تبصره ۱. وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند در مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی، صلاحیت صدور مجوز یادشده را به سازمان های مناطق مربوط حسب مورد واگذار نماید.

تبصره ۲. استقرار واحدهای استخراج فرآورده های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) شامل محدودیت محدوده (۱۲۰) کیلومتری شهر تهران، (۵۰) کیلومتری شهر اصفهان و (۳۰) کیلومتری مراکز سایر استانها نمی باشند.

۳. سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با همکاری وزارتخانه های نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات برچسب انرژی و استانداردهای کیفیت توان الکترونیکی و استانداردهای فناورانه مرتبط برای تولید و واردات تجهیزات فرآورده های پردازش رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) را تدوین و ابلاغ نماید.

۴. تأمین برق متقاضیان استخراج رمزارزها صرفاً با دریافت انشعاب برق از شبکه سراسری با احداث نیروگاه جدید خارج از شبکه سراسری صورت می‌گیرد.

تعرفه برق متقاضیان استخراج فرآورده های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) با قیمت متوسط ریالی برق صادراتی با نرخ تسعیر سامانه نیما که توسط وزارت نیرو تعیین و اعلام می‌گردد، محاسبه و اعمال خواهد شد.

تبصره ۱. تعرفه سوخت گاز مورد نیاز متقاضیان استفاده کننده از برق تولیدی خارج از شبکه وزارت نیرو، با قیمت هفتاد درصد (۷۰) متوسط ریالی گاز صادراتی بانرخ تسعیر سامانه نیما است. و تعرفه سوخت مایع نیز با قیمت متوسط ریالی سوخت مایع صادراتی با نرخ تسعیر سالانه نیما که توسط وزارت نفت تعیین و اعلام می‌گردد، محاسبه و اعمال خواهد شد.

تبصره ۲. مصرف برق و گاز برای استخراج رمزارزها (ماینینگ) در ساعات و زمان اوج مصرف ممنوع است، وزارتخانه های نیرو و نفت (حسب مورد) ساعت و زمان اوج مصرف در طی سال را تعیین و ابلاغ می نمایند و از طریق شرکتهای تابع و وابسته با نصب کنتور هوشمند نسبت به کنترل مصرف در این ساعات اقدام می نمایند. **تبصره ۳.** استفاده از انشعاب برق و گاز جهت استخراج رمزارزها (ماینینگ) صرفاً با ارایه مجوزهای تعیین شده در این تصویب نامه مجاز می‌باشد؛ و هرگونه استفاده از انشعاب برق و گاز مصرف خانگی، عمومی، کشاورزی، صنعتی و سایر مصارف برای استخراج رمزارزها (ماینینگ) ممنوع است.

وزارتخانه های نیرو و نفت موظفند از طریق شرکتهای تابع و وابسته نسبت به شناسایی، قطع و جمع آوری انشعابات فاقد مجوز اقدام و مطابق قانون مجازات استفاده کنندگان غیرمجاز آب و برق، تلفن، فاضلاب و گاز مصوب ۱۳۹۶ عمل نمایند.

تبصره ۴. متقاضیان استخراج فرآورده های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) در صورت استفاده از منابع تجدیدپذیر و پاک تابع قوانین و مقررات مربوط و ضوابط وزارت نیرو هستند.

۵. وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و اطلاعات و استانداری‌ها و فرمانداری‌ها نسبت به شناسایی و اعلام مراکز استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزها (ماینینگ) با وزارت نیرو همکاری می‌نمایند.

۶. مراکز استخراج رمزارزها، به عنوان واحد تولید صنعتی شناخته شده و مشمول مقررات مالیاتی خواهند بود.

تبصره: واحدهای یادشده در صورتی که محصول خود را صادر و ارز حاصل از آن را براساس ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند، مشمول مالیات با نرخ صفر خواهند بود.^{۳۷}

حکم شرعی بیت کوین و معامله با ارزهای دیجیتال از نظر مراجع تقلید



با توجه به اینکه فقه اسلامی یکی از مبانی تدوین قوانین ایران به خصوص در بخش اقتصاد، تجارت و کسب و کار می باشد، در مسائل جدیدی که برای حوزه های پولی و بانکی بوجود می آید، می بایست همواره چارچوب های فقهی رعایت شود. با گسترش استفاده از پول های دیجیتال در ایران کارشناسان اقتصاد اسلامی و فقها نیز نسبت به آن واکنش نشان دادند.

لذا در ادامه نظرات مراجع عظام تقلید را بیان می کنیم:

سؤال: حکم معاملات بیت کوین (ارزدیجیتال) چیست؟

جواب از آیت الله سیستانی:

معظم له نسبت به فعالیت در زمینه بیت کوین و سایر ارزهای دیجیتال و معامله و خرید و فروش آنها توقف می نمایند، و لذا مقلدین ایشان می توانند با رعایت الاعلم فالاعلم^{۳۸} به مرجع دیگر در این مسأله رجوع نمایند؛ البته هبه و قرض دادن ارزهای مذکور صحیح نیست.^{۳۹}

جواب از مقام معظم رهبری: دفتر معظم له در این زمینه نفیاً و اثباتاً اظهار نظر نکرده اند، و مقلدین ایشان می توانند با رعایت الاعلم فالاعلم به مرجع دیگر در این مسأله رجوع نمایند؛ لازم به ذکر است مطابق نظر معظم له رعایت قوانین رسمی کشور در این زمینه لازم الاجراست.^{۴۰}

جواب از آیت الله شبیری زنجانی: چنانچه استفاده از این گونه ارزها نوعاً مفسده اقتصادی داشته یا خلاف قانون باشد، خرید و فروش آن اشکال دارد.^{۴۱}

^{۳۸} مراد از رعایت الاعلم فالاعلم یعنی مکلف باید مجتهدی را برای رجوع انتخاب نماید که از نظر علمی از مرجع تقلید خودش پایین تر و از سایر مجتهدان بالاتر است و در خصوص مسأله فوق به وی مراجعه کرده و از او تقلید نماید.

^{۳۹} . به طور کلی در قراردادها و داد و ستدها باید شرایط شرعی معاملات رعایت گردد؛ پس اگر مثلاً معامله نسبه باشد و زمان تحویل ثمن (هر چند به نحو حداکثری) یا مبلغ دقیق آن معلوم نباشد، یا معامله «کالی به کالی» باشد (یعنی فروش کالای کلی در ذمه و مدّت دار در مقابل ثمن کلی در ذمه مدّت دار) هر چند مبلغ و مدّت کاملاً در معامله معین باشد، و ... (در تمام این موارد) معامله باطل است؛ همین طور دریافت یا شرط خسارت تأخیر تأدیه یا جریمه یا دیرکرد، جهت تأخیر در تحویل ثمن کلی در ذمه، یا تأخیر در تحویل کالایی که به صورت کلی در ذمه فروخته شده یا مطلق دیون در ذمه ربا بوده و جایز نیست.

همچنین اگر در این زمینه قانونی باشد، اجازه مخالفت با قانون داده نمی شود.

^{۴۰} . سایت استانها، ویژه نمایندگان مقام معظم رهبری، بخش سوالات نمایندگی ها، شماره استفتاء: ۴۳۰۴۰۱ / استفتاء شفاهی از نماینده معظم له در تهران.

^{۴۱} . سایت رسمی معظم له، بخش استفتائات، س ۱۰۵۱ / استفتاء مکتوب از معظم له، سؤال شماره: ۴۱۸۵۰ و سؤال شماره: ۵۰۶۵۴

حجة الاسلام جواهری: با فرضی که مفسده نوعیه نداشته و خلاف قانون محسوب نشود، خرید و فروش بیت کوین و ارزهای مشابه

جایز است.

جواب از آیت الله وحید خراسانی: خرید و فروش آن باطل است و فعالیت در آن ، بنابر احتیاط واجب غیر قابل

رجوع جایز نیست.^{۴۲}

جواب از آیت الله صافی گلپایگانی: به طور کلی مالیت داشتن ارزهای دیجیتال محل اشکال است، و معامله

با آنها صحیح نیست.^{۴۳}

جواب از آیت الله مکارم شیرازی: با توجه به ابهامات زیادی که بیت کوین دارد، معامله آن اشکال دارد.^{۴۴ ۴۵}

و در استفتای دیگری از معظم له فرموده اند:

با توجه به ابهامات زیادی که بیت کوین دارد از جمله اینکه: منشاء استخراج این ارز روشن نیست و نیز غالباً

اعتبار آن از سوی دولت ها پذیرفته نشده است و همچنین منشأ سوء استفاده های زیادی شده است، بنابراین

معامله آن جایز نیست.^{۴۶}

جواب از آیت الله نوری همدانی: ورود در این معاملات جایز نیست.^{۴۷}

^{۴۲} . استفتاء اینترنتی از دفتر معظم له در قم

^{۴۳} . استفتاء از دفتر معظم له در قم

^{۴۴} . استفتاء خصوصی از معظم له ، کد رهگیری: ۹۶۰۳۰۸۰۰۳۷

^{۴۵} . معامله با سایر ارزهای رمزنگار نیز حکم بیت کوین را دارد.

^{۴۶} . سایت معظم له ، خرید و فروش بیت کوین فصل احکام معاملات جدید

^{۴۷} . دفتر معظم له در قم؛ بخش استفتائات، حجة الاسلام مجتهدی

پیوست (۱)

متن مصوبه هیأت ویزان

۵۸۱۴۴ / ات ۵۵۶۳۷ هـ

شماره
۱۳۹۸ / ۵ / ۱۳
تاریخ



جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نیرو - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت نفت - وزارت اطلاعات - وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی - سازمان ملی استاندارد ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۵/۶ به استناد اصل یکمصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- استفاده از رمز ارزها صرفاً با قبول مسئولیت خطری (ریسک) از سوی متعاملین صورت می‌گیرد و مشمول حمایت و ضمانت دولت و نظام بانکی نبوده و استفاده از آن در مبادلات داخل کشور مجاز نیست.

۲- استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمز ارزها (ماینینگ) با اخذ مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، صلاحیت صدور مجوز یادشده را به سازمان‌های مناطق مربوط حسب مورد واگذار نماید.

تبصره ۲- استقرار واحدهای استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمز ارزها (ماینینگ) شامل محدودیت محدوده (۱۲۰) کیلومتری شهر تهران، (۵۰) کیلومتری شهر اصفهان و (۳۰) کیلومتری مراکز سایر استان‌ها نمی‌باشند.

۳- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با همکاری وزارتخانه‌های نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات بر حسب انرژی و استانداردهای کیفیت توان الکترونیکی و استانداردهای فناوری‌های مرتبط برای تولید و واردات تجهیزات فرآورده‌های پردازش رمزنگاری شده رمز ارزها (ماینینگ) را تدوین و ابلاغ نماید.

۴- تأمین برق متقاضیان استخراج رمز ارزها صرفاً با دریافت انشعاب برق از شبکه سراسری یا احداث نیروگاه جدید خارج از شبکه سراسری صورت می‌گیرد. تعرفه برق متقاضیان استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمز ارزها (ماینینگ) با قیمت متوسط ریالی برق صادراتی با نرخ تسعیر سامانه نیما که توسط وزارت نیرو تعیین و اعلام می‌گردد، محاسبه و اعمال خواهد شد.

تبصره ۱- تعرفه سوخت گاز مورد نیاز متقاضیان استفاده‌کننده از برق تولیدی خارج از شبکه وزارت نیرو، با قیمت هفتاد درصد (۷۰٪) متوسط ریالی گاز صادراتی با نرخ تسعیر سامانه نیما است و تعرفه سوخت مایع نیز با قیمت متوسط ریالی سوخت مایع صادراتی با نرخ تسعیر سامانه نیما که توسط وزارت نفت تعیین و اعلام می‌گردد، محاسبه و اعمال خواهد شد.

تبصره ۲- مصرف برق و گاز برای استخراج رمز ارزها (ماینینگ) در ساعات و زمان اوج مصرف ممنوع است. وزارتخانه‌های نیرو و نفت (حسب مورد) ساعت و زمان اوج مصرف

شماره ۵۸۱۴۴ / ات ۵۵۶۳۷ هـ
تاریخ ۱۳ / ۵ / ۱۳۹۸



تصویب نامه هیئت وزیران

در طی سال را تعیین و ابلاغ می‌نمایند و از طریق شرکت‌های تابع و وابسته با نصب کنتور هوشمند نسبت به کنترل مصرف در این ساعات اقدام می‌نمایند.

تبصره ۳- استفاده از انشعاب برق و گاز جهت استخراج رمزارزها (ماینینگ) صرفاً با ارایه مجوزهای تعیین شده در این تصویب‌نامه مجاز می‌باشد و هرگونه استفاده از انشعاب برق و گاز مصرف خانگی، عمومی، کشاورزی، صنعتی و سایر مصارف برای استخراج رمزارزها (ماینینگ) ممنوع است. وزارتخانه‌های نیرو و نفت موظفند از طریق شرکت‌های تابع و وابسته نسبت به شناسایی، قطع و جمع‌آوری انشعابات فاقد مجوز اقدام و مطابق قانون مجازات استفاده‌کنندگان غیرمجاز آب و برق، تلفن، فاضلاب و گاز - مصوب ۱۳۹۶ - عمل نمایند.

تبصره ۴- متقاضیان استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری‌شده رمزارزها (ماینینگ) در صورت استفاده از منابع تجدیدپذیر و پاک تابع قوانین و مقررات مربوط و ضوابط وزارت نیرو هستند.

۵- وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و اطلاعات و استانداری‌ها و فرمانداری‌ها نسبت به شناسایی و اعلام مراکز استخراج فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری‌شده رمزارزها (ماینینگ) با وزارت نیرو همکاری می‌نمایند.

۶- مراکز استخراج رمزارزها، به عنوان واحد تولید صنعتی شناخته‌شده و مشمول مقررات مالیاتی خواهند بود.

تبصره - واحدهای یادشده در صورتی که محصول خود را صادر و ارز حاصل از آن را براساس ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند، مشمول مالیات با نرخ صفر خواهند بود.

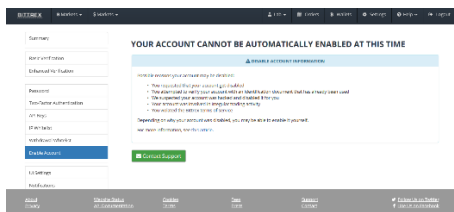
اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس‌جمهور
ص

ماجرای شوک بیت کوین

فردی این گونه نقل می‌کند: تقریباً ۴ ماه از آخرین ماه‌های سال میلادی ۲۰۱۷ مانده بود که یکی از دوستانم در مورد ارز دیجیتال بیت کوین به من اطلاع‌رسانی نمود، البته آن موقع می‌دانستم که بیت کوین چی هست و برای چه مواردی استفاده می‌شود، اما اینکه چطور می‌شود آن را معامله کرد و از آن سود کسب کرد، خیر! خلاصه ما هم به این فعالیت اقتصادی علاقه پیدا کردیم و هر چه بیشتر در مورد سیستم پیچیده بلاک چین تحقیق می‌کردیم، بیشتر هیپنوتیزم می‌شدیم!

بیت کوین در آن زمان سقف ۱۰۰۰ دلاری خودش را زده بود و روزه روز قیمت آن بیشتر می‌شد، چیزی نگذشت که در طول دو هفته ۳٫۵ برابر شد و به ۳۵۰۰ دلار رسید. من هم ترسیدم و تصمیم گرفتم که به اندازه‌ای که در توانم بود در بیت کوین سرمایه‌گذاری کنم، حدود ۹ میلیون ۷۰۰ هزار تومان بیت کوین خریدم. اون زمان دلار ۴ هزار تومان بود.

صرافی بیتکس و ماجراهای آن



آن زمان از یکی شنیده بودم که صرافی بیتکس (Bittrex) از صرافی‌های معتبر و خوب است. اصلاً هیچ ایده‌ای نداشتم که چه کار می‌کنم و فقط در طول موج‌های فراز و نشیب آلت کوین‌ها خودم را در کف تصور می‌کردم و با رؤیا پردازی خود را در عرش قرار می‌دادم و از سودهای تخیلی کیف می‌کردم! با ساخت یک اکانت بیتکس و وارد کردن بیت کوین در آن شروع به ترید کردم و مقداری آلت کوین خریداری نمودم و خدایی هم توی چند ترید اول خوب سود کردم. اما ربطی به سواد و سطح مهارت من نداشت، چون بازار در آن زمان عموماً صعودی بود و هر چیزی خریداری می‌شد به سودهای خوبی می‌رسید.

یک روز صبح با شوق بیدار شدم و دوان دوان به سمت لپ تاپم دویدم تا ببینم کوینی که شب قبل خریدم چقدر رشد کرده است، اما با تصویری روبرو شدم که بسیار شوک آور بود، اکانت من رو قفل کردند بدون هیچ دلیلی!!

در گروه‌های تلگرامی متوجه شدم که بسیاری مشکل من رو داشتند، یک مدتی فقط کارم شده بود تیکت ارسال کردن برای صرافی، اما هیچ تأثیری نداشت، به جایی رسید که دیگر قید پولم را زدم!

آری، حتی اگر صرافی‌های خارجی مشهور هم به صراحت گفتند با ایران مشکلی نداریم باز هم بترسید!! در این بین بود که دسامبر ۲۰۱۷ رسید و بیت کوین به ۲۰۰۰۰ دلار رسید، باور نمی‌کنید فقط می‌توانستم وارد اکانت بشوم و با حسرت به موجودی پولی که ۷ برابر شده بود نگاه کنم و آه حسرت بکشم!!

۷۰ میلیون پول داشتم، اما نمی‌توانستم آن را بیرون بکشم و دستم هم به هیچ جایی بند نبود، آنجا بود که گفتم باید کاری کنم!

با دو تا از دوستان و به کمک خانواده‌ام مقداری سرمایه جمع کردیم، در آن موقع که دلار کمتر از ۴۳۰۰ بود به اندازه ۸۰ میلیون تومان شد.

تقریباً ۳ ماه از بیت کوین ۲۰۰۰۰ دلاری گذشته بود و من هم که حسابی توی این بازار سود کرده بودم گفتم باز هم می‌توانم.

یک سبد از آلت کوین‌ها جمع کردم و کنار گذاشتم تا بعداً حسابی سود کنم، اما این اتفاق نیفتاد!! درست یک سال بعد در انتهای سال ۲۰۱۸ نا امید از همه چیز نگاه به موجودی انداختم و دیدم که تنها ۷ میلیون تومان از آن باقی مانده است، بسیاری از آلت کوین‌ها ریزشی تا ۹۰ درصد را تجربه کردند که من هم از آن مصون نبودم، کوه آرزوهایم فروریخت!!

مجدد گفتم این طور فایده ندارد و باید به جای اینکه استراتژی سرمایه گذاری بلند مدت را داشته باشم بهتره که ترید کردن را یاد بگیرم و با سودهای کمتر از بازار خارج بشوم.

پس شروع کردم به فالوو کردن یک سری از کانال‌های تلگرامی که سیگنال‌های خرید و فروش می‌دادند.

از روی آنها تصمیم می‌گرفتم که چه ارزی را بخرم و در کجا بفروشم.

در بعضی از تریدها سود می‌کردم و در بعضی‌ها ضرر! با گذشت زمان دیدم که میزان ضرری که می‌کنم بیش از سود هست و آنجا بود که فهمیدم به چیزی این وسط کم هست!!
برخی از سیگنال‌ها هر چند درست به نظر می‌رسید اما در چارت رفتار عجیبی از خود به جای می‌گذاشت و به اصطلاح در تله می‌انداخت، به محض اینکه ارز سقوط می‌کرد درست بعد از آن، یک رشد زیادتری تجربه می‌کرد.

گفتم باید خودم راه و چاه معامله را یاد بگیرم و از آنجا بود که کم کم وارد بحث تحلیل تکنیکال شدم. الگوهای نموداری حمایتی و مقاومتی را یاد گرفتم، زمان‌های زیادی را پشت چارت گذراندم و با دقت به تمام کندل‌ها نگاه می‌کردم که شاید الگویی را توی آنها ببینم، واقعاً هم در برخی‌ها دیده می‌شد اما با یک فرازو نشیب قیمت بیت کوین، کل بازار آلت کوین‌ها وارد یک تلاطم می‌شد و من مجدداً با ضرر بیرون می‌آمدم!!
در برهه‌هایی از زمان واقعاً از لحاظ روانی داغون شدم، نمونه آن زمانی که بیت کوین پس از شکست حمایت ۶۰۰۰ دلاری خودش به ۳۱۵۰ رسید و همه را به شدت مغلوب خودش کرد، آن زمان وضعیت مناسبی نداشتم و تقریباً روزگام شده بود پراز استرس، حتی به همین دلیل کارم به بیمارستان کشیده شد!!